

ΕΥΡΩ Κερδος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΝΙΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ

Επένδυση στην
οικονομική διπλωματία

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΑΓΚΑΣΤΙΝΙΩΤΗΣ

Δεν έχουμε μάθει
από τα λάθη μας

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Προς δίπολο
στον τραπεζικό
χάρτη της Κύπρου

8 | 9

2018
ΤΕΥΧΟΣ 206

Χτίζουμε σχέσεις εμπιστοσύνης & ανταποκρινόμαστε σε σημαντικές προκλήσεις

ρwc

Χρειαζόμαστε τη συγκατάθεσή σας για να
συνεχίσουμε να επικοινωνούμε μαζί σας

Συμπληρώστε τη φόρμα:

www.pwc.com.cy/give-your-consent

Excellence recognised.

“Best Sub-Custodian bank in Cyprus” for 5 years in a row.

2014, 2015, 2016, 2017, 2018

***Global Finance* magazine award 2018.**

We provide Custody Services for Securities in Global Markets and Depositary Services for AIFs and UCITS. Global Custody Services are offered by the International Banking, Wealth & Markets Division of the Bank of Cyprus.

www.bankofcyprus.com
custody.services@bankofcyprus.com
+357 22 121899

Bank of Cyprus

Εκδοτικό σημείωμα	6
Συνέντευξη:	
Νίκος Χριστοδουλίδης	8
Τα κατά συνθήκη ψεύδη	12
Νικόλας σε πρώτο πλάνο	14
Κυβέρνηση εν μέσω πολιτικού καύσωνα	18
Προς δίπολο στον τραπεζικό χάρτη της Κύπρου	22
Ασύμμετρα απειλή τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια	24
Συνέντευξη:	
Χριστόδουλος Ε. Αγκαστινιώτης	26
Συνέντευξη: Νεοκλής Σηλικιώτης	30
Συνέντευξη: Στέλιος Αχνιώτης	34
Συνέντευξη:	
Χριστιάνα Ερωτοκρίτου	38
Συνέντευξη: Χρίστος Αγγελίδης	42
Συνέντευξη: Λουίζα Πρωτοπαπά	46
ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ:	
Σταθερή μερισματική πολιτική	48
Δύο πόλοι στην Ευρωζώνη	50
Εν συντομία	51
Συνέντευξη: Δημήτρης Τσίγκης	52
Αναγνώριση της κυπριακής ναυτιλίας	54
Βραβεία Εριφύλη:	
Ελάχιστη τιμή για τις γυναίκες	55
Συνέδριο Best Invest Cyprus 2018	56
Χρυσοί οίκνοι για την εκπαίδευση	58
Μετά τις παγκύπριες εξετάσεις τι;	61
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας:	
Όραμα και Αριστεία	62
Πανεπιστήμιο Νεάπολης Πάφου:	
Δυναμικό περιβάλλον	64
CIM: Το πρώτο Κυπριακό business school	66
Φοιτητές από 70 χώρες στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας	68
Αγορά	69
Συνέντευξη: Sun of a Beach	70
ΑΡΘΡΑ:	
Δημήτρης Γεωργιάδης	72
Μαρία Μιχαηλίδου	73
Ανδρέας Θεμιστοκλήους	74
Δημήτρης Κουρσάρης	75
Θέμης Σαρανταέννας	76
Παναγιώτης Πιερί	77
Ανδρέας Κυπριανού-Wine Expert	78
Ρετρό: Χρυσός Καφές Λαϊκού	80
Αρχείο: Νοέμβριος 1999	82

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2018
ΤΕΥΧΟΣ 206

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
NL TRINITY MEDIA &
PUBLICATIONS LTD

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
Νικολέττα Λιβέρα

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ
Αγγέλα Κωμοδρόμου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
Γιάννης Αντωνίου

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
Στέφανος Κοτζαμάνης
Παναγιώτης Τσαγγάρης
Νατάσα Ευριπίδου
Κώστας Κωνσταντίνου

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Κύπρος - €100

Εξωτερικό - €150

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Χριστίνα Νικολάου

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Mat Ad Services Ltd

ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Cassoulides Masterprinters

ΔΙΑΝΟΜΗ

Πρακτορείο Τύπου Κρόνος

ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Ioannou & Theodoulou Ltd

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Χρίστος Κογκορόζης, Δικηγόρος

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Γ. Μιχαήλ 14, 2023 Στρόβολος,
Λευκωσία, Κύπρος

Τ. Θ. 16088, 2085 Λευκωσία,
Κύπρος

Τηλ: + 357 22311 272

Φαξ: + 357 22317 127

www.eurokerdos.com

info@eurokerdos.com

Έτος Ίδρυσης 1999

Ίδρυτής Θεοφάνης Λιβέρας

ISSN 1450-2305

Γράψε την ιστορία σου.

Μια ιστορία όπως καμία.
Η δική σου ιστορία.
Γραμμένη με το δικό σου χέρι,
τον δικό σου χαρακτήρα,
τα δικά σου θέλω.
Και με όλη σου τη δύναμη.

Στην Ελληνική Τράπεζα
πιστεύουμε στη δύναμή σου,
όσο κι εσύ, και σε στηρίζουμε.
Ξεκίνα.

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

της Νικολέττας Λιβέρα

Αμέσως μετά τα δραματικά γεγονότα του 2013 σύσσωμοι οι πολιτικοί και πολιτειακοί άρχοντες έδωσαν τη διαβεβαίωση ότι οι υπαίτιοι της οικονομικής καταστροφής θα λογοδοτήσουν στη δικαιοσύνη. Χωρίς να παραγνωρίζουμε τις νομικές και άλλες δυσκολίες που υπάρχουν στη διαλεύκανση τόσο σοβαρών υποθέσεων, θεωρούμε ότι το αποτέλεσμα σε καμιά περίπτωση δεν ικανοποιεί έστω και στον ελάχιστο βαθμό το περί δικαίου αίσθημα του λαού, ο οποίος τα τελευταία χρόνια υπέστη θυσίες ώστε να συμβάλει στη σταθεροποίηση της οικονομίας. Είναι γι' αυτό το λόγο που παρακολουθεί με απογοήτευση ίσως και απελπισία όσα συμβαίνουν γύρω του. Η τιμωρία όσων ενέχονται δεν είναι αυτοσκοπός. Είναι όμως το πρώτο ουσιαστικό βήμα που θα αποκαταστήσει τη σχέση εμπιστοσύνης ανάμεσα στους πολίτες και το κράτος, το οποίο έχει την υποχρέωση να προάγει την ευνομία και να είναι ο θεματοφύλακας των νόμων. Ο λαός έχει το δικαίωμα να μάθει την αλήθεια για το τί συνέβη και φθάσαμε ως εδώ ώστε λάθη του παρελθόντος να μην επαναληφθούν και στο μέλλον.

«Αυτό το έργο το έχουμε ξαναδεί και μάλιστα αρκετά πρόσφατα υπό παρόμοιες συνθήκες όταν είχε καταρρεύσει ουσιαστικά το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου και παρέστη ανάγκη και πάλι πλήρους διερεύνησης» ανέφερε ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας Κώστας Κληρίδης κατά την τελετή ορκωμοσίας των μελών της ερευνητικής επιτροπής για την κατάρρευση του Συνεργατικού Πιστωτικού Συστήματος. Η διαπίστωση του κ. Κληρίδη μας βρίσκει σύμφωνους, γιατί όντως μέσα σε μερικά χρόνια γινόμαστε και πάλιν θεατές γεγονότων που θα μπορούσαν να είχαν προβλεφθεί και να αποφευχθούν.

Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι η κατάρρευση του Συνεργατισμού προέκυψε από τη μια στιγμή στην άλλη. Ευθύνες ασφαλώς και υπάρχουν και θέλουμε να πιστεύουμε ότι θα αποδοθούν. Τα μέλη που αποτελούν την ανεξάρτητη ερευνητική επιτροπή, Γιώργος Αρέστη, Γιώργος Χαραλάμπους και Γιώργος Γεωργίου, έχουν τις γνώσεις αλλά κυρίως την έξωθεν καλή μαρτυρία ότι μπορούν να αντεπεξέλθουν στο δύσκολο έργο τους. Και πρέπει να γνωρίζουν ότι το φορτίο που ανέλαβαν είναι τεράστιο. Η κοινωνία εναποθέτει πάνω τους την προσδοκία ότι παρά τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει, το κυπριακό κράτος εξακολουθεί να ιεραρχεί πολύ ψηλά ορισμένες ουσιαστικές αξίες όπως είναι η αλήθεια και η δικαιοσύνη. Μιλώντας εκ μέρους των μελών της Επιτροπής μετά την ορκωμοσία, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Γεώργιος Αρέστης, αφού ευχαρίστησε τον Γενικό Εισαγγελέα για την εμπιστοσύνη που τους έδειξε, τόνισε ότι τα μέλη της Επιτροπής έχουν πλήρη επίγνωση των προσδοκιών του κυπριακού λαού ο οποίος αναμένει, όπως είπε, «να μάθει την αλήθεια, να μάθει γιατί ένα τραπεζικό ίδρυμα, ο Συνεργατισμός, το οποίο για πολλούς γενιές και για πολλές δεκαετίες υπήρξε το στήριγμα του αγρότη, του μισθωτού του, της μικρής και μεσαίας επιχείρησης, κατέρρευσε τόσο άδοξα και εξαφανίζεται».

As ελπίζουμε ότι αυτή τη φορά οι έρευνες θα έχουν ουσιαστικό αποτέλεσμα και θα δικαιώσουν τις προσδοκίες της κοινωνίας, η οποία, επαναλαμβάνουμε, προτίσως ενδιαφέρεται να μάθει την αλήθεια και βεβαίως, ανυπομονεί να δει να τιμωρούνται όσοι ενέχονται. Εάν και αυτή τη φορά η κοινωνία βρεθεί ενώπιον του ίδιου έργου της ατιμωρησίας τότε θα είμαστε άξιοι της τύχης μας.

Κορυφαίες κυπριακές επιχειρήσεις και παγκόσμιοι κολοσσοί συνεργάζονται μαζί μας.

Για εσένα, η αναζήτηση του κορυφαίου
Business School σταματάει εδώ.

Στο Cyprus Institute of Marketing.

Εδώ, όπου αρχίζει και το μέλλον σου.

Strategic Partners:

PARTNER

40th Anniversary Partners:

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 22778475 & ΛΕΜΕΣΟΣ 25343556

www.cima.ac.cy

Νίκος Χριστοδουλίδης

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΠΕΝΔΥΣΗ

ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

της Νικολέττας Λιβέρα

Υπολογίζουμε ότι εντός του 2019 θα έχουμε ολοκληρώσει όλη την αναγκαία προεργασία και θα είμαστε έτοιμοι να εφαρμόσουμε - συλλογικά - μια συνοδική στρατηγική και συγκεκριμένα σχέδια δράσης του κυπριακού μοντέλου οικονομικής διπλωματίας.

Εντός του 2019 αναμένεται να ολοκληρωθεί η προεργασία για την εφαρμογή μιας συνοδικής στρατηγικής και συγκεκριμένα σχέδια δράσης του κυπριακού μοντέλου της οικονομικής διπλωματίας, αποκαλύπτει στο Ευρωκέρδος ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης. «Οι τομείς του τουρισμού, της ναυτιλίας, των υπηρεσιών, αποτελούν αδιαμφισβήτητα success stories της Κύπρου, ενώ σίγουρα ο τομέας της ενέργειας προσφέρει τεράστιες προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη της οικονομίας» υποστηρίζει ο κ. Χριστοδουλίδης και τονίζει ότι θέλει να καταστήσει το υπουργείο πιο ευέλικτο, πιο αποτελεσματικό αλλά και πιο εξωστρεφές προς την κυπριακή κοινωνία.

Το Υπουργείο Εξωτερικών αναλαμβάνει ουσιαστικότερη εμπλοκή στην οικονομική διπλωματία. Που ακριβώς αποσκοπεί η προσπάθεια;

Η προάσπιση και προώθηση των οικονομικών και γενικότερα όρων των συμφερόντων μιας χώρας σε διεθνές επίπεδο αποτελούσε ανέκαθεν βασικό συστατικό και στόχο της εξωτερικής πολιτικής. Σήμερα, στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και του έντονου ανταγωνισμού, η άσκηση της οικονομικής διπλωματίας δεν περιορίζεται στην εμπορική διπλωματία, δηλαδή στην προώθηση των εξαγωγών - προϊόντα και υπηρεσίες - και στην επιχειρηματική διπλωματία, δηλαδή στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων. Η έννοια της οικονομικής διπλωματίας και ο ρόλος που καλείται να διαδραματίσει έχουν διευρυνθεί σημαντικά. Οικονομική διπλωματία, μεταξύ άλλων, σημαίνει και προαγωγή της «εικόνας» της χώρας - αυτό που αποκαλούμε branding - όπως επίσης για παράδειγμα προαγωγή του τουριστικού προϊόντος, προώθηση των τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας, προβολή του πολιτισμού μιας χώρας, και πολλή άλλα. Στο πλαίσιο, λοιπόν, προαγωγής της Οικονομικής Διπλωματίας, το Υπουργείο Εξωτερικών αναλαμβάνει ουσιαστικότερη και ενεργότερη εμπλοκή ακριβώς γιατί αυτό απαιτούν οι παρούσες συγκυρίες και γιατί το Υπουργείο, μέσω των Διπλωματικών Αποστολών της Κυπριακής Δημοκρατίας, μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην προβολή του συνολικού «brand» της Κύπρου και στην περαιτέρω ενίσχυση των προσπαθειών όρων των βασικών συντελεστών του κυπριακού οικονομικού/επιχειρηματικού οικοσυστήματος με στόχο τη σταθερή και βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας. Σε αυτό αποσκοπεί η προσπάθεια που έχει ξεκινήσει εδώ και κάποιο διάστημα και ήταν μέσα σε αυτό το πλαίσιο που εξασφαλίστηκε και σχετική οικονομική ενίσχυση ύψους 135.000 ευρώ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για εκπόνηση στρατηγικής/σχεδίων δράσης οικονομικής διπλωματίας και για εκπαίδευση του συνόλου του διπλωματικού προσωπικού στις πρακτικές της οικονομικής διπλωματίας.

Τι είναι αυτό που οδήγησε στην απόφαση για προαγωγή της οικονομικής διπλωματίας; Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η προσπάθεια και ποιοι άλλοι φορείς συμμετέχουν στο εγχείρημα;

Ιδιαίτερη έμφαση στην οικονομική διπλωματία δόθηκε ειδικότερα μετά την κρίση του 2013. Το Υπουργείο Εξωτερικών διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στις γενικότερες προσπάθειες αντιμετώπισης της κρίσης, όπως για παράδειγμα στην εξασφάλιση της στήριξης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, αλλά και στην ανατροπή της αρνητικής εικόνας που παρουσιαζόταν για την Κύπρο στα διεθνή μέσα μαζικής ενημέρωσης. Την ίδια στιγμή, η απόφαση για αναβάθμιση της οικονομικής διπλωματίας εντασσόταν μέσα στο γενικότερο πλαίσιο εκσυγχρονισμού και αναδιοργάνωσης του Υπουργείου Εξωτερικών αλλά και ευρύτερα, της βελτίωσης και αναβάθμισης της λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας. Στη σημερινή εποχή, η δημόσια διπλωματία, η οικονομική διπλωματία, η πολιτιστική διπλωματία, η ψηφιακή διπλωματία δεν μπορούν να απουσιάζουν από ένα σύγχρονο Υπουργείο Εξωτερικών. Αποτελούν βασικά εργαλεία άσκησης εξωτερικής πολιτικής προς εκπλήρωση στόχων που τίθενται στο συστημικό επίπεδο.

ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΕΠΟΧΗ, Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ, Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ, Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ, Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΠΟΥΣΙΑΖΟΥΝ ΑΠΟ ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Εξάλλου, αν δούμε και το παράδειγμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οικονομική διπλωματία - αν και παραμένει σε εθνικό κυρίως επίπεδο - αποτελεί βασικό στόχο της Ευρωπαϊκής Εξωτερικής Πολιτικής. Μέσα σε αυτό λοιπόν το πλαίσιο, το Υπουργείο Εξωτερικών έλαβε σειρά αποφάσεων για προαγωγή της οικονομικής διπλωματίας. Πέραν των όσων προανέφερα, τον Οκτώβριο 2016 δημιουργήθηκε στο Υπουργείο Εξωτερικών θέση Επικεφαλής της Οικονομικής Διπλωματίας, με στόχο την προώθηση και ανάπτυξη στενών και ουσιαστικών σχέσεων με όλους τους βασικούς συντελεστές του κυπριακού οικονομικού/επιχειρηματικού οικοσυστήματος. Την ίδια στιγμή συστάθηκε από το Υπουργείο το δίκτυο των Φίλων της Οικονομικής Διπλωματίας και ο θεσμός του WOW (World on Wednesdays). Πρόκειται για μηνιαίες συναντήσεις των διπλωματών και των Φίλων της Οικονομικής Διπλωματίας στο Υπουργείο Εξωτερικών, με φιλοξενούμενους εξέχουσες προσωπικότητες από το κυπριακό και το διεθνές οικονομικό και επιχειρηματικό οικοσύστημα. Όπως γνωρίζετε, για παράδειγμα, το Υπουργείο Εξωτερικών έχει φιλοξενήσει παγκοσμίου εμβέλειας προσωπικότητες, όπως τον Καθηγητή Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ και Επικεφαλής του Start-Up Nation Central, κ. Eugene Kandel, και τον κ. Saul Singer, συγγραφέα του διεθνούς best-seller για το καινοτομικό οικοσύστημα του Ισραήλ, "Start-up Nation". Ταυτόχρονα, όπως ανέφερα και προηγουμένως, προς ενίσχυση αυτής της προσπάθειας, το Υπουργείο Εξωτερικών εξασφάλισε τεχνική και οικονομική στήριξη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για εκπόνηση στρατηγικής για την οικονομική διπλωματία και, μέσα σε αυτό το πλαίσιο, και για εκπαίδευση του συνόλου του διπλωματικού προσωπικού στις πρακτικές της οικονομικής διπλωματίας. Σε αυτή την προσπάθεια συμμετέχουν όλοι οι βασικοί συντελεστές (stakeholders) του κυπριακού οικονομικού/επιχειρηματικού οικοσυστήματος και υπολογίζουμε ότι εντός του 2019 θα έχουμε ολοκληρώσει όλη την αναγκαία προεργασία και θα είμαστε έτοιμοι να εφαρμόσουμε - συλλογικά - μια συνολική στρατηγική και συγκεκριμένα σχέδια δράσης του κυπριακού μοντέλου οικονομικής διπλωματίας.

Οικονομία και συμφέροντα είναι έννοιες αλληλένδετες στο παγκόσμιο πολιτικό σύστημα. Πολλές φορές και σε βάρος αρχών. Πόσο βιώνετε αυτή την πραγματικότητα;

Θα το έθετα κάπως διαφορετικά, αν και συμφωνώ σε γενικές γραμμές με τη διατύπωσή σας. Η σύνδεση ανάμεσα στην εξωτερική πολιτική και την οικονομία έχει μελετηθεί και αναλυθεί από πολύ παλιά και μέσα από διάφορες οπτικές γωνίες. Οι σύγχρονοι μελετητές της Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας όλων των θεωρητικών σχολών σκέψης των διεθνών σχέσεων δίδουν έμφαση στις σχέσεις οικονομίας και εξωτερικής πολιτικής. Κλασικά κείμενα διεθνών σχέσεων σημειώνουν την αδήριτη ανάγκη ανάπτυξης μίας νέας προσέγγισης στη θεωρία των διεθνών σχέσεων, η οποία θα περιλαμβάνει τη διεθνή πολιτική και τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις και ότι η μελέτη των διεθνών οικονομικών σχέσεων δεν θα μπορούσε να ερευνηθεί κατά τρόπο επιτυχή σε απομόνωση από τη διεθνή πολιτική. Αυτό που, δηλαδή, υποστηρίζεται από τη Διεθνή Πολιτική Οικονομία είναι ότι τα όρια ανάμεσά τους έχουν γίνει δυσδιάκριτα και ότι οι δύο χώροι αλληλεπιδρούν για να δημιουργήσουν ένα νέο επίπεδο ανάπτυξης για την επιστημονική κοινότητα. Είναι, εξάλλου, ακριβώς μέσα σε αυτό το πλαίσιο που σήμερα τα θέματα της οικονομίας δεν προσεγγίζονται πλέον ως θέματα «χαμηλής πολιτικής», αλλά, αντιθέτως, εντάσσονται σε αυτά που χαρακτηρίζονται ως θέματα «υψηλής πολιτικής». Αυτό ισχύει πολύ περισσότερο για μικρά κράτη που όχι μόνο δεν είναι ιδιαίτερα ισχυρά σε άλλους τομείς, αλλά πρέπει να αξιοποιούν όποιο διαθέσιμο «συστατικό» ενισχύει την περιφερειακή και διεθνή τους παρουσία.

Η κάθε χώρα έχει το δικό της μοντέλο προαγωγής της Οικονομικής Διπλωματίας ώστε να αναδείξει τα ποιοτικά της χαρακτηριστικά και τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα. Η Κύπρος διαθέτει αυτά τα στοιχεία;

Ναι, αναμφίβολα η Κύπρος έχει τα δικά της ποιοτικά χαρακτηριστικά και συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως η γεωγραφική της θέση, τις άριστες σχέσεις με όλα τα γειτονικά κράτη, την ιδιότητα της ως κράτος μέλος της ΕΕ, το γεγονός ότι είναι μια προβλέψιμη και δημοκρατική χώρα, το κλίμα, το βιοτικό επίπεδο, η μόρφωση του πληθυσμού ή, αν θέλετε, το ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο (human capital), τον πλούσιο πολιτισμό της, τις παραδόσεις της, την εξωστρέφεια του Κύπριου, τη γλωσσολογία, την ευρηματικότητα (κυρίως κάτω από πολύ αντίξοες συνθήκες), τις αντοχές (resilience) του κυπριακού λαού και πολλά άλλα. Διαθέτει επίσης τομείς που είναι διεθνώς ανταγωνιστικοί, όπως οι ελεγκτικές υπηρεσίες και η ναυτιλία, αλλά και τομείς με αυξανόμενη εξωστρέφεια και αξιοσημείωτα επιτεύγματα, όπως η επιστημονική έρευνα και η τριτοβάθμια εκπαίδευση. Και φυσικά την επιχειρηματικότητα του Κύπριου, καταγεγραμμένη στο γενετικό υλικό μας από τους αρχαίους χρόνους καθώς επίσης τη μοναδική κυπριακή φιλοξενία. Το μοντέλο, λοιπόν, της σύγχρονης κυπριακής οικονομικής διπλωματίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, να αξιοποιεί και να αναδεικνύει όλα αυτά τα χαρακτηριστικά.

Για πολλά χρόνια το σημαντικότερο προϊόν που διέθετε η Κύπρος ήταν ο τουρισμός, στην πορεία αναπτύχθηκαν και οι υπηρεσίες. Το χαλούμι και τα φάρμακα έχουν

ιδιαίτερες εξαγωγικές προοπτικές ενώ τώρα μπαίνει και η ενέργεια στο μενού μας. Ποιο από αυτά θα είναι στην προμετωπίδα της οικονομικής διπλωματίας;

Η οικονομική διπλωματία πρέπει να προάγει επιτυχημένους τομείς όπως αυτούς στους οποίους αναφέρατε. Ήδη καταβάλλεται τεράστια προσπάθεια για συνεχή προώθηση των τομέων του τουρισμού, της ναυτιλίας, των υπηρεσιών, τομείς που αποτελούν αδιαμφισβήτητα success stories της Κύπρου και ενισχύουν εδώ και χρόνια την κυπριακή οικονομία. Από εκεί και πέρα, γίνονται σημαντικές προσπάθειες στον τομέα των εξαγωγών, και εδώ αναφέρομαι στη σημασία του χαλούμιου, ενώ σίγουρα ο τομέας της ενέργειας προσφέρει τεράστιες προοπτικές για περαιτέρω ανάπτυξη της οικονομίας. Παραδειγματιζόμενοι όμως και από το πρόσφατο παρελθόν και την ανάγκη να υπάρχει diversification, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση σε αναδυόμενους οικονομικούς τομείς, γιατί δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είμαστε και σε μια εποχή ραγδαίων αλλαγών, όπως για παράδειγμα, ανάμεσα σε άλλες, της τεχνολογικής προόδου και της κλιματικής αλλαγής. Συνεπώς, καλούμαστε να συμβάλουμε στην προώθηση της οικονομίας, της επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας και της καινοτομίας, λαμβάνοντας υπόψη πολλά δεδομένα. Σε αυτό το πλαίσιο, η οικονομική διπλωματία θα πρέπει αφ' ενός να προβάλλει και να προωθεί κυπριακά επιτεύγματα στο εξωτερικό και αφ' ετέρου να αφουγκράζεται και να μεταφέρει στους σχεδιαστές πολιτικής και τους επιστημονικούς φορείς της Κύπρου, διεθνείς τάσεις, ευκαιρίες, όπως επίσης διμερείς ή πολυμερείς συνέργειες. Ταυτόχρονα, όπως ανέφερα και πιο πάνω, η οικονομική διπλωματία θα πρέπει να προβάλλει και να προωθεί συνολικά το «brand Κύπρος», όλα τα χαρακτηριστικά που συνθέτουν το κυπριακό «προϊόν» και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κύπρου. Στο σημερινό παγκοσμιοποιημένο σκηνικό κάτι τέτοιο αποτελεί όχι μόνο προϋπόθεση αλλά και προτεραιότητα.

Η ενέργεια είναι ο τομέας πάνω στον οποίο η Κύπρος κτίζει συμμαχίες, με Ελλάδα, Ισραήλ, Αίγυπτο και άλλες χώρες. Την ίδια όμως ώρα αυτές οι χώρες είναι και εν δυνάμει ανταγωνιστικές η μια έναντι της άλλης.

Πώς συμβαδίζουν αυτά;

Λαμβάνοντας υπόψη επικαιροποιημένες οικονομικοτεχνικές θεωρήσεις και σύγχρονες πρακτικές που αφορούν στην ανάπτυξη και εμπορικοποίηση ενεργειακών πόρων, δεν συμφωνώ με την άποψη ότι οι σχέσεις με τις χώρες που κτίζουμε ενεργειακές συμμαχίες είναι ανταγωνιστικές. Είναι σχέσεις συνεργασίας, κοινών στόχων και κοινού οφέλους. Και αυτό προκύπτει και έχει αποδειχθεί μέσα από το διάλογο που διατηρούμε και τον οποίο συνεχώς εμπιστευόμαστε. Για παράδειγμα, μέσα από τις συζητήσεις μας, πέραν από το στόχο της αύξησης της ενεργειακής ασφάλειας της κάθε χώρας, κοινός στόχος είναι, ανάμεσα σε άλλα, να καταστεί η ανατολική Μεσόγειος ως ένας εναλλακτικός ενεργειακός διάδρομος για την Ευρώπη. Θα πρόκειται για εξέλιξη που θα είναι επωφελής για όλα τα κράτη της περιοχής. Γενικότερα, όλοι αντιλαμβάνονται ότι μέσα από τις συνέργειες, με τα δεδομένα που έχουμε ενώπιον μας, δεν υπάρχει χώρος για οποιουδήποτε ανταγωνισμούς. Η μια χώρα «χρειάζεται» την άλλη για να προωθήσει μέσα από τις βέλτιστες πρακτικές τους ενεργειακούς της σχεδιασμούς, δημιουργώντας έτσι μια εποικοδομητική αλληλεξάρτηση και ένα win-win πλαίσιο

συνεργασίας που μόνο οφέλη μπορεί να αποκομίσει στα κράτη και στους λαούς της περιοχής, οικονομικά αλληλά και πολιτικά. Προς επικράτηση αυτής της αντίληψης, έχει συνδράμει, σε καθοριστικό βαθμό, το δίκτυο των τριμερών συνεργασιών που τα τελευταία έτη η Κύπρος, από κοινού και σε στενή συνεργασία και συντονισμό με την Ελλάδα, έχει προωθήσει. Πρόκειται για στρατηγικού προσανατολισμού σχέσεις που έχουν αναπτυχθεί με το Ισραήλ, την Αίγυπτο, την Ιορδανία και το Λίβανο, στο πλαίσιο των οποίων έχει δημιουργηθεί ένας ιδιαίτερα αποδοτικός πολυθεματικός μηχανισμός συνεχούς διαβούλευσης, προς όφελος όλων των συμμετεχόντων, προσδίδοντας, με αυτό τον τρόπο, προστιθέμενη αξία στις εν λόγω συνεργασίες.

Η ενέργεια είναι ο καταλύτης για λύση του Κυπριακού. Μπορεί όμως να είναι και εστία προβλημάτων.

Σας ανησυχεί η απρόβλεπτη στάση της Τουρκίας;

Η Κύπρος είναι πυλώνας σταθερότητας και ασφάλειας στην περιοχή και αυτό αποδεικνύεται μέσα από τη δράση μας και την ξεκάθαρη επιδίωξή μας για επίλυση προβλημάτων στη βάση του διεθνούς δικαίου και των αρχών και αξιών της ΕΕ. Το σημαντικότερο, αν θέλετε, είναι ότι αυτός ο ρόλος μας αναγνωρίζεται από τρίτα κράτη. Στο ερώτημά σας για τη στάση της Τουρκίας τώρα, και τη γενικότερη απρόβλεπτη συμπεριφορά της, εκείνο που μπορώ να σας πω είναι ότι εμείς δεν πρόκειται σε καμία περίπτωση να παρασυρθούμε στον όποιο ανταγωνιστικό παροξυσμό που ενδεχομένως να επιχειρεί να καλλιεργήσει η Άγκυρα. Ούτε με μεγαλόστομες δηλώσεις και διακηρύξεις ούτε με παθηκαρισμούς, ούτε με θερμά επεισόδια αντιμετωπίζονται προκλήσεις και προβλήματα. Γενικότερα ομιλώντας, έχω την άποψη ότι η πρόκληση θερμών επεισοδίων από μια χώρα είναι ένδειξη αδυναμίας της να αντιμετωπίσει με επιτυχία προκλήσεις και προβλήματα που έχει ενώπιόν της.

Έχοντας αυτή την Τουρκία απέναντί μας μπορούμε να ελπίζουμε σε αίσια κατάληξη της όποις προσπάθειας; Πιστεύετε ότι μπορεί να βρεθεί λύση που να ικανοποιεί κατ' ελάχιστον τις μίνιμουμ επιδιώξεις της πλειυράς μας;

Πρέπει όλοι να αντιληφθούμε ότι η Τουρκία θα προχωρήσει σε επίλυση του Κυπριακού όχι γιατί θα αναγνωρίσει το παράνομο της συνεχιζόμενης κατοχής ή την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο. Η Τουρκία για να προχωρήσει σε επίλυση του Κυπριακού θα πρέπει είτε να νοιώσει ότι μια τέτοια εξέλιξη θα επιφέρει ενδεχόμενα οφέλη για την ίδια την Τουρκία, είτε ότι αν παραμείνει η παρούσα κατάσταση πραγμάτων θα έχει σημαντικό κόστος για την ίδια. Τούτου λεχθέντος, βρισκόμαστε σήμερα ενώπιον σημαντικών συγκυριών που δύνανται να ανοίξουν το δρόμο για επανέναρξη των συνομιλιών, κάτι που επιβεβαιώνεται και από την αποστολή της κυρίας Jane Holl Lute, ως απεσταλμένης του ΓΓ ΟΗΕ για να συζητήσει ουσιαστικά με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Θέλω να πιστεύω πως εάν η Τουρκία αντιληφθεί πως η επίλυση του Κυπριακού θα προσφέρει και για την ίδια οφέλη και ότι δεν υπάρχει εναλλακτική της λύσης επιλογή, όπως ισχύει και για τους Ελληνοκυπρίους και τους Τουρκοκυπρίους, τότε, ενδεχομένως, να δείξει την απαραίτητη ευελιξία που θα επιτρέψει να φτάσουμε σε μια βιώσιμη και λειτουργική λύση, η οποία θα συμβαδίζει με τις αρχές και αξίες πάνω στις οποίες εδράζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΠΙΟ ΕΥΕΛΙΚΤΟ

ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ

Αναλάβετε ένα νευραλγικό υπουργείο, από το οποίο προέρχεστε επαγγελματικά. Ποιά θεωρείτε τη μεγαλύτερη πρόκληση που καλείστε να αντιμετωπίσετε; Και ποιά είναι ο στόχος σας, τι είναι αυτό που θέλετε να αφήσετε από το πέρασμά σας από το συγκεκριμένο πόστο;

Για την επιτυχή έκβαση και την εκπλήρωση της αποστολής ενός Υπουργού Εξωτερικών, όπως αντιλαμβάνεστε, απαιτούνται πρώτιστα καθαρή σκέψη, δημιουργική και εποικοδομητική διάθεση, ξεκάθαρος στρατηγικός σχεδιασμός και πάνω απ' όλα συλλογική δουλειά. Στόχος μου είναι να συμβάλω, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, στο στόχο για προώθηση μιας συνολικής και θεσμοθετημένης πολυθεματικής εξωτερικής πολιτικής που θα φέρνει συγκεκριμένα αποτελέσματα, είτε αυτά αφορούν το ρόλο της Κυπριακής Δημοκρατίας στην περιοχή, είτε την ιδιότητά της ως κράτος μέλος της ΕΕ, είτε τις σχέσεις της με ισχυρούς δρώντες του διεθνούς συστήματος.

Ως Υπουργείο Εξωτερικών, καθούμαστε σε καθημερινή βάση να ανταποκριθούμε σε προκλήσεις που έχουν σχέση, μεταξύ άλλων, με την κυριαρχία και την εδαφική μας ακεραιότητα, αλληλά και να δημιουργήσουμε και να αξιοποιήσουμε ευκαιρίες για ανάπτυξη σημαντικών εταιρικών σχέσεων με τρίτες χώρες για προώθηση των στρατηγικών μας συμφερόντων και των γεωπολιτικών μας προτεραιοτήτων σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο. Αντιλαμβάνεστε ότι οι προκλήσεις είναι πολλές και σε διάφορα επίπεδα. Θα ήθελα, ταυτόχρονα, μέσα από την παρουσία μου στην τιμητική αυτή θέση, το Υπουργείο Εξωτερικών, ως η αιχμή του δόρατος και η εικόνα της Κύπρου στο εξωτερικό, να καταστεί πιο ευέλικτο και πιο αποτελεσματικό, καταπολεμώντας τα όποια ίχνη γραφειοκρατίας, που κάποιες φορές παρατηρούνται, ενώ, την ίδια στιγμή, να γίνει πιο εξωστρεφές προς την κυπριακή κοινωνία και να αξιοποιεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό τις σύγχρονες μορφές τεχνολογίας. Είμαστε σε φάση μεταρρύθμισης και καθορισμού γενικότερου στρατηγικού πλάνου που θα αγγίζει και όλα αυτά τα θέματα.

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ «ΦΥΡΔΗΝ ΜΙΓΔΗΝ» ΚΑΙ ΟΙ ΤΑΜΠΕΛΕΣ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΝΟΜΟΙ

του Παναγιώτη Τσαγγάρη
Twitter: @tsangaris

Αν μας έμεινε κάτι από την πρόσφατη προεκλογική περίοδο για το ύπατο αξίωμα της πενταετίας 2018-23 είναι τα εξής δύο: Ένα. Εξελέγη ο Νίκος Αναστασιάδης χωρίς στήριξη από κανένα κόμμα πλην του ΔΗΣΥ. Δύο. Μέχρι στιγμής, στον τομέα της Οικονομίας εφαρμόζονται οι προεκλογικές θέσεις του Νικόλα Παπαδόπουλου.

Αντιλαμβάνεστε, συνεπώς, ότι εγείρεται ένα θέμα. Ποιος εξελέγη και ποιου τις θέσεις εφαρμόζει. Όπως επίσης εγείρεται και θέμα, γιατί χρειάστηκε να αναλωθεί χρόνος στην προεκλογική -έστω αυτός που αναλώθηκε- με αντεγκλήσεις ως προς την Οικονομία εάν στο τέλος όλοι -ή σχεδόν όλοι- είναι σύμφωνοι σε μια συγκεκριμένη πορεία; Και ακόμη ένα θέμα, το εξής: Γιατί ενώ θέσεις και προτάσεις που προεκλογικά απορρίπτονταν -ένθεν και ένθεν- ερχόμαστε σήμερα να τις εφαρμόσουμε. Επιπλέον έχουμε για άλλη μια φορά θέμα ότι εκλέγεται ένας Πρόεδρος, ο οποίος για να μπορέσει να κυβερνήσει, υποχρεώνεται να προβεί σε συνεννόηση, λόγω της κοινοβουλευτικής μειοψηφίας που διαθέτει στη Βουλή. Δεν είναι κάτι καινούργιο. Στην Κύπρο το ζούμε σχεδόν σε κάθε πενταετία. Ζούμε αυτό το «πολιτικό φύρδην μίγδην» εδώ και 10ετίες. Εκλέγεται μια Κυβέρνηση συνεργασίας με κοινοβουλευτική πλειοψηφία, στην πορεία διαλύεται η συνεργασία, μας μένει η Κυβέρνηση κοινοβουλευτικής μειοψηφίας, η οποία για να μπορέσει να γίνει κοινοβουλευτική πλειοψηφία ώστε να εφαρμόσει πολιτικές προχωρά σε πρόσκαιρες -τις πλείστες των περιπτώσεων- συμμαχίες... με το αντίτιμο (λογικά). Αποτέλεσμα; Μια ανακατωμένη συγχυσμένη πολιτική. Οι κομμουνιστές μετατρέπονται σε καπιταλιστές, οι καπιταλιστές σε κομμουνιστές, οι φιλελεύθεροι σε συντηρητικούς και οι συντηρητικοί σε σοσιαλιστές. Της Βαβέλ το ανάγνωσμα! Έτσι φθάσαμε στους πρώτους πέντε μήνες διακυβέρνησης του Νίκου Αναστασιάδη, ο οποίος επέλεξε -υποχρεωτικά- να προχωρήσει στην πρώτη του πολιτική πράξη της δεύτερης πενταετίας υλοποιώντας τις προεκλογικές θέσεις του Νικόλα Παπαδόπουλου (!!!) Η ουσία και το αντικείμενο της Στήλης σήμερα δεν είναι κατά πόσο ο Νικόλας Παπαδόπουλος είχε ή δεν είχε δίκαιο. Ούτε και κατά πόσο επιβάλλεται ένας Φορέας ΜΕΔ, ούτε και εάν το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ είναι ή δεν είναι μια μπαρούφα. Το μείζον, είναι άλλο: Η πολιτική ακαταστασία που επικρατεί σε αυτό τον τόπο, όπου λόγω πολιτικών σκοπιμοτήτων ακόμη και σλόγκαν σε ταμπέλλες, τα οποία κατακεραύνωναν οι μεν, έρχονται σήμερα -οι ίδιοι μεν- να τα μετατρέψουν σε Νόμους. Και υπό άλλες συνθήκες και αντίστροφα με τους δε.

Αυτή τη φορά λοιπόν ήταν έτσι. Εξελέγη μια κυβέρνηση με κοινοβουλευτική μειοψηφία, η οποία για να μπορέσει να κυβερνήσει πρέπει να προχωρεί σε εκπτώσεις από τις θέσεις, για τις οποίες εξελέγη. Την προηγούμενη ήταν εκλογή ΔΗΣΥ - ΔΗΚΟ, την προ-προηγούμενη ΑΚΕΛ - ΔΗΚΟ, την προ-προ-προηγούμενη ΔΗΚΟ - ΑΚΕΛ και πάει λέγοντας. Και κάπου στο μέσο, στην αρχή, στο τέλος -δεν παίζει και ιδιαίτερο ρόλο το πότε- η συνεργασία σπάει και οι πρόσκαιρες, ευκαιριακές και εφήμερες συνεργασίες βασιλεύουν, μέχρι την επόμενη στρατηγική -υποτίθεται- συνεργασία. Το πολιτικό λοιπόν φύρδην μίγδην κυριαρχεί έναντι της πολιτικής καθαρότητας. Αντί για «θέσεις» μεταφερθήκαμε στην εποχή του «αφηγήματος». Αντί για «πολιτικές» ζούμε την εποχή των «πρόσκαιρων πράξεων πολιτικής επιβίωσης». Και ενόσω η «πολιτική θέση» μετατρέπεται σε «αφήγημα για πολιτική επιβίωση», το ήδη έντονο κλίμα απαξίωσης των πολιτών έναντι των πολιτικών θα γίνεται εντονότερο και χειρότερο. Αυτό που ενδεχομένως απαιτείται, είναι να ανοίξει ο διάλογος κατά πόσο τελικά θα πρέπει να αλλιάξει το πολιτειακό σύστημα από Προεδρικό σε Κοινοβουλευτικό ώστε τουλάχιστον να αποφευχθούν, όσο γίνεται αυτές οι συγκυριακές ηυκοφιλίες, οι οποίες στόχο έχουν την πολιτική επιβίωση και μόνον.

Υ.Γ1: Ακόμη και το Σύνταγμα να εφαρμοζόταν -όπου ορθώς σημειώνεται ότι με τις θέσεις των Τουρκοκυπρίων υπήρχε κάποιου είδους check & balances- το σύστημα θα ήταν στις μέρες μας πέραν από δυσλειτουργικό. Διότι μπορεί μεν τύποις να υπήρχαν check & balances αλλά αυτά αφορούσαν την ισορροπία μεταξύ δυο εθνοτικών κοινοτήτων και όχι την ισορροπία του συστήματος ευρύτερα προς όφελος του Πολίτη ανεξαρτήτως εθνότητας, καταγωγής κτλ.

Υ.Γ2: Ακόμη και στις συζητήσεις για την λύση του κυπριακού, παρόλο που όλοι ζούμε και αντιλαμβανόμαστε την δυσλειτουργικότητα του Προεδρικού συστήματος, δεν συζητήθηκε καν το ενδεχόμενο με την λύση το σύστημα να μετατραπεί σε Κοινοβουλευτικό. 🇨🇵

Δίκτυο Fiber για την επιχείρηση

Οι εξελίξεις τρέχουν γρήγορα και η επιχείρησή σας γρηγορότερα, με 1 Gbps!

Δίκτυο Fiber για την Κύπρο από τη Cyta

Η Cyta ανοίγει το δρόμο στο μέλλον για το κυπριακό επιχειρείν

Τα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα και οι υπηρεσίες που αυτά υποστηρίζουν, είναι νευραλγικής σημασίας για την ανάπτυξη μιας χώρας και παράλληλα καθορίζουν την ταχύτητα, με την οποία μπορεί να πρωταγωνιστεί στις ραγδαίες εξελίξεις της εποχής.

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, της οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα, καθορίζει την όποια ανάπτυξη στους τομείς αυτούς, ενώ, ειδικά για τις επιχειρήσεις, καθορίζει τόσο την ευρωστία και εύρυθμη λειτουργία τους, αλλά συχνά και την επιβίωσή τους στην επιχειρηματική αρένα.

Σε τροχιά προόδου, η Cyta οδηγεί τις επιχειρήσεις προς το ψηφιακό μέλλον και την 'εποχή του Gigabit' με τις υπέρ-υψηλές ταχύτητες, με το μοναδικό, παγκύπριο δίκτυο Fiber

Αναγνωρίζοντας τις απαιτήσεις της νέας ψηφιακής εποχής, η Cyta επενδύει στο σχεδιασμό και την εγκατάσταση του μοναδικού παγκύπριου δικτύου οπτικών ινών, με στόχο να προσφέρει στη χώρα και στις επιχειρήσεις της, τη δυνατότητα αξιοποίησης των τεχνολογιών του μέλλοντος.

Η λειτουργία του δικτύου Fiber στην Κύπρο, επιτρέπει σε επιχειρήσεις και οργανισμούς ανεξαρτήτως μεγέθους, που θα μεταφέρουν όλες τις σταθερές τους υπηρεσίες (Τηλεφωνία, Internet, Τηλεόραση) σε σύνδεση οπτικών ινών, να πετύχουν περισσότερα για την επιχείρηση, τους εργαζόμενους και τους πελάτες τους, ενώ με τη χρήση τεχνολογιών αιχμής έχουν τη δυνατότητα να γίνουν πιο παραγωγικές.

Το δίκτυο Fiber είναι το 'πολυεργαλείο' στα χέρια των επιχειρήσεων, με ταχύτητες που φτάνουν το 1 Gbps

Το δίκτυο Fiber θα προσφέρει υψηλές ταχύτητες ευρυζωνικής πρόσβασης μέχρι 1 Gbps στις επιχειρήσεις υποστηρίζοντας έτσι τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους.

Οι εφαρμογές που χρησιμοποιούν καθημερινά οι επιχειρήσεις, για να επικοινωνούν με τους πελάτες, το προσωπικό και τους προμηθευτές τους, απαιτούν τη μεταφορά μεγάλου όγκου δεδομένων, άμεσα και γρήγορα. Μια ταχύτατη, αδιάλειπτη διαδικτυακή σύνδεση, μπορεί να αναβαθμίσει την όλη εμπειρία, λόγω της ποιότητας και αξιοπιστίας που παρέχει.

Συγκεκριμένα, μέσω του δικτύου οπτικών ινών, κάθε επιχείρηση θα έχει πρόσβαση σε:

- Απεριόριστο Internet, με επιλογές ακόμη υψηλότερων ταχυτήτων που φθάνουν μέχρι το 1Gbps.
- Σταθερή και αδιάλειπτη σύνδεση ταυτόχρονα για όλους τους χρήστες και όλες τις συσκευές.
- Ταχύτερη αποστολή και λήψη μεγάλων αρχείων προς και από τους προμηθευτές και συνεργάτες της, με ελάχιστο χρόνο αναμονής.
- Υψηλής ποιότητας εικόνα και φωνή, για video conferencing χωρίς διακοπές.
- Γρήγορη και συνεχή πρόσβαση στις πιο σύγχρονες επιχειρηματικές εφαρμογές Cloud.

Η Cyta προχωρεί ήδη σε σταδιακή εγκατάσταση του δικτύου, ξεκινώντας από τις αστικές περιοχές, με στόχο να προσφέρει σταδιακά τη δυνατότητα σύνδεσης σε περίπου 200 χιλιάδες σημεία, τα επόμενα δέκα χρόνια.

Για περισσότερες πληροφορίες, πώς και πότε η εγκατάσταση του δικτύου θα είναι διαθέσιμη στην περιοχή σας, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της Cyta: www.cyta.com.cy/fiber

Νιώσε κοντά,
φτάσε μακριά

ΝΙΚΟΛΑΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΠΛΑΝΟ ΣΤΗ ΝΕΑ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ

του Παναγιώτη Τσαγγάρη
Twitter: @tsangaris

Η δεύτερη διακυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη θα κρίνεται κυρίως από την διάθεση του προέδρου του ΔΗΚΟ να στηρίξει πολιτικές, αλληλαγές και μεταρρυθμίσεις

Η Κυβέρνηση Αναστασιάδη κλείνει τους πρώτους πέντε μήνες της νέας πενταετίας της, καταγράφοντας την πρώτη της πολιτική πράξη στον τομέα της Οικονομίας. Μια πολιτική πράξη η οποία ωστόσο μπορεί να οδηγήθηκε στην Βουλή των Αντιπροσώπων από την Εκτελεστική Εξουσία αλλιά είναι όντως και προϊόν της ίδιας; Ή μήπως αυτή, όπως διαμορφώθηκε, θυμίζει μάλλον τις προεκλογικές εξαγγελίες του Νικόλα Παπαδόπουλου αντί του Νίκου Αναστασιάδη; Σήμερα θα προχωρήσουμε σε μια ανασκόπηση αυτής της πτυχής αλλιά συνάμα θα δούμε και τους συσχετισμούς δυνάμεων που διαμορφώθηκαν για αυτή την πρώτη πολιτική πράξη της Κυβέρνησης του Νίκου Αναστασιάδη, μέσα από την οποία ουσιαστικά εξαγοράστηκε ο Συνεργατισμός από την τρίτη σε μέγεθος τράπεζα, «Ελληνική» με στόχο -όπως λέχθηκε- την σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος.

Τι έγινε

As δούμε όμως, απλά και εν συντομία, τι έγινε κατά την έκτακτη συνεδρία της Ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων, την 8η Ιουλίου 2018. Η Βουλή υπερψήφισε το πακέτο νομοσχεδίων για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια και το καθεστώς της Συνεργατικής Τράπεζας.

Δηλαδή, ψήφισε σε νόμους πέντε νομοσχέδια και ενέκρινε ένα κανονισμό για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (ΜΕΔ). Ενέκρινε επίσης την κυβερνητική εγγύηση για τη συμφωνία απορρόφησης των εργασιών της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας από την Ελληνική Τράπεζα. Επιπλέον ψήφισε ομόφωνα σε νόμο την πρόταση νόμου που κατατέθηκε από την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και θα ρυθμίζει την επ' αόριστον προστασία των εγγυτών για δανειολήπτες που εμπíπτουν στις πρόνοιες του νόμου για την αφερεγγυότητα για συμβάσεις που έγιναν μέχρι την ψήφιση του νόμου.

Εν συντομία, με αυτά που ψήφισε η Βουλή, ανοίγει ο δρόμος στις τράπεζες για τιτλοποίηση και πώληση δανείων, ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς και αναβάθμιση του πλαισίου αφερεγγυότητας.

Σταθερότητα...

Από πλευράς Κυβέρνησης, δια του αρμόδιου υπουργού οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη, εκτιμάται ότι μετά και από αυτή την πολιτική πράξη, θα οδηγηθούν τα πράγματα «σε ακόμη ταχύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος των μη-εξυπηρετούμενων δανείων... παράλληλα θα διευκολύνουν τη σωστή λειτουργία του τραπεζικού συστήματος και της αγοράς, θα επιτρέψουν τη διατήρηση ψηλών ρυθμών ανάπτυξης και θα οδηγήσουν στην πλήρη αποκατάσταση της επενδυτικής εμπιστοσύνης προς τη χώρα μας».

«Εκτιμούμε ακόμη ότι όσοι παρουσιάζουν μια ζοφερή προοπτική, για άλλη μια φορά, θα διαψευστούν», σημείωσε.

«Φορέας» και «Εστία»

Την ίδια ώρα όμως, αυτή η πολιτική πράξη για να μπορέσει να συντελεστεί «επιτυχώς», η Κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη θα έπρεπε να προχωρούσε σε άλλες δυο κινήσεις. Οι οποίες κινήσεις τέθηκαν ως «όρος και προϋπόθεση» από πλευράς του ΔΗΚΟ και του Νικόλη Παπαδόπουλου. Μια κίνηση για την δημιουργία Φορέα Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και μια δεύτερη κίνηση για την προστασία της πρώτης κατοικίας μέσω του Σχεδίου Εστία.

Την 3η Ιουλίου 2018, ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, Π. Προδρόμου, μετά την συνεδρία του Υπουργικού, σημείωσε: «Κατά τη σημερινή συνεδρία «ελήφθησαν αποφάσεις για τη σύσταση και λειτουργία του φορέα διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) και για την εναπομένουσα οντότητα μετά από τη συγχώνευση της Συνεργατικής Κυπριακή Τράπεζα (ΣΚΤ) με την Ελληνική Τράπεζα.

Με βάση την απόφαση αυτή προβλέπεται ότι θα δημιουργηθεί, σε συνεννόηση με τις εποπτικές Αρχές, φορέας για τη διαχείριση των ΜΕΔ, όπου αναλαμβάνει το κράτος δάνεια των 7 δισ. της ΣΚΤ, αλλά ενδεχομένως και άλλα δάνεια στο τραπεζικό σύστημα που μπορεί να περιέλθουν στη συνέχεια στη διαχείριση του φορέα. Προβλέπεται μεταβατική περίοδος, ώστε να προσληφθούν εξειδικευμένοι σύμβουλοι που θα αναλάβουν τη διαχείριση του φορέα, διότι θα είναι κρατικής ιδιοκτησίας ως προς τα περιουσιακά του στοιχεία, αλλά όχι κρατικής διαχείρισης».

Και εν συνεχεία ανακοίνωσε και την απόφαση για το «ΕΣΤΙΑ»: «Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών για τη δημιουργία του σχεδίου 'Εστία', που θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των ΜΕΔ, στηρίζοντας τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. Με το σχέδιο αυτό προβλέπεται συγκεκριμένη προαποφασισμένη διαδικασία αναδιάρθρωσης των δανείων, η οποία θα συμπεριλαμβάνει προσαρμογή του υπολοίπου των δανείων στην αξία του ενυπόθηκου ακινήτου - μιλάμε για σπίτια. Θα περιλαμβάνει τυποποιημένη αναπροσαρμογή των επιτοκίων που δεν θα υπερβαίνουν το 3,5% και ούτε θα είναι χαμηλότερα από 2,5%. Και ένα σχέδιο με αρκετά χρόνια αποπληρωμής. Ταυτόχρονα, για συμμετοχή στο σχέδιο, θα λαμβάνονται υπόψη αυστηρά εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια, εισοδήματα οικογένειας που δεν θα ξεπερνούν τα 50 χιλιάδες ευρώ ετησίως και περιουσιακά στοιχεία υπόλοιπα πλην του ενυπόθηκου σπιτιού, τα οποία δεν θα ξεπερνούν σε αξία το 125% της αξίας της υποθήκης για την κατοικία.

Με αυτά τα κριτήρια όσοι επιλέγονται θα τυγχάνουν επιδότησης για το 1/3 της αναδιρθρωμένης δόσης που θα πρέπει να καταβάλλουν για το οικιστικό, το στεγαστικό δάνειο. Διευκρινίζεται ότι το Σχέδιο θα καλύψει ενυπόθηκα δάνεια, όχι μόνο οικιστικά, αλλά και άλλου τύπου, ακόμη και τυχόν επιχειρηματικά, τα οποία έχουν ως υποθήκη την κατοικία».

Η παραδοχή και ο ρόλος Νικόλα

Στο μεταξύ, την ίδια μέρα, την 3η Ιουλίου 2018, ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, Π. Προδρόμου, μετά την συνεδρία του Υπουργικού, προτού αναφερθεί λεπτομερώς στις αποφάσεις του Υπουργικού για τον Συνεργατισμό, τον Φορέα και την Εστία, σημείωσε: «Στη σημερινή συνεδρία του το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτάσεις που έχουν συμφωνηθεί χτες από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με τον Πρόεδρο του ΔΗΚΟ, για την ενίσχυση και βελτίωση των νομοσχεδίων που είναι ενώπιον της Βουλής. Οι τελικές αποφάσεις εναπόκεινται στη Βουλή και ελπίζουμε στην επόμενη συνεδρία της να εγκρίνει συνοδικά αυτό το Σχέδιο για την αναδιάρθρωση του τραπεζικού συστήματος, μέσω του μετασχηματισμού της ΣΚΤ και για την αντιμετώπιση των ΜΕΔ». Η πιο πάνω τοποθέτηση από πλειυράς Κυβέρνησης, εάν τεθεί στην σωστή της πολιτική διάσταση και αναγνωσθεί από την ορθή πολιτική της γωνία, τότε αυτό που γίνεται κατανοητό είναι πως η Κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη για να πετύχει την πρώτη της πολιτική πράξη στην δεύτερή της πενταετία όχι μόνο δεν έκανε επαφές με το ΔΗΚΟ σε κοινοβουλευτικό επίπεδο (μέσω του κυβερνώντος κόμματος ΔΗΣΥ) αλλά η «συμφωνία έκλεισε» απευθείας μεταξύ

Προεδρικού και Νικόλα Παπαδόπουλου και επιπλέον για να μπορέσει να υλοποιήσει τον σχεδιασμό της υιοθέτησε πλήρως τις προεκλογικές θέσεις, επί του ζητήματος, του Νικόλα Παπαδόπουλου.

Πρόκειται ουσιαστικά για μια ένδειξη, για τον ρόλο που αποκτά πλέον ο Νικόλας Παπαδόπουλος και το ΔΗΚΟ -όχι μόνο σε αυτή την πολιτική πράξη- αλλά πιθανότατα και στο μέλλον.

Η πολιτική διάσταση αυτής της «αναμπουμπούλας» φανερώνει κυρίως δυο πτυχές, στις οποίες κατά πάσα πιθανότητα θα στηρίζεται η δεύτερη πενταετία του Νίκου Αναστασιάδη, ενώ παράλληλα δημιουργεί και μια προοπτική άτυπης συνεργασίας:

Πρώτο: Καμία μεγάλη πολιτική πράξη (είτε αυτή ονομάζεται μεταρρύθμιση, είτε αυτή ονομάζεται αλλαγή νομοθεσιών για μείζον θέματα, είτε καινοτομία) δεν θα μπορεί να μην τυγχάνει την εκ των προτέρων έγκριση του ΔΗΚΟ και του Νικόλα Παπαδόπουλου.

Δεύτερο: Το Προεδρικό, σε αντίθεση με την πρώτη πενταετία όπου είχε ως «υπεύθυνο» το ΔΗΣΥ, αυτή τη φορά εγκαινίασε απευθείας διάλογο και διαβούλευση με τον Νικόλα Παπαδόπουλο και το ΔΗΚΟ σε επίπεδο Προέδρου της Δημοκρατίας «ίσος προς ίσος». Προοπτική. Αν και θεωρείται περισσότερο πιθανό, Νικόλας Παπαδόπουλος και ΔΗΚΟ να μην συμμετάσχουν στην κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη, μια άτυπη συνεργασία σε θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης δεν πρέπει να προαποκλείεται. Αυτό βεβαίως θα εξαρτηθεί αφενός από την διάθεση του Προεδρικού αλλά και του ΔΗΣΥ και αφετέρου από τον ίδιο τον Νικόλα Παπαδόπουλο και κατά πόσο μια τέτοιου είδους συνεργασία θα «φέρνει» πόντους στο ΔΗΚΟ και στον Πρόεδρό του.

το καλύτερό μας!

το μόνο από φρέσκο Κυπριακό γάλα!

#galataki

   #galataki #PantaStiZoiMas #CharalambidesChristis #ToKaliteroMas

πάντα στη ζωή μας!

Ο Αντόνιο Γκουτέρες δεν θα ρισκάρει εύκολα μια νέα πρωτοβουλία εάν δεν υπάρχουν οι ελάχιστες προϋποθέσεις επιτυχίας.

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΕΝ ΜΕΣΩ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΚΑΥΣΩΝΑ

του Γιάννη Αντωνίου
antoniou@alfa.com.cy

Κυπριακό, το μέλημα των εργαζομένων στο συνεργατισμό, παιδεία και υγεία συνθέτουν ένα δύσκολο πολιτικό παζλ

Το Κυπριακό, η τύχη των εργαζομένων στο Συνεργατισμό, η κρίση στον τομέα της παιδείας και τα σοβαρά προβλήματα στο χώρο της υγείας δημιουργούν ένα δύσκολο παζλ για την κυβέρνηση, η οποία καλείται να διαχειστεί μια σύνθετη κατάσταση που κρύβει μεγάλες πολιτικές παγίδες. Την αντίστροφη μέτρηση για εξελίξεις στο Κυπριακό σήμανε η κάθοδος της Ειδικής Απεσταλμένης του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών, Τζέιν Χολ Λουτ, η οποία ανέλαβε να διερευνήσει το έδαφος και αναλόγως η απόφαση για τη συνέχεια θα ληφθεί από τον πολιτικό της προϊστάμενο, Αντόνιο Γκουτέρες, σε συνεννόηση με το Συμβούλιο Ασφαλείας. Η Τζέιν Χολ Λουτ άκουσε από τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τη διαβεβαίωση ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά είναι έτοιμη να ανταποκριθεί σε πρόσκληση για επανάληψη του διαλόγου, από το σημείο όπου διακόπηκε, στο Κραν Μοντάνα. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης προέβη σε μια εφ' όλης της ύλης ανασκόπηση για το σύνολο της διαδικασίας των διαπραγματεύσεων, διατύπωσε τις θέσεις της ε/κ πλευράς τεκμηριώνοντάς τις με έγγραφα και εξέφρασε την ετοιμότητα της ε/κ πλευράς για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων στη βάση του πλαισίου Γκουτέρες, αφού προηγηθεί η κατάλληλη προετοιμασία, ώστε να υπάρξει έδαφος που θα οδηγήσει τις συνομιλίες σε μια θετική κατάληξη.

Η τύχη της αποστολής της ειδικής συμβούλου του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, Τζέιν Χολ Λουτ αναμένεται να κριθεί το Σεπτέμβριο

ΜΕΤ' ΕΜΠΟΔΙΩΝ ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ, ΟΛΑ ΘΑ ΚΡΙΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης επανέλαβε ότι το κλειδί για τη συνέχεια βρίσκεται στην Άγκυρα, η οποία θα πρέπει να ξεκαθαρίσει τη θέση της σε ό,τι αφορά το θέμα της αποχώρησης των στρατευμάτων και τις εγγυήσεις. Η επιτυχία της διερευνητικής αποστολής της Τζέιν Χολ Λουτ θα εξαρτηθεί από τις προθέσεις της Άγκυρας, η οποία διανύει μια μεταβατική περίοδο μετά την επικράτηση του Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος είναι πανίσχυρος από πολιτικής πλευράς μετά τις τελευταίες εκλογές αλλά και ευάλωτος συνεπεία των σοβαρότατων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η οικονομία της Τουρκίας. Διπλωματικές πηγές μεταφέρουν την εκτίμηση ότι η μετεκλογική συμπεριφορά του Ταγίπ Ερντογάν παραμένει αινιγματική. Πρώτη προτεραιότητά του αυτή τη στιγμή είναι η σταθεροποίηση της τουρκικής οικονομίας, η οποία διολισθαίνει επικίνδυνα και δεν αποκλείεται να οδηγήσει σε μια ανεξέλεγκτη κρίση. Η αξία των ξένων εταιρειών πέφτει συνεχώς, οι νέες επενδύσεις καθυστερούν και η τουρκική λίρα οδηγείται από υποτίμηση σε υποτίμηση. Ο Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος είναι και θεσμικά πανίσχυρος μετά τις εκλογές, δείχνει έτοιμος να πάει σε μετωπική σύγκρουση με τις αγορές. Διπλωματικές πηγές μεταφέρουν στη Λευκωσία την εκτίμηση ότι το αβέβαιο οικονομικό κλίμα που επικρατεί στην Τουρκία υποχρεώνει τον Ταγίπ Ερντογάν να εγκαταλείψει την ακραία συμπεριφορά και να αναζητήσει τρόπους συνεργασίας με τις ΗΠΑ, την ΕΕ και άλλα κέντρα εξουσίας, που έχουν τη δύναμη να τον στηρίξουν. Υπό αυτό το πρίσμα οι ίδιες πηγές προβλέπουν ότι ο Ταγίπ Ερντογάν δεν αποκλείεται να επιχειρήσει κινήσεις τακτικής σε μια σειρά από ζητήματα, ώστε να κερδίσει πολιτικό χρόνο.

Ως εκ τούτου, με βάση τις ίδιες εκτιμήσεις, θα πρέπει να αναμένεται ότι στο Κυπριακό θα συναινέσει σε επανέναρχη της προσπάθειας. Εδώ όμως αρχίζουν τα δύσκολα για τη Λευκωσία γιατί η συναίνεση για επανέναρχη του διαλόγου δεν διασφαλίζει ότι θα συνοδευτεί και με ουσιαστικές κινήσεις στο θέμα της ασφάλειας και των εγγυήσεων, που θα βοηθήσουν την προσπάθεια αναζήτησης λύσης. Η πρώτη ανησυχία του Προέδρου Αναστασιάδη έχει να κάνει με την τακτική της Άγκυρας να διαβεβαιώνει ότι αναζητεί λύση ομοσπονδίας αλλά ουσιαστικά να καταθέτει θέσεις που παραπέμπουν σε λύση δύο κρατών. Η δεύτερη ανησυχία της Λευκωσίας σχετίζεται με τη θέση της Τουρκίας για πάγωμα των ενεργειακών σχεδιασμών της Κυπριακής Δημοκρατίας και συζήτησης του θέματος στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων. Η κωλυσιεργεία που ακολουθεί η Τουρκία επιβεβαιώνει ξεκάθαρα την εκτίμηση ότι πρόθεσή της είναι να προκαταλάβει τις εξελίξεις στο Κυπριακό αφού επιχειρεί να τις διασυνδέσει με το ζήτημα της ενέργειας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο προγραμματίζει την κάθοδο του δικού της γεωτρύπανου στην περιοχή, ώστε να δημιουργήσει τεχνητή ένταση, προσβλήνοντας σε διαπραγματευτικό πλεονέκτημα. Συγκεκριμένα, θα προσπαθήσει να προκαλέσει τετελεσμένα και στη συνέχεια θα ζητήσει ανταλλάγματα δήθεν για να αναδιπλωθεί. Αν το σενάριο επαληθευτεί η Άγκυρα δεν αποκλείεται να βάλει μπρος το γεωτρύπανο «Πορθητής» στην κυπριακή ΑΟΖ και να εμφανιστεί έτοιμη να το αποσύρει υπό την προϋπόθεση ότι η Λευκωσία θα διακόψει το ενεργειακό της πρόγραμμα ώστε το θέμα να τεθεί στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Πάντως η κυβέρνηση καθιστά σαφές ότι ο ενεργειακός σχεδιασμός θα συνεχιστεί όπως έχει αποφασιστεί.

Η ΔΙΟΛΙΣΘΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, Ο ΠΑΝΙΣΧΥΡΟΣ ΕΡΝΤΟΓΑΝ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΚΛΗΣΗ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΕΝΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΟΖ

Παιχνίδια στο χώρο της ενέργειας σχεδιάζει ο Ταγίπ Ερντογάν

Το χρονοδιάγραμμα των εταιρειών προβλέπει ότι από τον Νοέμβριο του 2018 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2019 θα γίνουν τρεις γεωτρήσεις από την ExxonMobil και την TOTAL. «Θα είναι μια πολύ κρίσιμη περίοδος» προβλέπει διπλωματική πηγή, η οποία εκτιμά ότι όλες οι πλευρές έχουν λόγους να θέλουν επανέναρχη του διαλόγου χωρίς όμως να παραβιάζουν τις κόκκινες γραμμές τους. «Εδώ θα δοκιμαστεί και πάλιν η διπλωματική δεινότητα του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, ο οποίος δεν είναι διατεθειμένος να ρισκάρει τη σύγκληση μιας νέας διάσκεψης χωρίς επαρκή προετοιμασία». Με την ολοκλήρωση της αποστολής της σε Λευκωσία, Αθήνα, Βρυξέλλες και Άγκυρα, η Τζέιν Χολ Λουτ, θα υποβάλει έκθεση στον Αντόνιο Γκουτέρες ο οποίος, σε συνεννόηση με το Συμβούλιο Ασφαλείας θα αποφασίσουν τα περαιτέρω. Αργότερα και πιο συγκεκριμένα το τελευταίο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου, ο Αντόνιο Γκουτέρες θα έχει την ευκαιρία να συζητήσει το Κυπριακό με όλους τους πρωταγωνιστές, αφού θα βρίσκονται στη Νέα Υόρκη, όπου την ίδια περίοδο θα φιλοξενηθεί η ετήσια γενική συνέλευση του ΟΗΕ, η οποία είναι προγραμματισμένη για τη βδομάδα 25-29 Σεπτεμβρίου. «Εκείνη την περίοδο θα πρέπει να αναμένονται εξελίξεις» σύμφωνα με διπλωματική πηγή, η οποία δεν αποκλείεται να υπάρξει κοινή συνάντηση Αναστασιάδη-Ακιντζί με τον γενικό γραμματέα στη Νέα Υόρκη ή ακόμη και πενταμερής, ώστε να υπάρξει ξεκάθαρη θέση επί του Πλαισίου Γκουτέρες, που κατατέθηκε στο Κραν Μοντάνα. Διπλωματικές πηγές εκτιμούν ότι ο Αντόνιο Γκουτέρες δεν θα ρισκάρει εύκολα μια νέα πρωτοβουλία εάν δεν υπάρχουν οι ελάχιστες προϋποθέσεις επιτυχίας. 📧

Ο δρόμος που διαλέξαμε...

...είναι ο δρόμος της κοινωνικής ευθύνης, της προσφοράς στον άνθρωπο της Κύπρου. Γιατί εμείς, στην ΟΠΑΠ Κύπρου, επιλέγουμε καθημερινά να είμαστε ο πιο δυνατός σύμμαχος της κυπριακής κοινωνίας, στηρίζοντάς την αληθινά.

ΠΡΟΣ ΔΙΠΟΛΟ ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΧΑΡΤΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

του Κώστα Κωνσταντίνου

Τράπεζα Κύπρου και Ελληνική Τράπεζα οι δύο μεγάλοι παίκτες στον χρηματοπιστωτικό τομέα

«Θα επιχειρηθεί σμίκρυνση του τραπεζικού τομέα της Κύπρου μέχρι το 2018» δήλωνε την 25η Μαρτίου του 2013 ο επικεφαλής του Eurogroup, Γερούν Ντάισελμπλουμ. Είχε προηγηθεί η πιο δύσκολη νύχτα για τη νέα κυπριακή Κυβέρνηση που ξημέρωσε με αποφάσεις που καθορίζουν μέχρι σήμερα, την πορεία της κυπριακής οικονομίας. Όπως εξήγησε ο Πρόεδρος του Eurogroup, «η σημερινή συμφωνία διατηρεί το στόχο για συρρίκνωση του τραπεζικού τομέα στο επίπεδο του ευρωπαϊκού μέσου όρου ως το 2018».

Είπε κι άλλα τότε ο Ντάισελμπλουμ: «Οι αλλαγές θα επιτρέψουν στην Κύπρο να επιστρέψει σε ένα ασφαλές οικονομικό περιβάλλον. Η εφαρμογή στον τραπεζικό τομέα πρέπει να γίνει άμεσα». Σύμφωνα με τον επικεφαλής του Eurogroup, «η Λαϊκή δεν μπορεί να σωθεί και φροντίσαμε να μην πάει σε μία άτακτη χρεοκοπία. Η κατάσταση είναι πολύ κρίσιμη. Για την Τράπεζα Κύπρου, θα γίνουν όλες οι ενέργειες για να επανέλθει στην κυπριακή οικονομία και να στηριχθεί».

Οι αποφάσεις του Eurogroup προέβλεπαν καθολική αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα της Κύπρου. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία (31/12/2011) στην Κύπρο πριν από επτά χρόνια λειτουργούσαν 902 καταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων (476 Τραπεζών/426 ΣΠΙ) με προσωπικό 12,809. Σήμερα λειτουργούν 458 καταστήματα με προσωπικό που ανέρχεται στους 10,627. Η τάση να μειωθούν περαιτέρω τα καταστήματα συνεχίζεται. Έχουν απομείνει 36 εγκεκριμένα πιστωτικά ιδρύματα και από αυτά τα οκτώ είναι τοπικά, τρία είναι θυγατρικές ευρωπαϊκών τραπεζών, δύο θυγατρικές τράπεζες που δεν είναι μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έξι υποκαταστήματα τραπεζών από κράτη-μέλη της ΕΕ, 15 υποκαταστήματα τραπεζών από χώρες εκτός ΕΕ και δύο αντιπροσωπείες. Τα στοιχεία δεν είναι επικαιροποιημένα αφού τρέχουν οι εξελίξεις και συνεχίζεται η περαιτέρω συρρίκνωση του κυπριακού τραπεζικού τομέα. Στην ουσία μετά και τις τελευταίες εξελίξεις με την ουσιαστική διάλυση της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (διάδοχο σχήματος του πάλαι ποτέ πανίσχυρου Συνεργατισμού) στο κυπριακό τραπεζικό στερέωμα παραμένει η Τράπεζα Κύπρου σε δεσπόζουσα θέση, ενώ ανέρχεται η Ελληνική Τράπεζα σε ρόλο κύριου ανταγωνιστή. Σε αυτό λοιπόν το δίπολο και τις προσπάθειες για εγκαθίδρυση συνθηκών υγιούς ανταγωνισμού αναμένεται ότι θα κινηθεί ο τραπεζικός τομέας στην Κύπρο το επόμενο διάστημα. Μεγάλο στοίχημα είναι η δυνατότητα της Ελληνικής Τράπεζας να απορροφήσει τον Συνεργατισμό, να αφομοιώσει τις υποδομές του και να καταστεί ο δεύτερος πόλος. Υπενθυμίζουμε ότι είναι κάτι που απέτυχε να κάνει το 2013 όταν με την κατάρρευση της Λαϊκής Τράπεζας επιχείρησε τότε -υπό άληθες συνθήκες και διαφορετική μετοχική σύνθεση αλλιώς και διεύθυνση- να επιτύχει τον ίδιο με τον σημερινό, στόχο. Ο Ντάισελμπλουμ δεν ήταν άληθως, ο μόνος «προφήτης» της μετεξέλιξης του κυπριακού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή για το Μέλλον του Κυπριακού Τραπεζικού Τομέα που διόρισε η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου προέβαινε σε (προφητικές) εκτιμήσεις στην τελική έκθεσή της, από τον Οκτώβριο του 2013. Σύμφωνα με τις προδιαγραφές που είχε δώσει από τότε, το κυπριακό χρηματοπιστωτικό σύστημα θα αποτελείται από καλά κεφαλαιοποιημένες τράπεζες και ισχυρή και ανεξάρτητη εταιρική διακυβέρνηση.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Το επίκεντρο των δραστηριοτήτων τους θα είναι η εγχώρια λιανική και επιχειρηματική τραπεζική, με μικρό αριθμό καταστημάτων στο εξωτερικό. Αρχικά θα υπάρχουν τρεις κυρίαρχες εγχώριες τράπεζες (Κύπρου, Ελληνική και Συνεργατική) συν τρεις μέχρι τέσσερις μικρότερες ξένες τράπεζες. Η Επιτροπή προδιαγραφεί και ένα κύκλιο συγχωνεύσεων δημιουργία ενός σοβαρού ανταγωνιστή της Τράπεζας Κύπρου, με τη συγχώνευση της Ελληνικής με κάποια άλλη μικρότερη τράπεζα. Στην έκθεση της Ανεξάρτητης Επιτροπής αναφέρεται κατά γράμμα ότι «η πρόκληση είναι να βρεθεί το βέλτιστο μέγεθος του τομέα, το οποίο θα καθοριστεί από τις διαθέσιμες καταθέσεις και κεφαλαίων, από την κλίμακα των ευκαιριών που θα προσφέρουν κερδοφόρες επιχειρήσεις και από την ικανότητα της χώρας να εποπτεύει και να υποστηρίξει τον χρηματοπιστωτικό της τομέα». Μια σημαντική παράμετρος στο νέο τραπεζικό χάρτη είναι και το γεγονός ότι το 2013 η Ανεξάρτητη Επιτροπή σχολίαζε πως «είναι εντυπωσιακό, για παράδειγμα, ότι δεν υπάρχουν ουσιαστικά μη Κύπριοι στην διακυβέρνηση των εγχώριων τραπεζών».

Σήμερα, τα δύο μεγάλα εναπομείναντα τραπεζικά ιδρύματα του τόπου κυβερνούνται από ξένους ή από Κύπριους οι οποίοι έχουν μεγαλώσει και σταδιοδρομήσει στην αθλοδομή. Αυτό από μόνο του το στοιχείο ίσως απεγκλιωβίσει το τραπεζικό μας σύστημα από χρόνιες παθολογίες σε κάποιες εκ των οποίων και πάλιν κάνει αναφορά η Επιτροπή: Η τραπεζική στην Κύπρο είναι ιδιαίτερα πολιτικοποιημένη, κάτι που δεν είναι υγιές σε δύο επίπεδα. Κατά αρχήν, οι πολιτικές παρεμβάσεις στη διαχείριση και στην εποπτεία των τραπεζών σπάνια κάνει τα πράγματα καλύτερα. Κατά δεύτερον, παρατηρούμε την τάση, να αντιμετωπίζονται τα προβλήματα στην Κύπρο, με ανακύκλωση είτε πρόκειται για ανθρώπους είτε για ιδέες, αντί για την υιοθέτηση ριζοσπαστικών νέων λύσεων.

Μια άλλη παράμετρος αφορά την αποτυχημένο κυπριακή εκστρατεία για τραπεζική διείσδυση κυρίως στις χώρες της ανατολικής Ευρώπης και στην Ελλάδα. Η εξαγορές και πωλήσεις των υποκαταστημάτων των κυπριακών τραπεζών αποτελεί ένα ξεχωριστό κεφάλαιο που ωστόσο επηρεάζει την εγχώρια τραπεζική. «Δυστυχώς δεν υπάρχει μαγικό ραβδί» μας είπε στις 25 Νοεμβρίου του 2013 η εκπρόσωπος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου Ντέλια Βελκουλέσκου και μας κάλεσε να υιοθετήσουμε τη συνταγή της για σωτηρία της κυπριακής Οικονομίας...

ΑΣΥΜΜΕΤΡΗ ΑΠΕΙΛΗ

ΤΑ ΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΑ ΔΑΝΕΙΑ

του Κώστα Κωνσταντίνου

- Η κουλτούρα της μη πληρωμής και ο τεράστιος όγκος των στρατηγικών κακοπληρωτών
- Εάν τα ΜΕΔ στην Κύπρο ανέρχονται στα €22 δις τότε στους στρατηγικούς κακοπληρωτές αναλογούν ποσά που κυμαίνονται από €4 μέχρι €9 δις.

«Τραπεζικός υπάλληλος αγόρασε το 2013 σπίτι στον Στρόβολο προς €1,5 εκατομμύριο ενώ παράλληλα αγόρασε εξοχικό στον Πρωταρά αξίας €500.000 και διαθέτει καταθέσεις €4,5 εκατ. σε τράπεζα στην Αθήνα. Ενώ αποπληρώνει το δάνειο που έκανε για την εξοχική του κατοικία στον Πρωταρά δεν έχει δώσει μία, τα τελευταία τέσσερα χρόνια όσον αφορά την κατοικία που αγόρασε στον Στρόβολο». Η καταγγελία έγινε από τον Πρόεδρο του ΚΕΒΕ, Χριστόδουλο Αγκαστινιώτη και είναι ενδεικτική, σημειολογικά, ενός μεγάλου μέρους του προβλήματος με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια.

Τουλάχιστον όσον αφορά το ένα τέταρτο από αυτά που υπολογίζεται ότι αφορούν τους στρατηγικούς κακοπληρωτές. Κάποιοι ανεβάζουν τους στρατηγικούς κακοπληρωτές ακόμη και στο 40%. Ποίοι εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία; Όσοι διαθέτουν και σημαντικά εισοδήματα και ικανά περιουσιακά στοιχεία και μπορούν να εξυπηρετήσουν το δάνειο τους, αλλά συνειδητά δεν το κάνουν. Εάν λοιπόν τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια στην Κύπρο ανέρχονται στα €22 δισεκατομμύρια τότε στους στρατηγικούς κακοπληρωτές αναλογούν ποσά που κυμαίνονται από €4 μέχρι €9 δισεκατομμύρια.

Πέραν, λοιπόν, από όσους αδυνατούν για συγκεκριμένους λόγους να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους υπάρχει και μια ακαθόριστου μεγέθους μάζα που κινείται στο πλαίσιο μιας «κουλτούρας» ότι δεν προτίθεται να πληρώσει. Η γενική γραμματέας της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών Καθηγήτρια Χαρούλα Απαλαγάκη υποστήριξε ότι «η δημιουργία του μεγάλου ύψους των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων δεν οφείλεται κατά κύριο λόγο στην “γενναιόδωρη στρατηγική πιστωτικής επέκτασης που ακολούθησαν οι τράπεζες” για μια μακρά περίοδο πριν την κρίση -πως συνηθίζεται να υποστηρίζεται- αλλά είναι συνέπεια οριζόντιων κινήσεων που δεν προήλθαν από τις τράπεζες, και καθιέρωσαν την κουλτούρα της μη πληρωμής». Τι είναι όμως ένα Μη Εξυπηρετούμενο Δάνειο; Σύμφωνα με τον ορισμό που δίνει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αυτό συμβαίνει όταν «όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι ο δανειολήπτης είναι απίθανο να αποπληρώσει το δάνειο λόγω οικονομικών δυσκολιών ή όταν έχει καθυστερήσει να καταβάλει τις συμφωνηθείσες δόσεις του πάνω από 90 ημέρες». Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια είναι συνηθισμένο φαινόμενο για τις τράπεζες, επειδή συχνά οι άνθρωποι μένουν άνεργοι και οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες. Για να εξασφαλίσει την επιτυχημένη λειτουργία της σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, μια τράπεζα πρέπει να διατηρεί το επίπεδο των επισφαλών δανείων στο ελάχιστο ούτως ώστε η χορήγηση δανείων να εξακολουθεί να της αποφέρει κέρδος. Επειδή η κερδοφορία της τράπεζας επηρεάζεται αρνητικά μόλις η αξία των μη εξυπηρετούμενων δανείων υπερβεί ένα ορισμένο επίπεδο και αυτό γιατί οι πιστοδοτικές της δραστηριότητες της αποφέρουν λιγότερα έσοδα. Μια τράπεζα με υπερβολικά υψηλό επισφαλές χρέος δεν μπορεί να χορηγεί δεόντως στις επιχειρήσεις τις πιστώσεις που χρειάζονται για να πραγματοποιούν επενδύσεις και να δημιουργούν θέσεις απασχόλησης. Εάν αυτό συμβεί σε πολλές τράπεζες σε ευρεία κλίμακα, επηρεάζεται η οικονομία ως σύνολο και επομένως τα επιμέρους μέλη της κοινωνίας. Οι μειωμένες επενδύσεις των επιχειρήσεων και η δημιουργία λιγότερων νέων θέσεων απασχόλησης οδηγούν σε χαμηλότερη ανάπτυξη αναφέρει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Υπάρχουν πολλά που μπορεί να κάνει μια τράπεζα για να μειώσει το επίπεδο των επισφαλών δανείων στα βιβλία της. Εάν αποτύχουν όλες οι προσπάθειες για την εξεύρεση λύσης, π.χ. λόγω αφερεγγυότητας του δανειολήπτη, οι τράπεζες μπορούν να καταφύγουν σε ένδικα μέσα, προσπαθώντας να ανακτήσουν τουλάχιστον μέρος των χρημάτων τους.

Ωστόσο, στην Κύπρο όπως δήλωσε ο Καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου, Μάριος Ζαχαριάδης «δεν έχει δείξει η οποιαδήποτε Κυβέρνηση θέληση να εφαρμόζονται οι νόμοι. Γι' αυτό και είμαστε στις τελευταίες θέσεις παγκοσμίως σε ό,τι αφορά στις καθυστερήσεις στην εφαρμογή των νόμων». Οι νόμοι, στην Κύπρο έχουν πολλά παράθυρα, ασάφειες και ίσως πολλές φορές αυτά να τους καθιστούν ανεφάρμοστους, είπε επίσης ο καθηγητής Ζαχαριάδης. Ο κ. Γιώργος Χαραλάμπους, μέλος της Ανεξάρτητης Επιτροπής για το Μέλλον του Κυπριακού Τραπεζικού Τομέα που διορίσε η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου το 2012 και τέως πρόεδρος της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς κατά την περίοδο 2006-2008 εξήγησε ότι «τα δάνεια εντός Κύπρου αυξάνονταν πέραν του 25% σε ετήσια βάση, ενώ η απορροφητική ικανότητα της οικονομίας, με βάση το ρυθμό ανάπτυξης, δεν δικαιολογούσε αύξηση πέραν του 10%. Παρόμοιοι ρυθμοί δανειοδότησης συνεχίστηκαν στα επόμενα έτη. Αυτό είχε ως συνέπεια την δημιουργία μιας αδικαιολόγητης, στη βάση των πραγματικών τιμών της αγοράς, αύξησης των τιμών των ακινήτων, καθώς και αύξηση στα επισφαλή δάνεια. Όταν επιβεβαιώθηκε πως οι τιμές των ακινήτων δεν ανταποκρίνονταν στις πραγματικές δυνατότητες της αγοράς, το τραπεζικό σύστημα βρέθηκε εκτεθειμένο, ενώ η επιδείνωση του δανειακού χαρτοφυλακίου οδήγησε σε αύξηση στις προβλέψεις για απομείωση των δανείων». Υπό αυτό το πρίσμα θα πρέπει να δούμε την τελευταία συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων. Στις 8 Ιουλίου, λοιπόν, η Βουλή ενέκρινε την κυβερνητική εγγύηση για τη συμφωνία απορρόφησης των εργασιών της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας από την Ελληνική Τράπεζα αλλά κυρίως προέβη σε ενίσχυση του νομικού οπλοστασίου των τραπεζών για διαχείριση του μεγάλου προβλήματος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Όλες αυτές οι νομοθεσίες θα πρέπει να δοκιμασθούν στην πράξη για να εξακριβωθεί η αποτελεσματικότητα των νέων μέτρων.

Χριστόδουλος Αγκαστινιώτης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΜΑΘΕΙ
ΑΠΟ ΤΑ ΛΑΘΗ ΜΑΣ

της Αγγέλας Κωμοδρόμου

Σημαντική η απεξάρτηση της λειτουργίας του κράτους από τον κομματικό εναγκαλισμό

Ο πρόεδρος του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου, Χριστόδουλος Ε. Αγκαστινιώτης, σε συνέντευξη του στο Ευρωκέρδος μιλά για την επιτακτική ανάγκη επίλυσης του προβλήματος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, την σημαντικότητα της προσέλκυσης ξένων επενδυτών, αλλά και την πάγια θέση του ΚΕΒΕ για κατάργηση του θεσμού της ΑΤΑ. Υπογράμμισε επίσης πως η πρόσβαση σε χρηματοδότηση, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα των κυπριακών επιχειρήσεων.

Που επικεντρώνονται οι προσπάθειες του ΚΕΒΕ για εκσυγχρονισμό του μοντέλου της κυπριακής οικονομίας και ποιες οι προτεραιότητες;

Θέσαμε ως κεντρικό στόχο την ενίσχυση της θέσης της χώρας στην παγκόσμια κλίμακα ανταγωνιστικότητας, εντάσσοντας στοιχεία διαφοροποίησης από τις παραδοσιακές προσεγγίσεις. Η αύξηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του Κράτους, η επιτάχυνση και ολοκλήρωση των μεταρρυθμίσεων, η ενίσχυση της διαφάνειας, η ταχύτητα στην απονομή δικαιοσύνης, η εμπέδωση των αρχών της ισονομίας, η απεξάρτηση της λειτουργίας του κράτους από τον κομματικό εναγκαλισμό, η συνεχής αναβάθμιση των υποδομών της χώρας, αποτελούν για το ΚΕΒΕ προτεραιότητες.

Η δημιουργία των Υφυπουργείων Ναυτιλίας, Τουρισμού και Ψηφιακού Μετασχηματισμού αποτελούν κομβικής σημασίας μεταρρυθμίσεις. Σημειώνουμε όμως πως η λειτουργία τους, για να είναι αποτελεσματική και ωφέλιμη στον τόπο, πρέπει να είναι απαλλαγμένη από τους κομματικούς μανδύες.

Στην κατεύθυνση αυτή χρειαζόμαστε επενδύσεις μακράς πνοής και δράσης. Εξίσου σημαντική επένδυση που πρέπει να κάνουμε είναι στον τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού που αφορά το σύνολο της οικονομίας. Οι προσπάθειες του ΚΕΒΕ για εκσυγχρονισμό και διαφοροποίηση του μοντέλου ανάπτυξης της οικονομίας επικεντρώνονται στους νέους πολλαπλούς υποσχόμενους τομείς. Νέοι τομείς όπως τα Fin-Tech, οι νεοφυείς επιχειρήσεις, η πληροφορική και οι τηλεπικοινωνίες, η ενέργεια που σχετίζεται περισσότερο με τους υδρογονάνθρακες, και η τεχνητή νοημοσύνη (artificial intelligence) είναι μερικοί από τους τομείς που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν στην Κύπρο.

Η παραχώρηση από την κυπριακή Κυβέρνηση διαβατηρίων ή υπηκοότητας με αντάλλαγμα τις επενδύσεις, έβαλαν την Κύπρο στο στόχαστρο ξένων δημοσιευμάτων. Νομίζετε ότι η κριτική των ξένων για το σχέδιο πολιτογραφήσεων ήταν αβάσιμη;

Όπως έχω τονίσει ξανά, η κριτική που έγινε από τους ξένους είναι άδικη, αβάσιμη και ειδικότερα άδικη για το σχέδιο πολιτογραφήσεων που η Κυπριακή Δημοκρατία έχει σε ισχύ. Δεν πρέπει όμως να δίνουμε παραπάνω έκταση σε αυτό καθώς μόνο ζημιά κάνουμε. Οι ευρωπαίοι, αν δεν επιθυμούν οι ίδιοι να πεισθούν, δεν θα πεισθούν ότι και να κάνουμε. Αυτό το οποίο είναι σημαντικό και πρέπει να ληφθεί, έγινε μετά από συνεργασία του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων, του Υπουργείου Εσωτερικών και του Υπουργείου Οικονομικών και αφορά κάποιες αλλαγές στα σχέδια πολιτογράφησης, οι οποίες είναι προς την ορθή κατεύθυνση. Οι αλλαγές αυτές αφορούν την εποπτεία του σχεδίου, την εποπτεία των παρόχων, εμπειροκλήριον κανόνες δεοντολογίας που αφορούν αυτούς που εμπλέκονται στα σχέδια, ενώ παράλληλα απαγορεύτηκαν και οι διαφημίσεις διαβατηρίων. Είναι κινήσεις προς την ορθή κατεύθυνση, οι οποίες θωρακίζουν την αξιοπιστία του σχεδίου και προστατεύουν τον επενδυτή.

Ποιες υφιστάμενες φορολογίες πρέπει να μειωθούν για ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην Κύπρο;

Κατά τη διάρκεια της κρίσης, η κυβέρνηση επέλεξε αντί του άκρατου δανεισμού, να επικεντρωθεί στο νοικοκύρεμα των δημοσίων οικονομικών και τον περιορισμό των μη παραγωγικών δημοσίων δαπανών προχωρώντας αναγκαστικά και στην αύξηση ή και επιβολή νέων φορολογιών. Αυτή η προσέγγιση ήταν ορθή και το ΚΕΒΕ τη στήριξε.

Με τη σταδιακή έξοδο από την κρίση καταργήθηκε ο φόρος ακίνητης ιδιοκτησίας, μειώθηκαν τα μεταβιβαστικά τέλη στο μισό, προώθησε εξαιρέσεις στην καταβολή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών, υιοθετήθηκε μειωμένο ΦΠΑ για νέες κατοικίες, ανακαινίσεις κτηρίων και ενεργειακές αναβαθμίσεις, προσφέρθηκαν φορολογικές εκπτώσεις για νέες κεφαλαιουχικές επενδύσεις στις επιχειρήσεις καθώς και μια σειρά άλλων μέτρων. Όλα αυτά τα μέτρα ενίσχυσαν την επιχειρηματικότητα, αλλήλα και το οικογενειακό εισόδημα. Η κοινωνία και η οικονομία απαλλάχθηκε από φορολογικές και άλλες επιβαρύνσεις της τάξης των €250 εκ. Πεποίθησή μας είναι ότι η Κυβέρνηση οφείλει να συνεχίσει την πολιτική αυτή της μείωσης των φόρων όπως για παράδειγμα η φορολόγηση με ποσοστό 30% των τόκων από καταθέσεις και η κατάργηση του τέλους των 350 ευρώ στον έφορο εταιρειών, ενέργειες που υποβοηθούν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Ακόμα, κατά τη γνώμη του ΚΕΒΕ θα πρέπει να μας απασχολήσει η ενοποίηση φορολογιών, η απλοποίηση φόρων και η χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας στη διαχείριση φορολογικών θεμάτων για να ξεπεράσουμε τη σχετική γραφειοκρατία.

Σχολιάστε το κλείσιμο του Συνεργατισμού.

Καταρχήν, θέλω να σημειώσω την ικανοποίηση του ΚΕΒΕ για την επισφράγιση της συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Τράπεζας με το Συνεργατισμό, αφού υπερψηφίστηκαν οι εγγυήσεις για μέρος των δανείων που θα μεταφερθούν από την ΣΚΤ στην Ελληνική. Χαιρετίζω παράλληλα την ψήφιση των κυβερνητικών νομοσχεδίων για τα μη εξυπηρετούμενα και την τιτλοποίηση δανείων. Η ολοκλήρωση της συμφωνίας ήταν ύψιστης σημασίας για όλους μας καθώς αφορά τις καταθέσεις και αποταμιεύσεις πολλών απλών πολιτών και επιχειρήσεων, αλλήλα και την κλονισμένη για ακόμη μια φορά, αξιοπιστία του τραπεζικού συστήματος της χώρας. Ωστόσο, δεν μπορώ να μην σημειώσω ότι το όλο ζήτημα με τον Συνεργατισμό και τις προσπάθειες του κράτους για να τον κρατήσει στη ζωή μου θυμίζει έντονα το τι συνέβη πριν μερικά χρόνια με την Cyprus Airways. Κακοδιαχείριση, άκρατος συνδικαλισμός και στο τέλος πληρώνει πάντα ο φορολογούμενος. Η κατάσταση στο Συνεργατισμό έφτασε στο σημερινό τραγικό σημείο, λόγω της διαχρονικής κακοδιαχείρισης, αλλήλα και σειράς λαθών και παραλείψεων που δεν διασφάλισαν την εξυγίανση του. Νιώθω ότι είμαστε στο ίδιο έργο θεατές πράγμα που αποδεικνύει ότι δυστυχώς δεν έχουμε μάθει από τα λάθη μας. Πλέον, αναμένουμε να δούμε το ξεκάθαρο πόρισμα στο οποίο θα καταλήξει η Ερευνητική Επιτροπή την οποία διόρισε ο Γενικός Εισαγγελέας, προκειμένου να διεξάγει έρευνα σχετικά με τα αίτια της κατάρρευσης του Συνεργατισμού.

Πρόσφατα ΚΕΒΕ και ΟΕΒ απεύθυναν δημόσια έκκληση σε Κυβέρνηση, Βουλή και Κεντρική Τράπεζα ώστε να προωθήσουν μέτρα για μείωση των κόκκινων δανείων προς όφελος της οικονομίας. Που «κοιλά» το θέμα μείωσης των ΜΕΔ και τι σας ανησυχεί περισσότερο;

Όπως γνωρίζετε, τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια, αποτελούν σήμερα (μαζί με την ανεργία) ένα από τα πιο δύσκολα και πιεστικά προβλήματα της οικονομίας. Η αποτελεσματική διαχείριση αυτού του προβλήματος καθίσταται πλέον επιτακτική και οφείλουμε ως κράτος (Κυβέρνηση, Βουλή, Κεντρική Τράπεζα), επηρεαζόμενοι Φορείς και δανειολήπτες να εργαστούμε συλλογικά για την επίλυσή του.

Εμείς, εισηγηθήκαμε να δοθούν τα αναγκαία νομοθετικά και άλλα εργαλεία στις τράπεζες για να εισπράξουν το λαβείν τους, διότι η κατάθεση του ενός είναι ουσιαστικά το δάνειο κάποιου άλλου. Οι τράπεζες συμβάλλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη της οικονομίας και δεν μπορούν να παραμένουν με βαρίδια που επηρεάζουν τη ρευστότητα, τα κεφάλαια και γενικά τους οικονομικούς δείκτες τους. Αναμένεται όμως και από τις τράπεζες ότι δεν πρέπει να επιβάλλουν υπερ-χρεώσεις ως αποτέλεσμα καταχρηστικών ρητρών, οι οποίες στο τέλος δεν μπορούν να εισπραχθούν και απλά επιδεινώνουν την κατάσταση για πολλούς δανειολήπτες (επιχειρήσεις και νοικοκυριά) που συνεχίζουν ακόμα να αντιμετωπίζουν προβλήματα. Είναι γνωστό ότι ως αποτέλεσμα του «κουρέματος» των καταθέσεων πολλής υγιείς επιχειρήσεις, αλλά και απλοί πολίτες (αυτοί είναι που ουσιαστικά υπέστησαν την απομείωση των καταθέσεων) έχασαν μεγάλο ποσοστό των χρημάτων τους περιορίζοντας σημαντικά την επιχειρησιακή και αγοραστική τους δύναμη. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αδυναμία τους να εξυπηρετούν τα υφιστάμενα δάνεια τους, γεγονός που μπορεί να ισχύει μέχρι και σήμερα σε αρκετές περιπτώσεις. Με δεδομένη, λοιπόν, τη θέση αρχής ότι θα πρέπει να υπάρξει επίλυση του προβλήματος των ΜΕΔ, αναμένουμε από τις τράπεζες, αλλά και τους δανειολήπτες να επιδείξουν την απαραίτητη συνεργασία και υπευθυνότητα για οριστική αντιμετώπισή του. Μας ανησυχεί η ιδέα ότι μπορεί να εμπεδωθεί η αντίληψη ότι οποιοσδήποτε μπορεί να παίρνει δάνειο και στη συνέχεια να επικαλείται διάφορες αιτιάσεις να μην το αποπληρώσει, μεταφέροντας το βάρος στους υπόλοιπους πολίτες της χώρας ως δημόσια υποχρέωση.

Είχατε πει πως η επιτυχία της Κύπρου οφείλεται στην ευελιξία, στην προσαρμοστικότητα και στην εξωστρέφεια της οικονομίας της. Δεν σας ανησυχεί ότι αυτή η εξωστρέφεια ίσως να είναι και ζημιογόνα;

Η οικονομία της Κύπρου, όπως διαφάνηκε, μπορεί να προσαρμόζεται στις όποιες συνθήκες γεγονός που μπορεί να είναι και καλό αλλά και κακό. Είναι γεγονός ότι μετά το Μνημόνιο επανήλθε σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα η οικονομία της χώρας μας σε καλή επίπεδα, λόγω του ότι είμαστε μια μικρή χώρα και κατ'επέκταση οικονομία. Όσον αφορά την εξωστρέφεια και την ικανότητα προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, εκτιμώ ότι μόνο καλό μπορεί να επιφέρει σε μια χώρα. Η προσέλκυση ξένων επενδυτών συνιστά σημαντική προτεραιότητα για την χώρα, γιατί εκτός του ότι συμβάλλει στην εισροή ξένων κεφαλαίων, μεταφέρει συνήθως προς την χώρα και νέα τεχνογνωσία, νέες διασυνδέσεις με χώρες του εξωτερικού, προβάλλει την Κύπρο στο εξωτερικό και μια σειρά άλλων ωφελημάτων. Η ικανότητα προσέλκυσης ξένων επενδύσεων συνδέεται άμεσα με τα κίνητρα που προσφέρουμε ως χώρα σε αντιπαραβολή πάντοτε με τα κίνητρα που προσφέρουν άλλες χώρες. Ιδιαίτερη σημασία έχει η ικανότητα να ανταποκρινόμαστε με ταχύτητα και επαγγελματική επάρκεια στις ανάγκες των επενδυτών, από το στάδιο της πρώτης επαφής, στο στάδιο της αδειοδότησης, αλλά και των διαδικασιών μέχρι την υλοποίηση μιας επένδυσης.

Έχει αναφερθεί πολλές φορές πως πάγια θέση του ΚΕΒΕ είναι πως ο θεσμός της ΑΤΑ είναι αναχρονιστικός και πρέπει να καταργηθεί. Φέτος όμως αυτός ο θεσμός επέστρεψε μετά από 6 χρόνια. Σχολιάστε;

Το ΚΕΒΕ δίνοντας μεγάλη σημασία στην ανάπτυξη και

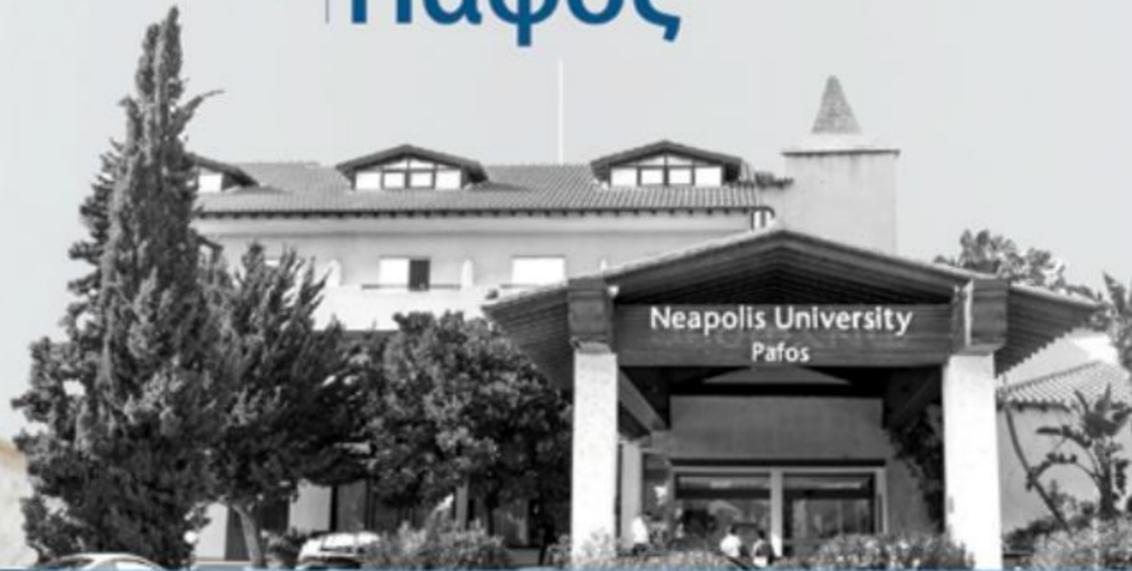
διατήρηση ομαλών εργασιακών σχέσεων αποδέχτηκε τη μεταβατική συμφωνία για περίοδο τριών ετών για την ΑΤΑ. Ωστόσο, πάγια θέση του ΚΕΒΕ είναι ότι ο θεσμός είναι αναχρονιστικός και πρέπει να καταργηθεί. Είναι ξεκάθαρη η άποψη μας ότι οι πολιτικές του παρελθόντος έχουν αποδειχθεί λανθασμένες με αποτέλεσμα τις βαρύτατες συνέπειες της οικονομικής κρίσης, κάτι το οποίο πληρώσαμε και θα έπρεπε από αυτό να έχουμε αντλήσει μαθήματα. Δεν πρέπει να επανέλθουμε σήμερα σε αυτές τις τακτικές, καθώς η ανάπτυξη της οικονομίας μας παραμένει εύθραυστη και οφείλουμε να την προστατεύσουμε. Πολλές επιχειρήσεις σήμερα έχουν ήδη προχωρήσει στην επιστροφή των μισθών που έχουν περικόψει τα προηγούμενα χρόνια. Γίνεται δηλαδή επαναφορά των προ κρίσης μισθών σταδιακά. Και εδώ έγκειται και η ουσία του θέματος, στο σταδιακό. Εάν επιχειρηθούν απότομες αυξήσεις μισθών διακυβεύεται η επιβίωση των επιχειρήσεων και της οικονομίας για ακόμα μια φορά. Οφείλουν όλοι οι εμπλεκόμενοι να προχωρούν με σύνεση στις αυξήσεις μισθών και να δρουν με βάση τα όσα μπορεί να αντέξει η μέχρι τώρα ανάπτυξη που επιφέραμε. Τέλος, αναφέρω ότι το θέμα της ΑΤΑ είναι ευρύτερο και θα το ξαναδούμε με τα αρμόδια όργανα του ΚΕΒΕ.

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις αποτελούσαν πάντοτε την ραχοκοκαλιά της κυπριακής οικονομίας. Θεωρείτε ότι έχουν μέλλον;

Οι μικρομεσαίες οικογενειακές επιχειρήσεις αποτελούσαν και συνεχίζουν να αποτελούν την ραχοκοκαλιά της κυπριακής οικονομίας. Παρά τα πολλά προβλήματα συνεχίζουν να υπάρχουν και να στηρίζουν την κυπριακή οικονομία. Και για να απαντήσω στην ερώτησή σας, βεβαίως πιστεύω ότι έχουν μέλλον ωστόσο χρήζουν εκσυγχρονισμού προκειμένου να εναρμονιστούν με το περιβάλλον. Οφείλουν να αναπτύξουν την εξωστρέφεια, την τεχνολογία αλλά και να προβαίνουν σε συνεργασίες οι οποίες μπορούν να τις επεκτείνουν. Χρειάζονται όμως και τη συνεχή αλλά και σωστή στήριξη του κράτους.

Το κυριότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν σήμερα οι κυπριακές επιχειρήσεις;

Οι κυπριακές επιχειρήσεις αντέχουν στις δυσκολίες όπως αποδείχτηκε και πιστεύω ακράδαντα ότι όσες κυπριακές επιχειρήσεις κατάφεραν να επιβιώσουν μετά από την οικονομική κρίση και τις συνέπειες της, είναι σήμερα πιο δυνατές και από πλευράς οργάνωσης από ότι στο παρελθόν. Ωστόσο, υπάρχουν προβλήματα τα οποία οι επιχειρήσεις καλούνται να αντιμετωπίσουν. Πιο συγκεκριμένα, η δύσκολη πρόσβαση στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων, αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα των επιχειρήσεων. Είναι γεγονός ότι οι τράπεζες άρχισαν δειλά-δειλά να παραχωρούν ορισμένα δάνεια, ωστόσο τα υψηλά ποσοστά των μη εξυπηρετούμενων δανείων εμποδίζουν τις τράπεζες να είναι ευέλικτες με τους επιχειρηματίες. Επιπλέον, η κρατική γραφειοκρατία, τα λειτουργικά κόστη, η ηγετική διοίκηση, η μακροχρόνια διαχείριση διαδοχής, ο αυξημένος ανταγωνισμός, οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι και η φορολογία ταλανίζουν τις επιχειρήσεις στην Κύπρο. Όλα αυτά τα προβλήματα δυσχεραίνουν το μέλλον των επιχειρήσεων, οι οποίες δεν μπορούν να ανοιχτούν σε νέες αγορές και να αναπτύξουν ιδανικά την εξωστρέφειά τους. Ειδικά, η έλλειψη πόρων και κινήτρων για περαιτέρω εξέλιξη της επιχειρηματικότητας αποτελεί τροχοπέδη για τις επιχειρήσεις της Κύπρου (και όχι μόνο).

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

▶ Οικονομικές Επιστήμες & Διοίκηση

Διοίκηση Επιχειρήσεων
Τραπεζική, Λογιστική και Χρηματοοικονομικά

▶ Αρχιτεκτονική, Μηχανική & Γεωπεριβαλλοντικές Επιστήμες

Αρχιτεκτονική
Αρχιτεκτονική Τοπίου (BLA)
Εκτίμηση και Ανάπτυξη Ακινήτων
Πολιτική Μηχανική

▶ Επιστήμες της Υγείας

Ψυχολογία

▶ Νομική και Κοινωνικές Επιστήμες

Νομική (LLB)

▶ Πτυχιακό Πρόγραμμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής

▶ Οικονομικές Επιστήμες & Διοίκηση

Δημόσια Διοίκηση (MPA)
Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
MBA στα Ναυτιλιακά
MBA στα Τουριστικά
Τραπεζικά, Επενδυτικά και Χρηματοοικονομικά
Χρηματοοικονομικά & Λογιστική

▶ Αρχιτεκτονική, Μηχανική & Γεωπεριβαλλοντικές Επιστήμες

Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
και Διοίκηση Αειφορίας (EIASM)
Διαχείριση Κατασκευών
Αρχιτεκτονική Τοπίου (MLA)
Digital Video Production
Real Estate

▶ Επιστήμες της Υγείας

Συμβουλευτική Ψυχολογία
Εκπαιδευτική Ψυχολογία

▶ Νομική και Κοινωνικές Επιστήμες

Διεθνές & Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο

Άλλα Μεταπτυχιακά Προγράμματα

Ιστορία
Θεολογία
Πληροφοριακά Συστήματα

#YOUiversity

Εσύ πάνω από όλα.

Νεοκλής Συλικιώτης

ΕΥΡΩΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΑΚΕΛ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΤΙΚΗΣ
ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

της Αγγέλας Κωμοδρόμου

Η ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΕΝ ΣΗΚΩΝΕΙ ΑΛΛΟΥΣ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥΣ

Επιβεβλημένη η δημιουργία τερματικού
υγροποίησης φυσικού αερίου

Μόνο με μια ολοκληρωμένη ενεργειακή στρατηγική, κεντρικό στοιχείο της οποίας θα είναι η δημιουργία τερματικού υγροποίησης φυσικού αερίου, η Κύπρος θα μπορέσει να αξιοποιήσει τις προοπτικές που δημιουργούνται και να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Ευρωβουλευτής του ΑΚΕΛ, Νεοκλής Συλικιώτης σε συνέντευξη του στο Ευρωκέρδος, υπογράμμισε μεταξύ άλλων και την αναγκαιότητα λήψης πρωτοβουλιών, ώστε η Κυπριακή Δημοκρατία να διασφαλίσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα στον τομέα της ενέργειας και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει συνεργασία με την ΕΕ ώστε να προωθηθεί η αξιοποίηση των κοιτασμάτων στην κυπριακή ΑΟΖ.

Τι πρέπει να αλληλέξει ώστε η Κύπρος να μπορέσει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ως κράτος μέλος στην ΕΕ, για σκοπούς ενίσχυσης της ενεργειακής ασφάλειας και να διασφαλίσει τις προοπτικές που δημιουργούνται από τα κοιτάσματα φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο;

Για να μπορέσει η Κύπρος να αξιοποιήσει τις προοπτικές που δημιουργούνται και να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ενεργειακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβάλλεται μια ολοκληρωμένη ενεργειακή στρατηγική, κεντρικό στοιχείο της οποίας να είναι η δημιουργία τερματικού υγροποίησης φυσικού αερίου. Δυστυχώς η στρατηγική που υπήρχε επί κυβέρνησης Χριστόφια ακυρώθηκε και αντικαταστάθηκε από αυτοσχεδιασμούς, λανθασμένες επιλογές και πομπώδεις διακηρύξεις. Όλα κρίνονται εκ του αποτελέσματος και δυστυχώς τα τελευταία έξι χρόνια έχουν επιτευχθεί ελάχιστα, ενώ έγιναν πάρα πολλά λάθη. Να θυμίσω πως ξήλωσαν την κρατική εταιρεία υδρογονανθράκων ΚΡΕΤΥΚ που βρισκόταν σε διαδικασία πρόσληψης συμβούλων για την δημιουργία τερματικού υγροποίησης. Εξαντλήθηκαν σε πανηγυρισμούς για τις τριμερείς συνεργασίες και τη συμμαχία με το Ισραήλ, αλλά ακόμη δεν έχουν καταφέρει να υπογράψουν με την συγκεκριμένη χώρα συμφωνία συνεκμετάλλευσης του φυσικού αερίου, η οποία αποτελεί διαδεδομένη διεθνή πρακτική, ώστε να μπορέσει να προχωρήσει η εκμετάλλευση του κοιτάσματος Αφροδίτη. Ανανέωσαν τα συμβόλαια των εταιρειών χωρίς να έχουν υλοποιήσει τις συμβατικές τους υποχρεώσεις και ως αποτέλεσμα δεν υπήρξε συνέπεια στο πρόγραμμα των γεωτρήσεων. Υπόσχονταν συνεχώς νέες γεωτρήσεις αλλά εδώ και έξι χρόνια δεν υπάρχει συγκεκριμένο πλάνο για το πότε θα εξορυχτεί φυσικό αέριο, ούτε για το πού θα πουληθεί. Έχουν γίνει μεμονωμένες γεωτρήσεις, αλλά χωρίς απτά αποτελέσματα. Προχώρησαν επιτυχώς στον γύρο αδειοδότησης με την θετική συμμετοχή εταιρειών κολοσσών, όμως συνεχίζεται η απουσία στρατηγικού πλάνου για γεωτρήσεις και εξορύξεις φυσικού αερίου. Όλα αυτά πρέπει να διορθωθούν. Ενώ η κυβέρνηση Αναστασιάδη-ΔΗΣΥ χρονοτριβεί και πειραματίζεται στα ενεργειακά, η ΕΕ προωθεί με γοργούς ρυθμούς το ενεργειακό πακέτο με διάφορες προτάσεις που καταστρατηγούν τα κυριαρχικά δικαιώματα των κρατών στην διαμόρφωση της ενεργειακής τους πολιτικής. Για την Κύπρο σημαντικό πλήγμα αποτελεί επίσης η απουσία ουσιαστικής αναφοράς στο ενεργειακό πακέτο για την ανάγκη αξιοποίησης των προοπτικών που δημιουργούνται με τα κοιτάσματα φυσικού αερίου στην κυπριακή ΑΟΖ. Ιδιαίτερα την στιγμή που η ΕΕ επιδιώκει την ενεργειακή της ανεξάρτηση από τρίτες χώρες, θα ανέμενε κανείς να στραφεί στις εγχώριες πηγές. Απαιτείται να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες από την Κυβέρνηση Αναστασιάδη ώστε η ΕΕ να πάψει να παραβλέπει τις προοπτικές που δημιουργούνται με τα κοιτάσματα φυσικού αερίου στην κυπριακή ΑΟΖ και να στηρίξει τις προσπάθειες ώστε η Ανατ. Μεσόγειος να μετατραπεί σε διάδρομο ασφαλούς τροφοδοσίας της Ένωσης.

Τελικά η Κύπρος μπορεί να καταστεί ενεργειακός κόμβος;

Βασική προϋπόθεση για να μπορέσει η Κύπρος να καταστεί ενεργειακός κόμβος είναι να δημιουργήσει τερματικό σταθμό υγροποίησης, το οποίο να δύναται να αξιοποιεί τα κοιτάσματα στην κυπριακή ΑΟΖ αλλά και των γειτονικών χωρών.

Το 2012 υπεγράφη μία συμφωνία με το Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Μασαχουσέτης (MIT) για να διενεργηθεί μελέτη όσον αφορά τα ενεργειακά της Κύπρου και τις προοπτικές των παγκόσμιων αγορών. Έγινε η πρώτη παρουσίαση τέλη του 2013 και μας είπαν πως η πιο σωστή, ευέλικτη και αποτελεσματική επιλογή για την Κύπρο είναι να προχωρήσει στη δημιουργία τερματικού. Τον ίδιο χρόνο ξεκίνησαν οι συζητήσεις με Noble, ENI, TOTAL και κάπου στην πορεία, εγκαταλείφθηκε το θέμα του τερματικού.

Το επιχείρημα ήταν το ζήτημα των ποσοτήτων. Ωστόσο και στο Eastmed ισχύει το θέμα των ποσοτήτων. Οι ισραηλινές εταιρείες, DELEK και AVNER ήταν οι πρώτες που μιλούσαν για τερματικό και γι' αυτό τον λόγο απέκτησαν μέρος των δικαιωμάτων του οικοπέδου 12. Δυστυχώς όμως δεν είδαμε να προχωρούν αυτές οι ενέργειες. Αντιθέτως οι εταιρείες αυτές κινούνται πλέον προς άλλες κατευθύνσεις.

Πώς επηρεάζει την Κύπρο η στροφή της ΕΕ στο υγροποιημένο φυσικό αέριο;

Τα τελευταία χρόνια γίνεται στροφή τόσο στην ΕΕ όσο και στις παγκόσμιες αγορές προς το υγροποιημένο αέριο ακριβώς επειδή δημιουργεί μια σημαντική ευελιξία στην αγορά. Η στρατηγική της ΕΕ για το υγροποιημένο φυσικό αέριο, στοχεύει στην μείωση της εξάρτησης από τους αγωγούς και την διαφοροποίηση των πηγών και των οδών εφοδιασμού. Για να επιτευχθεί όμως η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού είναι σημαντικό οι τερματικοί σταθμοί υγροποίησης να αξιοποιούν και τις εγχώριες πηγές ενέργειας, και εδώ ακριβώς έγκειται ο σημαντικός ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει η Κύπρος.

Πρόσφατα δηλώσατε πως η πώληση του κοιτάσματος Αφροδίτη, ενδεχομένως να συνιστά ξεπούλημα. Πού το στηρίζετε αυτό;

Για πέντε ολόκληρα χρόνια η κυβέρνηση Αναστασιάδη - ΔΗΣΥ το μόνο που κάνει είναι δηλώσεις και εξαγγελίες για την ανάπτυξη του κοιτάσματος. Εξήγγειλε πώληση του φυσικού αερίου σε διεθνείς αγορές, στη συνέχεια εξήγγειλε πώλησή του στην Αίγυπτο, ακολούθως εξήγγειλε πώλησή του στην Ιορδανία, μετά λέχθηκε ότι θα το φέρει με αγωγή στην Κύπρο για ηλεκτροπαραγωγή, ενώ πρόσφατα η κυβέρνηση δηλώνει ότι βρίσκεται πολύ κοντά στη πώλησή του στα τερματικά της Αιγύπτου και από εκεί στις διεθνείς αγορές.

Η συζήτηση που γίνεται τον τελευταίο καιρό για πώληση του φυσικού αερίου στα τερματικά της Αιγύπτου, σε εξευτελιστικές μάλιστα τιμές, δεν έχει στερεό υπόβαθρο. Αυτό που επιχειρείται είναι επί της ουσίας ξεπούλημα και όχι πώληση του φυσικού αερίου στην Αίγυπτο. Δεν είναι τυχαίο που οι εταιρείες ζήτησαν αλλαγή των όρων στα συμβόλαιά τους.

Ενώ δεν αποκλείεται και το ενδεχόμενο σε κατοπινό στάδιο να εισάγουμε από την Αίγυπτο υγροποιημένο φυσικού αερίου σε υψηλές τιμές στο πλαίσιο μιας ενδιάμεσης λύσης για την εγχώρια ηλεκτροπαραγωγή.

Πολλές φορές έχετε αναφερθεί στο πρόβλημα της ενεργειακής φτώχειας και πως αυτό ταλανίζει έναν στους τέσσερις πολίτες στην ΕΕ. Τελικά τι πρέπει να γίνει για καταπολέμηση του προβλήματος;

Το πρόβλημα της ενεργειακής φτώχειας οξύνεται συνεχώς στην Ευρώπη. Παρόλο που υπάρχουν διαφορετικοί ορισμοί σε κάθε κράτος μέλος για την ενεργειακή φτώχεια, υπολογίζεται πως περίπου 23,3 εκατομμύρια νοικοκυριά (150 εκατ. άνθρωποι) ζουν σε συνθήκες ενεργειακής φτώχειας. Ωστόσο δυστυχώς η αναφορά που υπάρχει στις ανακοινώσεις της Κομισιόν για την ενεργειακή φτώχεια είναι ιδιαίτερα ελλιπής. Επισημαίνουν μονάχα το πρόβλημα χωρίς όμως να προτείνονται λύσεις για αντιμετώπισή του. Αυτό που χρειάζεται είναι να κατατεθεί άμεσα ένα ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας ώστε να διασφαλιστεί η ενέργεια ως ένα βασικό δημόσιο κοινωνικό αγαθό, στο οποίο όλοι οι πολίτες να έχουν ισότιμη και φθηνή πρόσβαση. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι να προωθηθούν προγράμματα για ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από τα νοικοκυριά που έχουν χαμηλά εισοδήματα. Για παράδειγμα στην Κύπρο, το 2012 ξεκίνησε η εφαρμογή αρχικά πιλοτικά του συστήματος συμψηφισμού της ηλεκτρικής ενέργειας (net metering), με στόχο την στήριξη ιδιαίτερα των ευάλωτων ομάδων και βοήθησε πολλά νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα. Σήμερα η εφαρμογή του συστήματος επεκτάθηκε σε 4.000 σπίτια και γίνεται προσπάθεια να εφαρμοστεί σε βιοτεχνίες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Αναπόφευκτα υπάρχει διασύνδεση μεταξύ εξελίξεων στο Κυπριακό και το φυσικό αέριο; Πόσο υποβοηθητική ή επιζήμια είναι;

Η Τουρκία γνωρίζει πως πρέπει να διαδραματίσει εποικοδομητικό ρόλο και να συμβάλει έμπρακτα στην επίλυση του Κυπριακού για να προωθηθούν οι ενεργειακοί της σχεδιασμοί. Επομένως το κεφάλαιο «Ενέργεια» αποτελεί για την Τουρκία ιδιαίτερα ισχυρό παράγοντα για επίλυση του Κυπριακού. Με την λύση του Κυπριακού, η Κύπρος θα μπορεί να προμηθεύει αέριο και την Τουρκία για τις ανάγκες της. Η επικράτηση δε της ειρήνης και της συνεργασίας στην περιοχή θα είναι επίσης προς όφελος και της Τουρκίας καθώς θα συμβάλει στην οικονομική ευημερία καθώς και στην ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας στην περιοχή. Ωστόσο το αδιέξοδο στο οποίο έχει επέλθει το Κυπριακό δεν βοηθά.

Όταν βρισκόμαστε σε αδιέξοδο η Τουρκία κατά κανόνα προχωρά στη δημιουργία νέων τετελεσμένων.

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΝΑ ΕΝΤΑΤΙΚΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗ ΩΣΤΕ Η ΕΕ ΝΑ ΠΑΨΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΒΛΕΠΕΙ ΤΙΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΟΖ

Πόσο μάλλον τώρα, όπου μετά το ναυάγιο στο Κρανς Μοντάνα παρέμεινε αλώβητη χωρίς να της αποδοθεί καμία ευθύνη, με το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ να σημειώνει στην έκθεση του πως όλες ανεξαιρέτως οι εγγυήτριες δυνάμεις προσήλθαν με ετοιμότητα να συνεργαστούν για να καταλήξουμε σε συμφωνία. Και δυστυχώς την ίδια εκτίμηση έκανε και η ΕΕ. Έτσι η Τουρκία κάνει τώρα επίδειξη ισχύος, επιχειρώντας να δημιουργήσει νέα τετελεσμένα στον ενεργειακό χάρτη της Μεσογείου. Ο καλύτερος τρόπος για να επιτύχουμε ολοκληρωμένη αξιοποίηση του ενεργειακού μας πλούτου είναι η λύση του Κυπριακού.

Θα είστε υποψήφιος στις επόμενες ευρωεκλογές το 2019;

Οι ευρωεκλογές θα είναι σχεδόν σε ένα χρόνο. Το διάστημα αυτό έχουμε πολλά να κάνουμε. Εκθέσεις και γνωμοδοτήσεις που παρακολουθώ ως σκιώδης εισηγητής είναι σε εξέλιξη. Από τον Σεπτέμβριο θα αρχίσουμε τις διαπραγματεύσεις για μια γνωμοδότηση και μια εισήγηση που έχω καταθέσει ως εισηγητής. Επίσης ως συντονιστής της ομάδας της Ευρωπαϊκής Ενωτικής Αριστεράς στα θέματα ενέργειας, βιομηχανία και έρευνας, ως Πρόεδρος της Αντιπροσωπείας του Ευρωκοινοβουλίου για τις σχέσεις με την Παλαιστίνη, αλλά και ως Αντιπρόεδρος της ομάδας της Ευρωπαϊκής Ενωτικής έχω ευρύτερα σημαντικά καθήκοντα που προέχουν.

Η απόφαση για τους υποψήφιους του ΑΚΕΛ θα παρθεί εν ευθέτω χρόνο μέσα από τις διαδικασίες του κόμματος, στις οποίες συμμετέχουν μέλη και φίλοι του κόμματος. Στόχος μας είναι βέβαια μέσα από τις εκλογές να ενισχυθεί η δύναμη και επιρροή του ΑΚΕΛ στην κοινωνία και να συνεχίσουμε να διαδραματίζουμε πρωταγωνιστικό ρόλο στην δράση της ομάδας της Ευρωπαϊκής Ενωτικής Αριστεράς στο Ευρωκοινοβούλιο.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ - 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

ΕΚΔΟΣΗΣ / ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΓΟΡΑ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΙΤΛΩΝ	ΤΡΕΧΟΥΣΑ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΟΛΙΚΟΥ ΕΝΕΡΓ/ΚΟΥ %
					ΑΕΙΑ	€	
1	Επενδύσεις στον τομέα Ανάπτυξης Γης & Ακινήτων -Στην Κύπρο -Στη Ρουμανία -Στη Βουλγαρία	Δ/Ε Δ/Ε Δ/Ε	Άλλες επενδύσεις Άλλες επενδύσεις Άλλες επενδύσεις	Δ/Ε Δ/Ε Δ/Ε	30.187.673 6.595.388 3.984.736	40.767.797	32,29%
2	Allianz Floating Rate Notes PL WT	Δ/Ε	Money Market Fund	24.824	24.911.128	24.911.128	19,73%
3	Hellenic Bank Public Company Ltd	Κύρια Αγορά Αγορά Ομολόγων	Μετοχές Μετατρέψιμα αξιόγραφα-HBCS1	19.954.056 23.441	15.524.256 7.736	15.531.992	12,30%
4	Επενδύσεις σε άλλα έργα	Δ/Ε	Άλλες επενδύσεις	Δ/Ε	12.489.528	12.489.528	9,89%
5	Logicom Public Ltd	Κύρια Αγορά	Μετοχές	7.615.937	10.738.471	10.738.471	8,51%
6	Τραπεζικές καταθέσεις και μετρητά	Δ/Ε	Δ/Ε	Δ/Ε	9.447.264	9.447.264	7,48%
7	Allianz Euro High Yield Bond IT	Δ/Ε	Equity Fund	1.853	3.060.910	3.060.910	2,42%
8	Allianz RCM European Equity Dividend IT	Δ/Ε	Equity Fund	845	2.549.395	2.549.395	2,02%
9	Allianz Europe Equity Growth AT	Δ/Ε	Equity Fund	8.272	2.225.763	2.225.763	1,76%
10	A. Tsokkos Hotels Public Ltd	Κύρια Αγορά	Μετοχές	15.565.000	2.179.100	2.179.100	1,73%
ΟΛΙΚΟ					123.901.347	123.901.347	98,15%

Σύνολο ολικού ενεργητικού €126.235.916
Καθαρή εσωτερική αξία ανά μετοχή στις 30 Ιουνίου 2018: €0,6170
Η πλήρως καταμετρημένη εσωτερική αξία δεν εφαρμόζεται.
Η αγοραία αξία των εισηγμένων επενδύσεων υπολογίστηκε με βάση την τιμή πλειοδοτήσης (bid price) στις 30 Ιουνίου 2018

Στέλιος Αχινιώτης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΤΕΧΝΙΚΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

της Αγγέλλας Κωμοδρόμου

ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Αργήσαμε πολύ με τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Στην έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού για τα ψηλά κτίρια, στις παλινδρομήσεις όσον αφορά τα νέα σχέδια για φωτοβολταϊκά, το μηνιαίο επίδομα κατάρτισης για νέους αποφοίτους των κλάδων Αρχιτεκτονικής και Πολιτικής Μηχανικής, αλλά και στις προτεραιότητες του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου αναφέρεται μιλώντας στο Ευρωκέρδος ο πρόεδρος του Επιμελητηρίου, Στέλιος Αχινιώτης. Παράλληλα, ο Πρόεδρος του ΕΤΕΚ υπογράμμισε την επιτακτική ανάγκη εκσυγχρονισμού του πλαισίου αδειοδότησης, ελέγχου, έγκρισης και τιτλοποίησης της ανάπτυξης.

Ποιες οι προτεραιότητες του ΕΤΕΚ ως ο θεσμοθετημένος τεχνικός σύμβουλος της πολιτείας;

Καταρχήν θα πρέπει να ενημερώσουμε τους αναγνώστες σας ότι οι προτεραιότητες του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου επανακαθορίζονται κάθε νέα τριετία με την εκλογή του νέου Γενικού Συμβουλίου και σχετίζονται κυρίως με τα μεγάλα τεχνικά και επιστημονικά θέματα που αφορούν την Κύπρο, την άσκηση του επαγγέλματος της μηχανικής στη χώρα μας και τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών και των έργων μηχανικής που υλοποιούνται, καθώς και της ασφάλειας κατά τη χρήση τους. Χωρίς να είναι εξαντλητικός ο κατάλογος, ανάμεσα στα θέματα προτεραιότητας για την τρέχουσα τριετία (2017 - 2020) περιλαμβάνονται, ο εκσυγχρονισμός των Διαδικασιών Οικοδομικής Ανάπτυξης, οι Βιώσιμες Οδικές Μεταφορές και η Οδική Ασφάλεια, η Ενεργειακή Πολιτική, η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη, η περιβαλλοντική προστασία καθώς και η βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων.

Το ΕΤΕΚ είναι ο θεσμοθετημένος Τεχνικός Σύμβουλος της Πολιτείας και ο οργανισμός όλων των Κυπρίων Μηχανικών. Ιδρύθηκε με το Νόμο 224/1990 και είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με αιρετή Διοίκηση. Το ΕΤΕΚ έχει σκοπό την προαγωγή της επιστήμης στους διάφορους τομείς που σχετίζονται με την ειδικότητα των μελών του, της Μηχανικής και της Τεχνολογίας γενικά και την ανάπτυξή τους για αυτοδύναμη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ισχύει το ότι υπάρχει σημαντική αύξηση στη ζήτηση μηχανικών και αρχιτεκτόνων; Υπάρχει η άποψη ότι η αύξηση από την μια αποτυπώνει την ενισχυμένη ζήτηση στον τομέα των ακινήτων, αλλιώς από την άλλη μπορεί να θεωρηθεί φούσκα. Τι απαντάτε;

Η πραγματικότητα είναι ότι κατά την τελευταία πενταετία τα επαγγέλματα της Μηχανικής, όπως και πολλά άλλα επαγγέλματα, είχαν πληγεί σε σημαντικό βαθμό κυρίως λόγω της οικονομικής κρίσης. Γενικά το τελευταίο χρονικό διάστημα παρατηρείται έστω και με αργούς ρυθμούς κάποια οικονομική ανάκαμψη, η οποία αντανακλάται και στη ζήτηση για προσφορά υπηρεσιών από τους επαγγελματίες Μηχανικούς. Σίγουρα σε αυτό βοήθησε το σχέδιο για «κατ'εξαίρεση πολιτογράφηση αλλοδαπών επενδυτών» το οποίο από την έναρξη εφαρμογής του έχει κινητοποιήσει επενδύσεις στην αγορά ακινήτων και ιδιόκτητης κατοικίας πέραν του 1,5 δισεκατομμυρίου. Δεν θεωρούμε ότι η ζήτηση αυτή είναι «φούσκα», ωστόσο θα πρέπει να περιμένουμε να δούμε τα αποτελέσματα κατά τα επόμενα ένα με δύο χρόνια ώστε να έχουμε πιο ξεκάθαρη εκτίμηση.

Ποιοι δικαιούνται το μηνιαίο επίδομα κατάρτισης το οποίο παραχωρεί το ΕΤΕΚ; Ποιο το ύψος του επιδόματος και τι χρειάζεται για να γίνει κάποιος δικαιούχος;

Το Σχέδιο αφορά Νέους απόφοιτους των Κλάδων Αρχιτεκτονικής και Πολιτικής Μηχανικής, μέχρι 29 ετών (μετά την απόκτηση του προσόντος τους), που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης για πραγματοποίηση της απαιτούμενης από τον περί ΕΤΕΚ Νόμο, πρακτικής εξάσκησης. Στους Ασκούμενους Αρχιτέκτονες και Πολιτικούς Μηχανικούς που θα ενταχθούν στο έργο θα καταβάλλεται για την περίοδο εξάσκησης τους,

μηνιαίο επίδομα κατάρτισης ύψους εξακοσίων πενήντα ευρώ (€650), από το ΕΤΕΚ. Το ΕΤΕΚ θα καταβάλλει, επίσης, τις προβλεπόμενες από τον Νόμο εισφορές στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και θα ασφαλίσει τους ασκούμενους Αρχιτέκτονες και Πολιτικούς Μηχανικούς που θα συμμετέχουν στο έργο, έναντι ευθύνης εργοδότη. Η καταβολή του επιδόματος δεν μπορεί να γίνεται για περίοδο μεγαλύτερη της μέγιστης διάρκειας της εξάσκησης, όπως ορίζεται πιο πάνω. Στο έργο μπορούν να ενταχθούν νέοι απόφοιτοι Αρχιτεκτονικής και Πολιτικής Μηχανικής.

Πρόσφατα το ΕΤΕΚ χαρακτήρισε απογοητευτική την εικόνα διείσδυσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στην κυπριακή οικονομία. Γιατί παρατηρείται αυτή η εικόνα;

Σε έναν κόσμο, σε μια οικονομία που έχει βασιστεί για δεκαετίες στα ορυκτά καύσιμα, η ιδέα απεξάρτησης από αυτά φέρνει απολύτως δικαιολογημένες αντιδράσεις. Σήμερα βρισκόμαστε ενώπιον μιας πρόκλησης, αυτή της ανατροπής του σημερινού μοντέλου παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο η Κύπρος συμφώνησε και δεσμεύτηκε, με την ΕΕ, τη διείσδυση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο Ενεργειακό Ισοζύγιο της χώρας, σε ποσοστό 13% στην Ακαθάριστη Τελική Κατανάλωση Ενέργειας μέχρι το 2020, που αποτελεί έναν από τους χαμηλότερους στόχους μεταξύ των 28 κρατών μελών. Παρόλο που η υποχρέωση αυτή είναι γνωστή εδώ και δέκα περίπου χρόνια, ενάμιση χρόνο προτού εκπνεύσει η προθεσμία, για διάφορους λόγους, φαντάζει δύσκολο να επιτευχθεί ο στόχος που έχει τεθεί. Πρώτο, δεν καταφέραμε ποτέ στον τομέα της εξοικονόμησης ενέργειας ώστε να μειωθεί η Ακαθάριστη Τελική Κατανάλωση και να φθάσουμε νωρίτερα στο στόχο μας, δεύτερο, η καθυστέρηση τόσων ετών για τη λήψη μέτρων και παροχή κινήτρων για μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης των κτιρίων, αλλιώς και των μεταφορών όπως η αντικατάσταση αυτοκινήτων παλαιάς τεχνολογίας και ανάπτυξη μέσων μαζικής μεταφοράς (ηλεφορεία). Επιπρόσθετα σε σχέση με τη διείσδυση των ΑΠΕ στην ηλεκτροπαραγωγή, δυστυχώς, δεν έχει ληφθεί ακόμη το πρόβλημα της γραφειοκρατίας και των καθυστερήσεων στην αδειοδότηση έργων, ενώ συνεχίζει να υπάρχει έλλειψη συντονισμού. Παράλληλα, παρατηρείται μια δυστοκία δημιουργίας νέων υποδομών και ενίσχυσης του ηλεκτρικού δικτύου, έτσι ώστε να δέχεται ομαλά και χωρίς προβλήματα, την περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ. Τέλος, συνεχίζουν οι ασυνέχειες και τα χρονικά κενά μεταξύ σχεδίων στήριξης ΑΠΕ, ενώ παρατηρήθηκε αναβλητικότητα και παλινδρομήσεις για τα νέα σχέδια για φωτοβολταϊκά.

Σας προβληματίζει η άναρχη ανέγερση ψηλών κτιρίων; Συμφωνείται ότι υπάρχει έλλειψη στρατηγικής;

Βεβαίως και μας προβληματίζει και για αυτό ακριβώς το λόγο είχαμε δώσει και τις θέσεις μας προς το αρμόδιο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως μετά από το πόρισμα ομάδας εργασίας που διορίσαμε προς το σκοπό αυτό, ενώ συμμετείχαμε ενεργά καταθέτοντας τις απόψεις μας και σε συνάντηση με το Υπουργείο Εσωτερικών για τον καθορισμό του πρόσφατου κειμένου του Διευκρινιστικού Πλαισίου των Γενικών Αρχών και Προϋποθέσεων για ανέγερση Ψηλών Κτιρίων. Συμφωνούμε απόλυτα ότι παρατηρείται έλλειψη

σαφούς και πλήρους στρατηγικού σχεδιασμού για τα ψηλά κτίρια στο κυπριακό πολεοδομικό κανονιστικό πλαίσιο. Δεν έχει, δηλαδή, μελετηθεί σε βάθος η χωροθέτηση τους με δεδομένο ότι η στρατηγική της κατακόρυφης ανάπτυξης της πόλης αγγίζει μία σειρά κρίσιμων, θα έλεγα, θεμάτων για την πολεοδομική της εξέλιξη, όπως η επέκταση της με όρους σειφορίας, η διαχείριση του δημόσιου χώρου και φυσικού περιβάλλοντος και το κυκλοφοριακό.

Θεωρείτε επιτακτική την ανάγκη εκσυγχρονισμού του πλαισίου αδειοδότησης, ελέγχου, έγκρισης και τιτλοποίησης της ανάπτυξης; Είναι αναγκαία η θέσπιση ενός νέου νομοθετικού πλαισίου;

Βεβαίως και θεωρούμε επιτακτική την ανάγκη εκσυγχρονισμού του πλαισίου αδειοδότησης, ελέγχου, έγκρισης και τιτλοποίησης της ανάπτυξης. Σε ευνοούμενα και σύγχρονα κράτη οι οικοδομικές άδειες και οι εγκρίσεις είναι καθοριστικής σημασίας. Για να εξηγουμαστε, και στην Κυπριακή Δημοκρατία, με βάση τη νομοθεσία αποτελεί ποινικό αδίκημα η έναρξη οικοδομικών εργασιών χωρίς άδεια και η χρήση οικοδομών χωρίς τελική έγκριση. Δυστυχώς, για μία σειρά από λόγους και με κυριότερη ευθύνη των αρμόδιων οικοδομικών αρχών, η νομοθεσία αυτή δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της εποχής μας, με αποτέλεσμα να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην έκδοση αυτών των αδειών, των τελικών εγκρίσεων και τίτλων ιδιοκτησίας. Οι λόγοι είναι πάρα πολλοί και αλληλοσυνδεόμενοι: Δαιδαλώδης και αναχρονιστική νομοθεσία, πολλές και αναπόφευκτα μικρές σε μέγεθος και κατακερματισμένες οικοδομικές αρχές, 35 στο σύνολο, ανομοιόμορφη ερμηνεία και αντιμετώπιση τεχνικών απαιτήσεων, παντελής απουσία χρήσης μέσων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, όπως δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων, αδυναμία στην επιβολή του νόμου και παντελής απουσία της οικοδομικής αρχής κατά το στάδιο υλοποίησης των αδειών οικοδομής που εκδίδονται. Έχουμε καταθέσει ολοκληρωμένο πακέτο προτάσεων για τον ριζικό εκσυγχρονισμό της αδειοδότησης, ελέγχου και τιτλοποίησης της οικοδομικής ανάπτυξης. Επιπλέον ετοιμάσαμε σχετική τροποποίηση της νομοθεσίας για βελτίωση της ρύθμισης του επαγγέλματος του μελετητή/επιβλέποντα μηχανικού.

Το ΕΤΕΚ επανέλαβε πολλές φορές την ανάγκη θέσπισης νομοθεσίας, η οποία θα διασφαλίζει την ύπαρξη πιστοποιητικού ελέγχου των κτιρίων, ώστε να μην θρηνήσουμε ανθρώπινες ζωές. Τελικά πόσο μεγάλο είναι το πρόβλημα των ακατάλληλων κτιρίων; Έχουν γίνει οποιεσδήποτε ενέργειες προστασίας του κοινού;

Χωρίς ίχνος κινδυνολογίας και χωρίς να σημαίνει ότι για όλες τις περιπτώσεις που θα αναφερθούν πιο κάτω είμαστε στο στάδιο του να θρηνήσουμε ανθρώπινες ζωές, θα πρέπει να αναφερθεί ότι, στην Κύπρο λόγω του ότι ο Αντισεισμικός Κυπριακός Κώδικας τέθηκε σε ισχύ το 1992 και οι Ευρωκώδικες το 2012, ένα μεγάλο ποσοστό των υφιστάμενων κτιρίων είναι σχεδιασμένα χωρίς να ληφθεί υπόψη ο παράγοντας σεισμός, γεγονός που σε μια τέτοια περίπτωση εμπεριέχει σοβαρούς κινδύνους. Επιπρόσθετα, η υποχρεωτική επίβλεψη των κατασκευαστικών εργασιών τέθηκε σε εφαρμογή το 1999 και είναι γεγονός ότι πολλές

ΧΩΡΙΣ ΙΧΝΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΛΟΓΙΑΣ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΦΕΡΘΕΙ ΟΤΙ, ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΛΟΓΩ ΤΟΥ ΟΤΙ Ο ΑΝΤΙΣΕΙΣΜΙΚΟΣ ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΕΘΗΚΕ ΣΕ ΙΣΧΥ ΤΟ 1992 ΚΑΙ ΟΙ ΕΥΡΩΚΩΔΙΚΕΣ ΤΟ 2012, ΕΝΑ ΜΕΓΑΛΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΑ ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠΟΨΗ Ο ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΣΕΙΣΜΟΣ

υφιστάμενες οικοδομές έχουν ανεγερθεί χωρίς ουσιαστική επίβλεψη, ενώ σε αρκετά κτίρια εντοπίζονται κακοτεχνίες, υγρασίες, ρωγμές, ενανθράκωση σκυροδέματος και διαβρώσεις οπλισμών. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθεί ότι το κράτος έχει το δικαίωμα για τη διά νόμου κατεδάφιση κτιρίων τα οποία έχουν κριθεί επικίνδυνα για την ασφάλεια του κοινού.

Οι προσπάθειες του ΕΤΕΚ για τακτική συντήρηση των οικοδομών ξεκίνησαν περί το 2004 με κύριο στόχο την τροποποίηση του περί Ρυθμίσεως Οδών και Οικοδομών Νόμου ούτως ώστε να μπορούν να ελέγχονται τακτικά οι υφιστάμενες οικοδομές όσον αφορά την στατική και αντισεισμική τους επάρκεια. Το 2008, το ΕΤΕΚ ετοίμασε συγκεκριμένη πρόταση η οποία αφορούσε την ανάγκη για έκδοση πιστοποιητικού ελέγχου στις οικοδομές. Μεταξύ της περιόδου 2009-2014 συστάθηκε επιτροπή ασφάλειας των κτιρίων από το ΕΤΕΚ, η οποία ετοίμασε πρότυπο Πιστοποιητικό Επιθεώρησης της στατικής/αντισεισμικής επάρκειας των κτιρίων. Το συγκεκριμένο Πιστοποιητικό Επιθεώρησης σχεδιάστηκε για να καταγράφει πιθανές στατικές και αντισεισμικές ανεπάρκειες των υφιστάμενων κτιρίων και να εκδίδεται μετά από συγκεκριμένη διαδικασία (οπτικούς ελέγχους, κατηγοριοποίηση των κτιρίων, συμπλήρωση εντύπων ελέγχου και ταυτοποίησης των κτιρίων) από έμπειρους Πολιτικούς Μηχανικούς ανά τακτά χρονικά διαστήματα για ενημέρωση των ιδιοκτητών. Τον Νοέμβριο 2015 σε συνεννόηση με τους Μηχανικούς των Δήμων, ετοιμάστηκε πρόταση νόμου η οποία προέβλεπε τακτική επιθεώρηση των οικοδομών κάθε πέντε χρόνια, με έντυπο που θα συμφωνηθεί μεταξύ ΕΤΕΚ και Υπουργείου Εσωτερικών. Η πρόταση αυτή αντιμετωπίστηκε θετικά από την Επιτροπή Εσωτερικών της Βουλής και δόθηκαν υποσχέσεις ότι θα ψηφιζόταν, αλλά, δυστυχώς, την τελευταία στιγμή υπήρξε υπαναχώρηση. Το Σεπτέμβριο του 2017, συζητήθηκε στη κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών η πρόταση νόμου του 2015 αφού είχε κατατεθεί από συγκεκριμένη κοινοβουλευτική ομάδα για θεσμοθέτηση περιοδικού ελέγχου της στατικής επάρκειας των οικοδομών. Αποφασίστηκε όπως γίνει διαβούλευση μεταξύ του Υπουργείου Εσωτερικών και του ΕΤΕΚ για κατάθεση νομοθετικής ρύθμισης. Εν τέλει, αποφασίστηκε όπως συσταθεί κοινή επιτροπή ΕΤΕΚ-Υπουργείου Εσωτερικών για μελέτη των δεδομένων ώστε να διευκρινιστεί το πεδίο εφαρμογής της επιθεώρησης των οικοδομών και σε αυτό το στάδιο βρισκόμαστε σήμερα. 📧

**CHILLY.
FIZZY.FUN.™**

LIVE FOR NOW™

PEPSI, PEPSI-COLA and the Pepsi Globe are registered trademarks of PepsiCo, Inc.

Χριστιάνα Ερωτοκρίτου

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ,
ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΚΟ

Φωτο: Κάτια Χριστοδούλου

ΝΑ ΠΕΙΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΟΤΙ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΕ ΟΡΑΜΑ

της Νικολέττας Λιβέρα

Δεν πρέπει να μας ικανοποιούν τα ωραία λόγια αλλά να αναζητούμε συγκεκριμένη πρόταση από το κάθε κόμμα για τα μεγάλα και σημαντικά προβλήματα

Δικηγόρος και πολιτικός της πρώτης γραμμής, σύζυγος και μητέρα, η Χριστιάνα Ερωτοκρίτου θεωρεί ως ύψιστη πρόκληση να μπορέσει να αποτελέσει μέρος της λύσης των πολλών και σύνθετων προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα η Κύπρος. «Να πείσουμε τον κόσμο ότι υπάρχουν πολιτικοί που έχουν το σωστό όραμα για την Κύπρο αλλά και στρατηγική για να το πετύχουν» σημειώνει η νέα αναπληρώτρια πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος, στη συνέντευξη που μας παραχώρησε.

Πόσο δύσκολο είναι για μία γυναίκα να διακριθεί σε ένα χώρο που για πολλά χρόνια θεωρείτο ανδροκρατούμενος;

Αρκετά δύσκολο. Πρέπει να αποδείξεις διπλά τις αντοχές και τις δυνάμεις σου. Αυτή είναι η αλήθεια όσο και αν θέλουμε να λέμε ότι οι καιροί άλλαξαν και οι αντιλήψεις εκσυγχρονίστηκαν. Βελτιώθηκαν σίγουρα, αλλά έχουμε ακόμα πολύ δρόμο μπροστά μας για να φτάσουμε στο σημείο που το φύλο θα απουσιάζει παντελώς από τη ζυγαριά της κρίσης καθενός από εμάς.

Σύζυγος και μητέρα. Υπάρχει χρόνος για την οικογένεια μέσα από όλες αυτές τις υποχρεώσεις;

Ο χρόνος είναι πλέον η μεγαλύτερη πολυτέλεια. Οι υποχρεώσεις τόσο της δουλειάς όσο και της πολιτικής αφήνουν ομοιόμορμως ελάχιστο χρόνο για τους πιο σημαντικούς ρόλους, αυτούς της συζύγου και της μητέρας. Σίγουρα δεν αφιερώνω τον χρόνο που θα ήθελα στην οικογένειά μου και είμαι σίγουρη ότι αυτό το νιώθουν και το βιώνουν όλοι οι εργαζόμενοι. Είναι πολύ δύσκολο να βρεις ισορροπία μεταξύ των υποχρεώσεων και της οικογένειας μέσα στους ρυθμούς της σύγχρονης ζωής, όμως με σωστό προγραμματισμό και σωστή διαχείριση αυτού του πολύτιμου αγαθού που λέγεται χρόνος προσπαθώ να αφιερώνω όσο το δυνατό περισσότερο ποιοτικό χρόνο στην οικογένεια μου.

Χρόνο για να ασκείτε δικηγορία βρίσκετε;

Ή έχετε αφοσιωθεί στην πολιτική;

Σίγουρα δεν διαθέτω όσο χρόνο όσο προηγουμένως όμως εξακολουθώ να εξασκώ το επάγγελμά μου. Πιστεύω ότι ένας σωστός επαγγελματίας είναι πιο σωστός πολιτικός, εφόσον η ανεξαρτησία που παρέχει σε ένα πολιτικό η επαγγελματική σταδιοδρομία αποτελεί εκέγγυο ασφάλειας για το ίδιο το εκλογικό σώμα. Από την άλλη η δικηγορία απαιτεί καθημερινώς να ασκεί κάποιος κριτική σκέψη αλλά και να υποβάλλει στη βάση της λογικής και της αμφισβήτησης την οποιαδήποτε ιδέα, την οποιαδήποτε αρχή. Άρα οι δύο ιδιότητες μπορούν να συμβαδίζουν και να έχουν κοινό έδαφος.

Ποιά θεωρείτε τη μεγαλύτερη πρόκληση που έχετε να αντιμετωπίσετε ως πολιτικός;

Να μπορέσω να αποτελέσω μέρος της λύσης των πολλών και σύνθετων προβλημάτων που αντιμετωπίζει σήμερα η Κύπρος. Προβλήματα κοινωνικά, θεσμικά, οικονομικά, εθνικά. Ζούμε σε πολύ δύσκολους καιρούς, σε μία περιοχή ιδιαίτερα ρευστή και ασταθής, και σε μία χώρα που για χρόνια τώρα πληρώνει λάθη και παραλείψεις. Όλα αυτά έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον και μία ατμόσφαιρα αβεβαιότητας και ανασφάλειας στον τόπο μας και δεν πρέπει να εθελουφλούμε θεωρώντας ότι όλα πηγαινούν καλά. Άρα αποτελεί ευθύνη μας να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα και να προσφέρουμε ορθές και αξιόπιστες λύσεις. Την ίδια στιγμή μέσα σε αυτό το δύσκολο περιβάλλον πρέπει να μην πέσουμε στην εύκολη παγίδα του λαϊκισμού αλλά να παραμείνουμε σταθεροί και σοβαροί. Υψιστη πρόκληση θεωρώ να πείσουμε τον κόσμο ότι υπάρχουν πολιτικοί που έχουν το σωστό όραμα για την Κύπρο αλλά και στρατηγική για να πετύχουν αυτό το όραμα.

ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΚΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΕΙΝΑΙ Η ΤΙΜΩΡΙΑ ΤΩΝ ΕΝΟΧΩΝ, Η ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ, Η ΑΞΙΟΚΡΑΤΙΑ, Η ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Όλο και περισσότερο οι πολίτες αποστρέφονται την πολιτική. Η περιορισμένη συμμετοχή ακόμη και των κομματικών μελών από τις κομματικές διαδικασίες καταδεικνύουν τη διεύρυνση αυτού του χάσματος.

Πώς θα αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο;

Η αδιαφορία των πολιτών για την πολιτική πηγάζει από τις αλληλεπλήρη αποτυχίες της πολιτικής να λύσει τα προβλήματα τους. Αποτελεί ένδειξη της απώλειας εμπιστοσύνης του κόσμου και στην πολιτική και στους πολιτικούς. Πιστεύω ότι οι πολίτες θεωρούν ότι η πολιτική τα τελευταία χρόνια έχει προσθέσει στα προβλήματα και στα βάρη που κουβαλούν αντί να τα λύσει. Και για να είμαι ειλικρινής δεν τους αδικώ εφόσον οι πολίτες έγιναν τα θύματα ανεύθυνων αποφάσεων και χειρισμών. Το φαινόμενο θα αντιμετωπιστεί όταν οι πολίτες νιώσουν και βιώσουν βελτίωση της δικής τους ατομικής πραγματικότητας. Που είναι δύσκολο αυτή την εποχή επειδή δυστυχώς δημιουργούμε καινούργια προβλήματα αντί να λύνουμε τα παλιά και να διασφαλίζουμε ότι δεν θα δημιουργούμε νέα. Είναι εδώ ακριβώς που χρειάζεται αλλαγή νοοτροπίας και αλλαγή σκέψης από όλους μας. Δεν πρέπει να μας ικανοποιούν τα ωραία λόγια αλλά πρέπει όλοι να αναζητούμε την ειλικρίνεια από τους πολιτικούς αλλά και συγκεκριμένο σχέδιο, συγκεκριμένη πρόταση από το κάθε κόμμα για τα μεγάλα και σημαντικά προβλήματα. Κυριότερο παράδειγμα για εμένα αποτελεί το θέμα των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Από το 2013 προειδοποιούσαμε ότι η άρνηση των κυβερνήσεων να το διαχειριστούν θα το διόγκωνε και θα καλείτο ο Κυπριακός λαός να πληρώσει ακόμα μεγαλύτερο τίμημα. Αυτό και έγινε δυστυχώς με το Συνεργατισμό. Φανταστείτε μόνο πόσο διαφορετικά θα ήταν τα πράγματα σήμερα στην Κύπρο εάν το μεγάλο κεφάλαιο που λέγεται ΜΕΔ αντιμετωπιζόταν με ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό από το 2013 με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας όπως έγινε και σε άλλες χώρες που μπήκαν σε μνημόνιο. Δεν είχαμε όμως την διάθεση να αγγίξουμε αυτή την καυτή πατάτα όταν έπρεπε με αποτέλεσμα να πάρουμε ακόμα πιο οδυνηρές αποφάσεις το 2018.

Η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων ανέδειξε μια σειρά από σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή κοινωνία. Ποιά είναι τα βασικά αιτήματα πολιτών όταν σας συναντούν;

Τα βασικά αιτήματα που ακούμε από τον κόσμο είναι η τιμωρία των ενόχων, είναι η απλοποίηση των διαδικασιών, είναι η αξιοκρατία, είναι η ανάδειξη της ικανότητας και της αξίας αντί του «μέσου», είναι η πάταξη της διαφθοράς, είναι η πραγματική αντί η επίπλαστη οικονομική ανάπτυξη, είναι η υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών, είναι η προαγωγή της τεχνολογίας της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας. Απαιτούν οι πολίτες ένα σύγχρονο κράτος που αγκαλιάζει την καινούργια εποχή και αφήνει πίσω του τις παθογένειες του παρελθόντος. Απαιτούν δικαιοσύνη και ισονομία, απαιτούν όραμα για το μέλλον. Αυτά όλα είναι και οι δικοί μας στόχοι.

Ποιές πρόσθετες ευθύνες φέρνει η εκλογή σας ως αναπληρώτρια πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος;

Ο κόσμος του Δημοκρατικού Κόμματος μού ανάθεσε τη μεγάλη ευθύνη που περιγράφετε. Νιώθω ακόμα πιο έντονη την ανάγκη αλληλίας και την υποχρέωση να δικαιώνω την επιλογή τους κάθε μέρα που περνά. Παραμένοντας πάντοτε πιστή στις διαχρονικές αρχές και αξίες του κόμματος που αναφέρονται στο τρίπτυχο ελευθερία, δημοκρατία, δικαιοσύνη. Την ίδια στιγμή οφείλουμε ως ηγεσία να παρουσιάσουμε τον σχεδιασμό μας για την Κύπρο του αύριο, να διαφυλάξουμε το μέλλον της παράταξης και να ενθαρρύνουμε τη νέα γενιά να γίνει αναπόσπαστο κομμάτι αυτού του μέλλοντος.

Η Κύπρος μπορούσε να ήταν πολύ διαφορετική σήμερα εάν ήμασταν πιο προσεχτικοί, πιο ενημερωμένοι, εάν προληπτικά δρούσαμε αντί εκ των υστέρων να τρέχουμε. Πρέπει τουλάχιστον αυτά να τα διασφαλίσουμε για το αύριο για να μην αδικήσουμε τις μελλοντικές γενιές όπως αδικήθηκε η δική μας. Άρα η σύνεση και ο ρεαλισμός πρέπει να είναι καθημερινά στην έγνοια μας διαφορετικά και πάλι θα συσσωρεύσουμε ένα βουνό προβλήματα.

Με τον πρόεδρο του κόμματός σας, Νικόλα Παπαδόπουλο, υπήρξατε συμμαθητές. Ενδεχομένως να είστε η γενιά που θα αξιωθεί να λύσει το Κυπριακό ή να δει τη διχοτόμηση να οριστικοποιείται. Θεωρείτε ότι υπάρχουν οι προϋποθέσεις για επίλυση του Κυπριακού;

Προϋποθέσεις για σωστή επίλυση του Κυπριακού είναι ελάχιστες. Προϋποθέσεις για την οποιαδήποτε λύση πάντοτε υπήρχαν. Οι διαπραγματεύσεις των τελευταίων ετών έχουν δημιουργήσει το πλαίσιο για ένα άκρως δυσλειτουργικό και μη βιώσιμο κράτος το οποίο καθημερινώς θα είναι «κλειδωμένο» στα βέτο, στην διακυβέρνηση με την κλήρωση, στις θετικές ψήφους και στην αποτελεσματική συμμετοχή, σε δομές και μηχανισμούς πρωτοφανείς ανά το παγκόσμιο.

ΜΕ ΣΩΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΠΡΟΣΠΑΘΩ ΝΑ ΑΦΙΕΡΩΝΩ ΟΣΟ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΟΥ

Αυτό αποτελεί και απάντηση σε αυτούς που αβασάνιστα δημοσίως δηλώνουν ότι η οποιαδήποτε λύση του Κυπριακού θα φέρει και την οικονομική ανάπτυξη. Μόνο η σωστή λύση του Κυπριακού θα φέρει την οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική δικαιοσύνη εφόσον η πολιτική σταθερότητα είναι η πρώτη και κυριότερη προϋπόθεση για την οικονομική ανάπτυξη. Η Κύπρος δεν αντέχει να γίνει το πολιτικό «πειραματόζωο» της υψηλίου και αυτό έπρεπε να το είχε υπόψη της η πολιτική ηγεσία όταν συμφωνούσε σε ρυθμίσεις που απείχαν και απέχουν από ομοσπονδιακά πολιτεύματα που υπάρχουν σήμερα. Ο στόχος πρέπει να παραμείνει ο ίδιος και είναι η λύση με βάση τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, η επίτευξη αυτού του στόχου όμως πρέπει να γίνει μέσα από μία νέα στρατηγική, ένα νέο σχεδιασμό και μία νέα τακτική προσέγγιση προσαρμοσμένη στα σημερινά δεδομένα. Μόνο έτσι θα πετύχουμε τον επιδιωκόμενο στόχο της πραγματικής απελευθέρωσης αποτρέποντας την ίδια στιγμή και τον στόχο της Τουρκίας που δεν είναι άλλος παρά επικυριαρχία ολόκληρης της Κύπρου ελέγχοντας την οικονομικά, θεσμικά, κοινωνικά, πολιτικά και ενεργειακά.

*Indulge yourself with
traditional therapies to rejuvenate
your body and soul.*

hamam • omerye
NICOSIA CYPRUS

Δρ. Χρίστος Αγγελίδης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΩΝ

ΠΛΑΝΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ ΥΠΑΡΧΟΥΝ, ΚΑΙΡΟΣ ΝΑ ΕΦΑΡΜΟΣΤΟΥΝ

της Νικολέττας Λιβέρα

- Να φτιάξουμε την Κύπρο που να αγαπούμε πρώτα εμείς
- Να επενδύσουμε στην κυπριακή γαστρονομία, στον αθλητικό, πανεπιστημιακό και επιστημονικό τουρισμό, στην κυπριακή ύπαιθρο και να διαφοροποιήσουμε το ξενοδοχειακό μας προφίλ με την εφαρμογή νέων τεχνολογιών και τάσεων

Οι προοπτικές για τον κυπριακό τουρισμό είναι πολύ καλές φτάνει να αρχίσουμε να εφαρμόζουμε τα στρατηγικά πλάνα και όχι μόνο να τα κάνουμε, υπογραμμίζει ο Δρ Χρίστος Αγγελίδης, πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Διευθυντών Ξενοδοχείων. Σε συνέντευξη στο Ευρωκέρδος ο κ. Αγγελίδης σημειώνει ότι το πρώτο πράγμα που χρειάζεται η Κύπρος, είναι η συνοχή του τουριστικού της προϊόντος, ώστε ο τουρίστας από τη στιγμή που θα βγει από το αεροπλάνο μέχρι την στιγμή που θα φτάσει στο ξενοδοχείο, να νοιώσει ευπρόσδεκτος στη χώρα μας και στη συνέχεια να αισθανθεί ενθουσιασμένος που την επέλεξε για τις διακοπές του.

Ποιά προβλήματα εμποδίζουν την υγιή απόδοση της ξενοδοχειακής βιομηχανίας;

Είναι μια σειρά από προβλήματα όπως οι χαμηλές ή καθόλου πληρότητες την χειμερινή περίοδο, το ψηλό κόστος σε ηλεκτρισμό, νερό, αποχετευτικά, καύσιμα. Επίσης, η έλλειψη ικανού και καταρτισμένου προσωπικού. Η Κύπρος έχει να αντιμετωπίσει τον υψηλό ανταγωνισμό από όλες τις γειτονικές χώρες και όχι μόνον, που προσφέρουν χαμηλότερες τιμές. Η υπερπροσφορά διαθεσιμότητας τόσο σε κλίνες όσο και σε ξενοδοχειακές μονάδες, σε περιόδους χαμηλότερης ζήτησης έχει ως συνεπακόλουθο την αποπληθωριστική τάση στις τιμές. Η σχεδόν πανομοιότυπη τοποθέτηση και η μη επαρκής διαφοροποίηση του ξενοδοχειακού μας προϊόντος καθώς και του «Brand» Κύπρος σίγουρα δεν είναι υποβοηθητικά.

Έχουμε δει τα τελευταία χρόνια κατακόρυφη άνοδο των διαθέσιμων τουριστικών κλινών, λόγω της αύξησης των αφίξεων. Δεν σας ανησυχεί το γεγονός ότι η Κύπρος είναι επιρρεπής σε γεωπολιτικούς παράγοντες οι οποίοι αλλιάζουν άρδην τα δεδομένα από την μια μέρα στην άλλη;

Είναι αλήθεια ότι είμαστε επιρρεπείς και ευάλωτοι, και γι' αυτό χρειάζεται σύνεση στο πόσο, και που κτίζουμε και γιατί κτίζουμε πλέον. Η κατακόρυφη αύξηση τόσο των κλινών όσο και των ξενοδοχείων αναπόφευκτα σε περιόδους χαμηλότερης ζήτησης θα επιφέρει χαμηλότερη κερδοφορία με όλα τα αρνητικά επακόλουθα σε όλο το φάσμα της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας. Φτάνει πια να βασιζόμαστε σε «δανεικούς πελάτες» λόγω συγκυριών. Καιρός πια να κτίσουμε το δικό μας αδιαφιλονίκητο brand και θελκτικό προϊόν. Ναι είμαστε και επιρρεπείς και ευάλωτοι για αυτό προέχει η συνοδική αναβάθμιση και διαφοροποίηση του συνολικού προσφερομένου προϊόντος μας.

Πόσο σας προβληματίζει η ενοικίαση καταλυμάτων από ιδιώτες, τύπου Airbnb;

Αυτό πράγματι είναι ένα τεράστιο και θεμελιώδες θέμα που προβληματίζει, όχι μονό εμάς. Προβληματίζει όλο το συντεταγμένο Κράτος λόγω της δαιδαλώδους πολυπλοκότητας. Επειδή όμως αυτό το φαινόμενο είναι εδώ για να μείνει, θα πρέπει να ρυθμιστεί προς όφελος της κυπριακής οικονομίας, προστατεύοντας παράλληλα και την ξενοδοχειακή μας βιομηχανία καθώς και τους χρήστες αυτών των καταλυμάτων με τα πρότυπα ασφάλειας και υγείας.

Υπάρχουν δυνατότητες και ευκαιρίες για νέους επιχειρηματίες στο χώρο του τουρισμού;

Υπάρχουν τρομερές ευκαιρίες στη χρήση νέων τεχνολογιών, στη δημιουργία πρωτότυπων εστιατόριων και μπαρ όπως και στη δημιουργία ευφάνταστων events and happenings με ακροατήριο ανά το παγκόσμιο. Τα πάντα πλέον μπορούν να

προβλήθουν και διαφημίζονται άμεσα και δυναμικά. Σίγουρα αυτές οι δυνατότητες υπάρχουν για όλους, όμως για τους λίγο πιο τολμηρούς νεαρούς αυτός είναι ο δρόμος. Ο Invest Cyprus, θα μπορούσε να βοηθήσει στην ανάδειξη start-ups για τον τουρισμό. Επίσης ένας τομέας που κατά την προσωπική μου άποψη είναι παρθένο στην Κύπρο και που μπορούν να εμπλακούν νέοι επιχειρηματίες αλλιά με μεγάλη απήχηση παγκοσμίως είναι αυτός των μικρών αλλιά εξειδικευμένων ξενοδοχειακών μονάδων υψηλής αισθητικής και κομψότητας. Ίσως μια δυναμική πολιτική προς αυτή την κατεύθυνση θα προσφέρει λύσεις και ευκαιρίες σε πολλές παραμελημένες και υποβαθμισμένες περιοχές της Κύπρου, καθώς και σε νέα επενδυτικά μοντέλα.

Σας προβληματίζει η κάθοδος ξένων επενδυτών;

Και φυσικά όχι. Σαν βιομηχανία τους καλωσορίζουμε. Προσωπικά θα ήθελα να δω να μας προτιμούν και μερικά από τα παγκόσμια brands όπως Marriott, Hyatt, Intercontinental, κτλ. Θα βοηθούσαν πολύ στη διεθνοποίηση του προϊόντος, Κύπρος! Επιπρόσθετα θα βοηθούσαν στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών και μεθόδων. Το μεγαλύτερο κέρδος φυσικά θα ήταν η εργοδότηση νεαρών επαγγελματιών από διάφορους χώρους. Παράλληλα θα ανάγκαζαν την εγχώρια αγορά να αναβαθμιστεί προς ικανοποίηση αυτού του πελατολογίου. Θα ήταν δίχως αλληλο και ψήφος εμπιστοσύνης στην κυπριακή πολύπαθη οικονομία μας.

Όσον αφορά το All Inclusive υπάρχει αύξηση της ζήτησης ή σταθεροποίηση της προσφοράς; Και ποιό είναι το ποσοστό των ξενοδοχείων που το προσφέρουν;

Ως προϊόν αυξάνεται παγκοσμίως ειδικά στους προορισμούς με του οποίους ανταγωνιζόμαστε. Στην Κύπρο αυξάνεται η πρόσφορα του. Είναι δυστυχώς αναπόσπαστο κομμάτι του μαζικού τουρισμού. Η αύξηση του σίγουρα δεν βοηθά στην ανάπτυξη και διαφοροποίηση των ποιοτικών τοπικών εστιατόριων και άλλων επιχειρήσεων. Θα πρέπει όπως όλα, να είναι μετρημένο ισοζυγισμένο και πολύ ποιοτικό. Διαφορετικά θα καταστρέψει περισσότερο από ότι έχει να προσφέρει.

Πολλοί λένε το καζίνο θέρετρο που αναμένεται να ανεγερθεί στη Λεμεσό θα προσελκύσει ένα άλλο είδος τουρίστα που δεν ερχόταν μέχρι τώρα στην Κύπρο. Σε ποιές άλλες μορφές τουρισμού πρέπει να επενδύσουμε;

Ευελπιστούμε πως θα ταξιδεύει ολόχρονα αυτός ο τουρίστας στην Κύπρο, λόγω καζίνο. Επίσης θα έλεγα ότι η Κύπρος θα μπορούσε να ήταν πρωταθλήτρια στον αθλητικό τουρισμό καθώς και στον επιστημονικό και πανεπιστημιακό συνεδριακό τουρισμό. Φυσικά όλοι οι τομείς είναι χρήσιμο να αναπτυχθούν προσφέροντας ο καθένας το δικό μερίδιο, όπως και τα ορεινά μας θέρετρα. Ο μεγαλύτερος τομέας που χρήζει ειδικής ανάπτυξης με πολλαπλά οφέλη για όλους μας και για τώρα και πάντα είναι αυτός της κυπριακής γαστρονομίας και οινοποιίας. Με αυτό τον τρόπο θα δημιουργηθεί τεράστιος αριθμός θέσεων εργασίας και θα γίνουμε και επιτελους διάσημοι και για κάτι δικό μας. Το θέμα αυτό θα πρέπει να αναχθεί σε εθνική προτεραιότητα.

Έχει αλλιάξει κάτι όσον αφορά το θέμα της εποχικότητας;

Κάτι φαίνεται να αλλιάζει, αλλιά όχι θεμελιακά και σταθερά. Πολλά υπολείπονται να γίνουν ακόμα για να καθιερωθούμε και ως χειμερινός προορισμός. Όπως η καθιέρωση ευφάνταστων και μεγάλων γεγονότων παγκόσμιας εμβελείας κατά την περίοδο του χειμώνα.

Μας λείπουν όμως οι εξειδικευμένες υποδομές. Μήνας κρασιού και κυπριακής κουζίνας, Παγκόσμια συνέδρια, Παγκόσμια αθλητικά γεγονότα. Πρωτίστως όμως χρειάζεται τόλημη και αλληλαγή κουλτούρας από όλους όσον αφορά τον χειμερινό (ολιόχρονο) τουρισμό και αναφέρομαι τόσο στο κράτος, όσο και στον επιχειρηματικό κόσμο. Όλες οι αρχές σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις θα πρέπει να αναπτύξουν και εφαρμόσουν τις απαραίτητες πολιτικές και να μείνουν πιστοί στην εφαρμογή τους προς όφελος της Κυπριακής οικονομίας.

Έχουμε δει τουριστικές αναπτύξεις και ανέγερση ξενοδοχείων σε όλη την Κύπρο, πηλη της Λευκωσίας. Τί είναι αυτό που κατά τη γνώμη σας πρέπει να γίνει ώστε και η πρωτεύουσα να πάρει τα πάνω της;

Η Λευκωσία όντως έχει μείνει πολύ πίσω. Χρειάζεται επειγόντως συγκεκριμένο πλάνο ανάπτυξης του επιστημονικού και πανεπιστημιακού τουρισμού, μιας και έχει τα περισσότερα και μεγαλύτερα πανεπιστήμια. Θα μπορούσε επίσης ο χώρος της Κρατικής Έκθεσης να μετατραπεί ίσως στο μεγαλύτερο αθλητικό κέντρο της Ευρώπης (και με ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις) για αθλητικά γεγονότα και προετοιμασία Ολυμπιακών ομάδων, καθώς και για καλοκαιρινά sports camps με παιδιά από όλο τον κόσμο. Επίσης ειδικά κίνητρα, για μικρά και διαφοροποιημένα ξενοδοχεία, θα βοηθούσαν στην αναβάθμιση της πρωτεύουσας.

Θα μπορούσε η τουριστική Κύπρος να απαγκιστρωθεί από τις δύο μεγάλες αγορές του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ρωσίας; Και πώς;

Αυτή είναι μια πολύ καίρια και διαχρονική ερώτηση που νομίζω δεν απαντήθηκε επαρκώς και ούτε νομίζω ότι ενδιατρέψαμε εις βάθος. Νομίζω ότι χρειαζόμαστε μια πιο ισορροπημένη ανάπτυξη των αγορών μας και για λόγους ελάττωσης του ρίσκου, αηλά και για μια πιο κοσμοπολιτική αύρα και εικόνα. Πιστεύω ότι η ανάπτυξη της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης (βλέπε, 300 εκατομμύρια κόσμου) με ένα μακρόπνοο και λεπτομερές πλάνο θα βοηθούσε πολύ και τον χειμερινό τουρισμό ως επίσης και τα ορεινά μας θέρετρα. Ένα τέτοιο εγχείρημα αποτελεί εθνική υπόθεση και χρειάζεται ένα εθνικό master plan που να είναι μετρήσιμο και όχι μια απλή μαρκετίστικη προσέγγιση. Σε ένα τέτοιο πλάνο θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν άπαντες, που σχετίζονται με τις διαφορές χώρες κτίζοντας γέφυρες και προσβάσεις στη δική τους κοινωνία. Θα πρέπει να ενταχτούν όλοι. Κρατικοί οργανισμοί και υπηρεσίες, επιχειρήσεις, φοιτητές. Είναι απίστευτα μεγάλος ο αριθμός των μικρών πραγμάτων που πρέπει και μπορούμε να κάνουμε όπως επίσης και η χρήση των μοντέρνων τεχνολογιών και πολυμέσων. Η διαφοροποίηση και εξισορρόπηση των αγορών, αποτελεί Εθνική Αναγκαιότητα. Τέρμα τα εύκοη αν θέλουμε να επιβιώσουμε τουριστικά, αηλά και οικονομικά.

Οι προοπτικές του κυπριακού τουρισμού γενικότερα;

Επαναλαμβάνεται διαρκώς το χιλιοεπιωμένο και κουραστικό πηλέον «να αναδείξουμε τα συγκριτικά μας πηλεονεκτήματα». Και ρωτώ: Έναντι ποιού, σε ποιό επίπεδο και πώς; Ποιοι είναι οι ανταγωνιστές μας και ποιά είναι τελικά τα συγκριτικά μας πηλεονεκτήματα έναντι αυτών; Οι προοπτικές μας είναι πολύ καλές φτάνει να σταματήσουμε να κάνουμε μονό στρατηγικά πηλανά που όντως είναι χρήσιμα και να ξεκινήσουμε να τα εφαρμόζουμε κιάλιας.

Πρόσφατα ξεφύληλιζα το 10ετες στρατηγικό πηλάνο για τον τουρισμό από τις αρχές της δεκαετίας του 1990. Από τότε μέχρι σήμερα ψάχνουμε τον «ποιοτικό πηλάτη υψηλής εισοδηματικής στάθμης». Από τότε και με βάση την δεδηλωμένη μας πίστη σε εκείνη την στρατηγική πώς καταλήξαμε στην σχεδόν απόλυτη εξάρτηση από τον μαζικό τουρισμό και γιατί είχαμε τόση απόσταση από την στρατηγική μας απόφαση; Αυτές οι βασανιστικές ερωτήσεις επιβάηητε να απαντηθούν λεπτομερώς.

Καταρχάς χρειαζόμαστε συνοχή στο προϊόν μας σαν χώρα. Από την στιγμή που θα βγει ο πηλάτης από το αεροπηλάνο μέχρι την στιγμή που θα φτάσει στο ξενοδοχείο του πρέπει να νοιώθει ευπρόσδεκτος. Από εκεί και πέρα πρέπει να νοιώθει ενθουσιασμένος που διάηλεξε την Κύπρο. Χρειαζόμαστε επειγόντως μια πανεπιστημιακού επίπεδο τουριστική/ ξενοδοχειακή σχολή παγκοσμίου κύρους. Ίσως και σε συνεργασία με μια τέτοια.

Ένα στοιχείο που μας λείπει είναι η έγκαιρη ανταπόκριση και λήψη αποφάσεων βάση αντικειμενικών στατιστικών. Τώρα που καταλήξαμε (Υφυπουργείο Τουρισμού) στο πώς θα διοικήσουμε την πιο παραγωγική βιομηχανία της χώρας μας, θα πρέπει να παρθούν καινοτόμες αποφάσεις καθοριστικές για το μέηλον τόσο του τουρισμού όσο και της οικονομίας, πριν να είναι αργά.

Γιατί και που πιστεύετε ότι υστερούμε στην έγκαιρη και έγκυρη εικόνα της όποιας πορείας των στρατηγικών μας;

Μα είναι πολύ απηό. Χρειαζόμαστε επειγόντως ένα μόνιμο και εξειδικευμένο μηχανισμό, αφιερωμένο στον τουρισμό για την έρευνα, στατιστική και ανάλυση όλων των δεδομένων επί καθημερινής βάσης, για όλο το φάσμα της τουριστικής δραστηριότητας, καθώς και των εξωτερικών αγορών μας. Μονό έτσι θα λαμβάνονται ορθές και αντικειμενικές αποφάσεις εγκαίρως. Ίσως σε συνεργασίες με ακαδημαϊκά ιδρύματα του τόπου να αναπτύξουμε ένα τέτοιο μηχανισμό δημιουργώντας μάλιστα και ακαδημαϊκές καριέρες όπως και την ανάδειξη των δικών μας ερευνητών που θα ζουν και εργάζονται, στον τόπο τους.

Ποιές θα ήλεγате σε επικεφαηίδες ότι θα πρέπει να είναι οι προτεραιότητες του Κυπριακού τουρισμού για την μεηλοντική του επιβίωση και αναβάθμιση;

Κατά αρχάς θα πρέπει να γίνει από όλους αντιληπτό ότι τουρισμό δεν κάνουν μονό τα ξενοδοχεία, τουρισμό κάνει όλη η χώρα στο σύνολο της αηλά και όλοι ατομικά. Προτεραιότητα του Υφυπουργείου Τουρισμού, θα πρέπει να είναι η αποτύπωση και αποκρυστάηληση των πραγματικοτήτων καθώς και η προσήηωση στον στόχο της αναβάθμισης της ποιότητας και διαφοροποίησης της Κύπρου, σε βάθος χρόνου.

Δημιουργία και ανάδειξη των δικών μας επαγγελματιών στο χώρο του τουρισμού μέσω υποδομών εκπαίδευσης τους στο ανώτατο δυνατό επίπεδο.

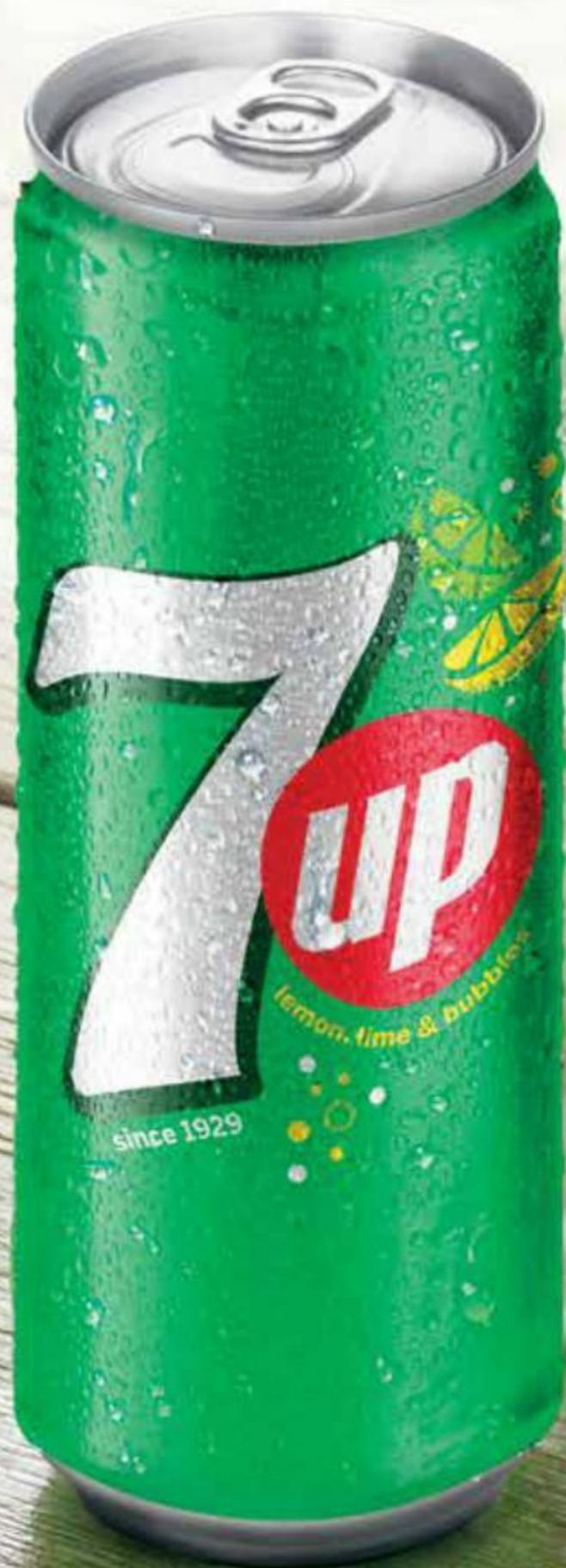
Μονό έτσι θα εξασφαλίσουμε σε βάθος χρόνου την πολυπόθητη βελτίωση της ποιότητα μας και μακροβιότητα του τουρισμού μας.

Εφαρμογή και χρήση νέων τεχνολογιών στην επικαιροποίηση και προώθηση του τουριστικού μας προϊόντος.

Θα πρέπει να φτιάξουμε την χώρα μας έτσι που να αρέσει πρώτα σε μας και να ηάμπουμε αυτόφωτα και όχι ετερόφωτα ηόγω περιφερειακών συγκυριών. Πάνω από όλα όμως θα πρέπει να βρούμε την αποηεσθείσα αυθεντικότητα μας.

ΝΙΩΣΕ ΩΡΑΙΑ

ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΌ ΣΟΥ

Λουίζα Πρωτοπαπά

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ,
L. PROTOPAPA & CO LLC

Φωτο: Πάργος Ερέστος

ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ ΣΥΝΕΧΩΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

της Αγγέλλας Κωμοδρόμου

Στη δημιουργία μιας νέας καινοτόμας υπηρεσίας η οποία θα λύσει το πρόβλημα πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στη νομική γνώση, ώστε να βοηθούνται οι επιχειρήσεις να προβαίνουν σε εμπειριστατωμένες αποφάσεις περιορίζοντας το οποιοδήποτε ρίσκο από την εφαρμογή τους, προχώρησε το δικηγορικό γραφείο L. Protopapa & Co LLC. Αυτό ανέφερε στη συνέντευξη που ακολούθησε η Διευθύνουσα Σύμβουλος του γραφείου, Λουίζα Πρωτοπαπά, μια γυναίκα δυναμική, μητέρα τεσσάρων παιδιών, η οποία επέλεξε να στελεχώσει το γραφείο και την ομάδα της μόνο με γυναίκες.

Ποιες υπηρεσίες προσφέρει και που ειδικεύεται το γραφείο L. Protopapa & Co LLC;

Οι υπηρεσίες μας στηρίζονται σε ένα πλήρως ανεπτυγμένο δικαστηριακό τμήμα με πολύχρονη εμπειρία σε όλα τα είδη δικαστικών διαφορών καθώς και σε ένα εξίσου ανεπτυγμένο τμήμα συμβουλευτικών υπηρεσιών με ιδιαίτερη εμπειρία στις επενδυτικές εταιρείες, το εταιρικό δίκαιο, τις υπηρεσίες που μπορεί να παρέχει ο σύμβουλος αφερεγγυότητας καθώς και άλλες εξειδικευμένες υπηρεσίες. Στην LP LEGAL χρησιμοποιούμε την επαγγελματική μας εμπειρία για να προσφέρουμε στους πελάτες μας, ολοκληρωμένες λύσεις, προσαρμοσμένες στις ανάγκες τους. Σε κάθε περίπτωση επιδιώκουμε την καινοτομία και είμαστε περήφανοι να λέμε ότι έχουμε προβεί και προβαίνουμε στην παροχή υπηρεσιών σε καινοτόμες επιχειρήσεις σε διάφορους τομείς της κυπριακής οικονομίας. Δεν υπάρχει για την LP LEGAL δύσκολη εργασία την οποία δεν μπορούμε να διεκπεραιώσουμε ή απλή την οποία να απορρίπτουμε.

Οι μεγαλύτερες δυσκολίες που καλείστε να αντιμετωπίσετε;

Μια από τις μεγαλύτερες δυσκολίες είναι οι αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο των υπηρεσιών που παρέχουμε, οι οποίες γίνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και επηρεάζουν σαφώς το κυπριακό νομοθετικό πλαίσιο. As πάρουμε για παράδειγμα την εφαρμογή στις 25/5/2018 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων γνωστό και σαν GDPR. Λόγω της σαρωτικής και άμεσης εφαρμογής του εν λόγω Ευρωπαϊκού Κανονισμού έχουμε παρακολουθήσει πολύωρα ιδιωτικά σεμινάρια ώστε να μπορούμε να παρέχουμε υπηρεσίες Λειτουργού Προστασίας Δεδομένων. Η πρόσβαση όμως σε αυτή την πληροφόρηση η οποία πηγάζει από τον επιχειρηματικό στόχο για συνεχόμενη εμπειριστατωμένη κατάρτιση και εξειδίκευση, δε θα έπρεπε θεωρώ να αποτελεί μόνο αντικείμενο ιδιωτικής πρωτοβουλίας.

Από την πείρα σας τι φταίει και έχουμε πρόβλημα εφαρμογής των νόμων, αν και θα έλεγε κανείς πως διαθέτουμε ένα αρκετά «προχωρημένο» νομοθετικό πλαίσιο;

Αν πάρουμε ως αποτέλεσμα μιας ευνομούμενης κοινωνίας τη μη εφαρμογή του Νόμου και εφαρμόσουμε ένα τεστ αντίστροφης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (reverse stress test) θα διαπιστώναμε ότι το πιο σημαντικό σημείο και αυτό το οποίο θα έπρεπε να αληθάξει ώστε η ακραία κατάσταση της μη εφαρμογής του Νόμου να αληθάξει επίσης, είναι η αποτελεσματική εφαρμογή της δικαιοσύνης μέσω του δικαστικού συστήματος. Έχουν γίνει ομοιόλογα βήματα μπροστά αλλά η δυνατότητα περαιτέρω εξέλιξης είναι νομίζω δεδομένη.

Έχετε επιλέξει να στελεχωσετε το γραφείο και την ομάδα σας μόνο με γυναίκες. Τι σας ώθησε σε αυτή την απόφαση;

Πράγματι! Και το βρίσκω άκρως αποτελεσματικό! Η απόφαση ενώ δεν ήταν εξαρχής συνειδητή έγινε με τα χρόνια θέση την οποία υποστηρίζω απόλυτα. Η γυναίκα είναι φιλόδοξη, έξυπνη και μορφωμένη, κινείται επαγγελματικά με γνώμονα το σύνολο και μπορεί να αποτελέσει μέρος ομάδας. Η διαίσθηση της είναι πολύτιμο εργαλείο στην ανθρώπινη αντιμετώπιση του πελάτη και ο ανθρωποκεντρικός της προσανατολισμός αποτελεί για μένα απαραίτητη προϋπόθεση προόδου και ανάπτυξης.

Εξακολουθούν να επικρατούν αναχρονιστικές αντιλήψεις, ως προς την ίση αντιμετώπιση των γυναικών δικηγόρων;

Δε θα το έλεγα. Ενώ εξακολουθεί να είναι ανδροκρατούμενο επάγγελμα θεωρώ ότι οι περισσότεροι άνδρες συνάδελφοι μας δεν μας αντιμετωπίζουν σαν αδύναμο φύλο αλλά σαν ισότιμα μέλη του δικηγορικού κόσμου.

Είναι πλέον πολύ λίγοι αυτοί που δρουν με αναχρονιστικές αντιλήψεις σε ότι αφορά στη θέση της γυναίκας στο συγκεκριμένο επάγγελμα. Υπάρχει σημαντική καταξίωση γυναικών εξάλλου στο τομέα μας και μέσω της ενεργής δικηγορικής τους δράσης και σαν Δικαστές αλλά και σαν δικηγόροι της Δημοκρατίας.

Πόσο ιδανικό είναι πλέον το να είσαι δικηγόρος;

Δύσκολη ερώτηση. Θέλω να πιστεύω ότι το να είσαι δικηγόρος θα παραμένει για πάντα ιδανική επιλογή. Όμως δεν μπορώ να παραβλέψω το γεγονός ότι ο χωρίς πλαίσια επαγγελματικός προσανατολισμός έχει οδηγήσει πολλὰ παιδιά τα τελευταία χρόνια, στη συγκεκριμένη κατεύθυνση, με αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός πλεονάσματος νέων συναδέλφων που δυστυχώς δεν μπορούν να απορροφηθούν από τις δρώσες νομικές επιχειρήσεις. Αυτό το οποίο όμως λένε στους νέους συναδέλφους είναι να σκέφτονται έξω από τις νόρμες και να προσπαθήσουν να συνδυάσουν το απίστευτα χρήσιμο πτυχίο της νομικής τους με σύγχρονες τάσεις της επιχειρηματικότητας. Δεν είναι απαραίτητο να είμαστε όλοι δικηγόροι δικαστηρίου ή να έχουμε όλοι το δικό μας δικηγορικό γραφείο για να εφαρμόσουμε τη νομική μας κατάρτιση.

Οικογένεια και καριέρα. Πόσο δύσκολος είναι αυτός ο συνδυασμός, ειδικότερα όταν είσαι μητέρα τεσσάρων παιδιών;

Κάθε μέρα είναι μια καινούρια μέρα. Η οικογένεια είναι ότι πολυτιμότερο μπορεί να δημιουργήσει ο άνθρωπος. Είναι η παρακαταθήκη του για την κοινωνία στην οποία έδρασε. Το μέγαλμα μιας οικογένειας σε συνδυασμό με την προώθηση και την ανάπτυξη της καριέρας της, είναι για τη γυναίκα μια σύγχρονη πρόκληση. Ειδικότερα στο μεσογειακό μοντέλο της κοινωνίας στο οποίο ζούμε! Όμως, είναι απόλυτη πεποίθησή μου ότι η καριέρα δεν πρέπει να αποκλείει την οικογένεια και η οικογένεια δεν πρέπει να αποκλείει την καριέρα. Ειδικότερα όταν υπάρχει στην εξίσωση ο σύντροφος που αντιλαμβάνεται την ανάγκη διατήρησης και των δύο ρόλων, όπως στη περίπτωση μου και γι' αυτό θεωρώ τον εαυτό μου τυχερό. Υπάρχουν όμως πολλὰ να γίνουν στα στρώματα της κοινωνίας ώστε να μπορεί η καριέρα και η μητρότητα να συνυπάρχουν αρμονικά στο ίδιο πρόσωπο.

Ποια θεωρείτε την μεγαλύτερη σας επιτυχία;

Δεν στέφω τις στιγμές της ζωής μου με τον τίτλο της «επιτυχίας» ή της «αποτυχίας» αλλά με τον τίτλο της «εμπειρίας». Κάθε επιτυχία ή αποτυχία είναι εμπειρία. Μάθημα για να επαναλάβεις κάτι ή για να προσέξεις την επόμενη φορά. Το σημαντικότερο είναι να μη τυφλώνεσαι από το φως της επιτυχίας σου αλλά και να μην χάνεσαι στο σκοτάδι της οποιασδήποτε αποτυχίας σου. Να παραμένεις σταθερός στον κορμό των αξιών σου και να γίνεσαι καλύτερος με κάθε εμπειρία, θετική ή αρνητική.

Δεν αποτελεί πρωτοτυπία η άποψη ότι η καινοτομία μπορεί να βοηθήσει οποιαδήποτε επιχείρηση. Υπάρχει κάτι στα σκαριά (νέα υπηρεσία) η οποία εμπίπτει σε αυτή την φιλοσοφία;

Ένα από τα μεγαλύτερα μας προσόντα σαν LP LEGAL θεωρώ ότι είναι η δυνατότητα μας να αντιλαμβανόμαστε άμεσα το παλιό και τις ανάγκες του επιχειρηματικού κόσμου σε σχέση με την παροχή νομικών υπηρεσιών. Όντως έχουμε δημιουργήσει μια νέα καινοτόμα υπηρεσία η οποία θα λύσει το πρόβλημα πρόσβασης των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων στη νομική γνώση ώστε να βοηθούνται οι επιχειρήσεις να προβαίνουν σε εμπειριστατωμένες αποφάσεις περιορίζοντας το οποιοδήποτε ρίσκο από την εφαρμογή τους. Αλλά επιφυλασσομάστε να σας ενημερώσουμε περαιτέρω σε εύθετο χρόνο. 📧

Περισσότερα στην ιστοσελίδα www.lprotopapa.com

18η ΕΤΗΣΙΑ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ: ΣΤΑΘΕΡΗ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ 2017

- Επικυρώθηκε η νέα δομή του Διοικητικού Συμβουλίου
- Σε εξέλιξη η δεύτερη φάση του τερματικού πετρελαιοειδών στο Βασιλικό

Σταθερή παραμένει η μερισματική πολιτική της Petrolina (Holdings) Public Ltd, ενώ την ίδια ώρα βρίσκεται σε εξέλιξη η δεύτερη φάση του τερματικού πετρελαιοειδών στο Βασιλικό. Στην 18η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας έγινε επικύρωση της νέας δομής του Διοικητικού της Συμβουλίου με τον μέχρι πρότινος Εκτελεστικό Πρόεδρο του ΔΣ της εταιρείας, Κίκη Λευκαρίτη, να ανακηρύσσεται ως Δια Βίου Επίτιμος Πρόεδρος της, και τον Κωστάκη Λευκαρίτη να λαμβάνει τη θέση του Εκτελεστικού Προέδρου. Ο νέος Εκτελεστικός Πρόεδρος, Κωστάκης Λευκαρίτης, τόνισε ότι βρίσκεται σε εξέλιξη η δεύτερη φάση του τερματικού πετρελαιοειδών στο Βασιλικό και ότι προχωρούν όλες οι διαδικασίες για την κατασκευή τερματικού υγραερίου, στο Βασιλικό, μέσω κοινοπραξίας στην οποία συμμετέχει η εταιρεία.

«Στόχος μας είναι όπως και τα δύο τερματικά ολοκληρωθούν και τεθούν σε λειτουργία εντός των χρονοδιαγραμμάτων που έχει θέσει η Κυβέρνηση. Εκτιμούμε ότι τα ιδιόκτητα οικόπεδα, στα οποία βρίσκονται τα τερματικά της εταιρείας στη Λάρνακα θα ενταχθούν σε νέες πολεοδομικές ζώνες ώστε να τύχουν κατάλληλης ανάπτυξης», σημείωσε. Ο Κωστάκης Λευκαρίτης, απευθυνόμενος στους μετόχους της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ, στάθηκε ιδιαίτερα στην αποχώρηση του Κίκη Λευκαρίτη από τη θέση του Εκτελεστικού Προέδρου μετά από δική του επιθυμία, έπειτα από 60 περίπου χρόνια συνεισφοράς στην εταιρεία. Όπως είπε «η συμβολή του Κίκη Λευκαρίτη τόσο στη δημιουργία και ανάπτυξη του Ομίλου μας όσο και γενικότερα στην οικονομία του τόπου μας είναι αναντίληκτα ανεκτίμητη».

Ο Ντίνος Λευκαρίτης, Εκτελεστικός Διευθύνων Σύμβουλος της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ, σε δικό του χαιρετισμό αναφέρθηκε στο επίκαιρο θέμα της μετακίνησης των εγκαταστάσεων πετρελαιοειδών και υγραερίου από την ακτογραμμή της Λάρνακας στην περιοχή Βασιλικού, με ειδική αναφορά στη δεύτερη φάση του τερματικού καυσίμων στην περιοχή Βασιλικού η οποία βρίσκεται σήμερα σε εξέλιξη. Με την ολοκλήρωση αυτής της φάσης, η οποία μεταξύ άλλων περιλαμβάνει την κατασκευή αυτοματοποιημένου γεμιστηρίου βυτιοφόρων οχημάτων καθώς και επιπρόσθετων δεξαμενών, το τερματικό της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ στο Βασιλικό θα καταστεί πλήρως λειτουργικό και θα είναι σε θέση να καλύψει όλες τις ανάγκες της κυπριακής αγοράς. Η εταιρεία έχει μέχρι σήμερα επενδύσει ποσά ύψους €35 εκ. για την πρώτη φάση του τερματικού και την αγορά της γης, ενώ το επιπρόσθετο κεφαλαιουχικό κόστος για τη δεύτερη φάση εκτιμάται στα €24 εκ. Ο Ντίνος Λευκαρίτης αναφέρθηκε επίσης και στο Μνημόνιο Συνεργασίας και Συναντίληψης που υπέγραψε η ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ πρόσφατα με την Κυβέρνηση και με το οποίο η εταιρεία συμφώνησε με τα σχετικά χρονοδιαγράμματα μετακίνησης που έχουν τεθεί τόσο για τα υγρά καύσιμα όσο και για το υγραέριο. Μετά την πλήρη μεταφορά των εργασιών στο Βασιλικό, θα αρχίσει η αποξήλωση των εγκαταστάσεων στη Λάρνακα με την κατεδάφιση όλων των δεξαμενών και τον καθαρισμό της γης. Όσον αφορά τα ενοποιημένα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας για το 2017 και τα οποία παρουσιάστηκαν στη συνέλευση, ο συνολικός κύκλος εργασιών μέσω πρατηρίων, σε εμπορικούς πελάτες καθώς και σε άλλες εταιρείες πετρελαιοειδών ανήλθε στα €391,5 εκ. έναντι €379,0 εκ. το 2016. Το κέρδος πριν τη φορολογία ανήλθε σε €4,7 εκ. έναντι €6,2 εκ. το 2016, ενώ το κέρδος μετά τη φορολογία ανήλθε στα €4,1 εκ. έναντι €5,4 εκ. το προηγούμενο έτος. Με βάση αυτά τα αποτελέσματα, το κέρδος ανά μετοχή υπολογίζεται στα 4,72 σεντ έναντι 6,12 σεντ το 2016.

Η μερισματική πολιτική της εταιρείας παραμένει σταθερή. Το Διοικητικό Συμβούλιο προχώρησε σε καταβολή πρώτου προμερίσματος ύψους 1,5 σεντ τον Οκτώβριο του 2017, ενώ η Γενική Συνέλευση ενέκρινε πρόταση του Συμβουλίου για την καταβολή τελικού μερίσματος ύψους 2,5 σεντ, έτσι ώστε το συνολικό μέρισμα για τη χρήση του έτους 2017 να ανέλθει στα 4,0 σεντ ανά μετοχή ή 11,76% επί της ονομαστικής αξίας της μετοχής.

Ολόκληρη η Ετήσια Έκθεση του 2017 είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ www.petrolina.com.cy

Από αριστερά η Γεωργία Λευκαρίτη, Δημήτρης Λευκαρίτης, Κωστάκης Λευκαρίτης, Ντίνος Λευκαρίτης, Μάριος Λευκαρίτης

Στα αριστερά ο Κωστάκης Λευκαρίτης και δεξιά ο Κίκη Λευκαρίτης ο οποίος ανακηρύχθηκε Δια Βίου Επίτιμος Πρόεδρος της ΠΕΤΡΟΛΙΝΑ

ΔΥΟ ΠΟΛΟΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ

Οι διαφορετικές αντιλήψεις Γερμανίας- Γαλλίας και η ανάγκη για συνεργασία για το καλό του Ευρώ

Όταν το Βερολίνο λέει «σταθεροποίηση», το Παρίσι καταλαβαίνει «λιτότητα»

Οι προσεγγίσεις της Γερμανίας και της Γαλλίας στο πεδίο της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής αποκλίνουν αισθητά. Πριν την υιοθέτηση του κοινού νομίσματος η Γαλλία δεν δίσταζε να αναλάβει νέα κρατικά χρέη, δεν φοβόταν την αύξηση του πληθωρισμού και ήταν πρόθυμη να τονώσει την ανταγωνιστικότητά της μέσω υποτίμησης του εθνικού της νομίσματος. Αντίθετα ο γερμανικός πανικός απέναντι στο ενδεχόμενο αύξησης του πληθωρισμού οδηγούσε την Bundesbank σε επανειλημμένες αυξήσεις επιτοκίων, με τις επιχειρήσεις να ωθούνται, παρά το σκληρό νόμισμα (μάρκο), προς τις εξαγωγές. Σύμφωνα με ανάλυση του γερμανικού δικτύου Deutsche Welle, οι διαφορετικές αντιλήψεις δεν θα αποτελούσαν σοβαρό πρόβλημα εάν οι πολιτικοί σε Παρίσι και Βερολίνο δεν είχαν αποφασίσει να υιοθετήσουν το ευρώ. Η γαλλική προσδοκία ήταν το κοινό νόμισμα να συμβάλει στην εξαφάνιση των αποκλίσεων μεταξύ των χωρών-μελών. Ωστόσο, αυτές οι προσδοκίες δεν επιβεβαιώθηκαν. Οι ανισορροπίες στην ευρωζώνη είναι σήμερα μεγαλύτερες από ποτέ, όπως ακριβώς και η κυριαρχία της Γερμανίας. Αυτό βεβαίως σχετίζεται με την ευρωκρίση, η οποία με τη σειρά της προκλήθηκε σε μεγάλο βαθμό και εξαιτίας των μεταρρυθμίσεων στη γερμανική αγορά εργασίας με τη λεγόμενη Ατζέντα 2010 του πρώην καγκελαρίου Γκέρχαρντ Σρέντερ, επισημαίνει ο Γκιγιόμ Ντυβάι, αρχισυντάκτης του γαλλικού περιοδικού Alternatives Economiques. Όπως εξηγεί, η συγκράτηση των αμοιβών οδήγησε σε χαμηλό πληθωρισμό στη Γερμανία, γεγονός που κατέστησε αδύνατο για την ΕΚΤ να μειώσει τα επιτόκια πριν το 2008.

Εξυγιάνθηκε λοιπόν η Γερμανία σε βάρος των υπόλοιπων χωρών της ευρωζώνης; «Θεωρώ ότι η Ατζέντα 2010 δεν έγινε με το βλέμμα εστιασμένο στις άλλες χώρες, αλλά με γνώμονα τις ανάγκες να αναληφθεί δράση στη Γερμανία», εκτιμά ο Τόρστεν Βίντελς, επικεφαλής οικονομολόγος στην τράπεζα Norddeutsche Landesbank. «Στόχος ήταν να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της χαμηλής παραγωγικότητας, της υψηλής ανεργίας και του χαμηλού ρυθμού ανάπτυξης», εξηγεί ο γερμανός οικονομολόγος, ο οποίος ωστόσο παραδέχεται ότι οι μεταρρυθμίσεις Σρέντερ ήταν υπερβολικά ριζικές, με αποτέλεσμα να «σοκάρουν» ορισμένες χώρες.

Η Γερμανία φάνηκε να απαιτεί από τους άλλους τον ίδιο ζήλο που επέδειξε η ίδια στις μεταρρυθμιστικές πολιτικές της. Οι απαιτήσεις της δεν σταμάτησαν ούτε κατά τη διάρκεια της ευρωκρίσης και υφεσιακής περιόδου που ακολούθησε. «Όταν επιλέγει κανείς τη λιτότητα εν καιρώ ύφεσης και αποπληθωρισμού, τότε τα χρέη μεγαλώνουν. Αυτό έγινε στην περίπτωση της Ελλάδας. Το ίδιο συμβαίνει στην Ιταλία», τονίζει ο Γκιγιόμ Ντυβάι. Ευθύνεται επομένως η Γερμανία για τη δυσχερή κατάσταση της ιταλικής οικονομίας; Ο γερμανός οικονομολόγος Τόρστεν Βίντελς απαντά με επιφύλαξη: «Βεβαίως ο οικονομικός κορσές που επιβάλλεται από το Βερολίνο μέσω Βρυξελλών δεν βοηθάει την κατάσταση. Όμως με το χρέος τους να έχει φτάσει σε 130% του ΑΕΠ, οι Ιταλοί δεν μπορούν να συνεχίσουν να κάνουν αιωνίως ό,τι έκαναν μέχρι σήμερα». Ο γερμανός οικονομολόγος καλεί την Ιταλία να πράξει το καθήκον της. Μια λέξη που προερχόμενη από τη Γερμανία προκαλεί ενόχληση στη Γαλλία. Ο Γκιγιόμ Ντυβάι προειδοποιεί ότι η Γερμανία δεν θα πρέπει να αντιμετωπίσει την Ιταλία με τον τρόπο που αντιμετώπισε την Ελλάδα, τονίζοντας το μέγεθος της τρίτης σε ισχύ οικονομίας της ευρωζώνης. «Εάν δεν μπορέσουμε να επιλύσουμε την ιταλική κρίση, τότε η φούσκα θα σκάσει», σχολιάζει ο γάλλος οικονομολόγος, ο οποίος τάσσεται υπέρ ενός κουρέματος του ιταλικού χρέους μέσω των ομολόγων που έχει στην κατοχή της η ΕΚΤ. Όπως λέει, πρόκειται απλά για μια λογιστική, μια αριθμητική παρέμβαση χωρίς επιπτώσεις, δεδομένου ότι η ΕΚΤ μπορεί να «τυπώσει» χρήμα χωρίς περιορισμούς. Αυτό είναι όμως «δύσκολο να το πουλήσει κανείς». Για παράδειγμα στους Γερμανούς, που αρνούνται πεισματικά επειδή θεωρούν τέτοιες παρεμβάσεις εξαιρετικά ριζοσπαστικές. «Ανεξάρτητα από το πόσο διαφορετικές είναι οι προσεγγίσεις των εκκρεμών ζητημάτων σε Βερολίνο και Παρίσι, οι δύο μεγαλύτερες οικονομίες της ευρωζώνης είναι... καταδικασμένες να βρουν φόρμουλες συνεργασίας ώστε να κάνουν το ευρώ ανθεκτικό απέναντι στις κρίσεις», καταλήγει η ανάλυση της DW, την οποία υπογράφουν οι Χένρικ Μπέμε και Άρns Καθτιριμτζής.

ΑΝΟΙΞΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΚΑΖΙΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σε λειτουργία τέθηκε στις 28 Ιουνίου 2018 το πρώτο αδειοδοτημένο καζίνο στην Κυπριακή Δημοκρατία, με την επωνυμία "Cyprus Casinos" (C2). Το προσωρινό καζίνο, το οποίο βρίσκεται στη λεωφόρο Φραγκλήνου Ρούσβελτ 271 στο Ζακάκι στη Λεμεσό, λειτουργεί σύμφωνα με την κυπριακή νομοθεσία και τους σχετικούς κανονισμούς. Σε μια έκταση συνολικά 4.600 τ.μ. και συμπεριλαμβανομένου 1.300 τ.μ. χώρου παιγνίων, το προσωρινό καζίνο C2 φιλοξενεί 33 τραπέζια και 242 παιγνιομηχανές, χώρο παιγνίου VIP, καθώς και ένα εστιατόριο και δύο μπαρ. Το καζίνο είναι ανοικτό σε 24ωρη βάση και η είσοδος επιτρέπεται μόνο σε άτομα άνω των 21 ετών, όπως προνοεί η κυπριακή νομοθεσία. Με την έναρξη λειτουργίας του καζίνο-θερέτρου City of Dreams Mediterranean, το 2021, το προσωρινό καζίνο θα τερματίσει κάθε εργασία, ενώ το προσωπικό που θα εργάζεται στο προσωρινό καζίνο θα μεταφερθεί αυτόματα στο καζίνο-θέρετρο. Εντός του 2018 θα λειτουργήσουν ακόμη τέσσερα δορυφορικά καζίνο με την επωνυμία C2, στη Λευκωσία, τη Λάρνακα, την ελεύθερη Αμμόχωστο και την Πάφο.

ΑΠΟ 2 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2019 ΤΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η απόφαση της Βουλής για δημιουργία Υφυπουργείου Τουρισμού αποτελεί σταθμό για την ενίσχυση του τουριστικού τομέα. Ουσιαστικά με τη σύσταση του Υφυπουργείου και την έναρξη των εργασιών του στις 2 Ιανουαρίου 2019, ξεκινά και η υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τον Τουρισμό.

Ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού Γιώργος Λακκοτρύπης ξεκαθάρισε πως δεν είναι δυνατή η μεταφορά του Υφυπουργείου Τουρισμού στην Αμμόχωστο ή σε άλλη επαρχία, καθώς το Υφυπουργείο θα δημιουργηθεί με την κατάργηση του ΚΟΤ και τη μεταφορά των 300 υπαλλήλων του κάτω από το νέο πολιτικό προϊστάμενο.

ΕΞΑΓΟΡΑ ΤΗΣ MTN ΚΥΠΡΟΥ

MTN και Monaco Telecom συμφώνησαν στην απόκτηση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της MTN Κύπρου από τη Monaco Telecom. Η συναλλαγή αναμένεται να ολοκληρωθεί μέσα στο τρίτο τρίμηνο του 2018. Η Monaco Telecom είναι ο πάροχος του Πριγκιπάτου του

Μονακό. Έχει μακρά παράδοση καινοτομίας στους τομείς κινητής τηλεφωνίας, σταθερών ευρυζωνικών υπηρεσιών και συνδρομητικής τηλεόρασης. Η MTN Κύπρου που άρχισε τις εμπορικές της δραστηριότητες στην Κύπρο τον Ιούλιο του 2004, θεωρείται παράγοντας-κλειδί για την στρατηγική της Monaco Telecom να αποκτήσει παρουσία στην περιοχή της Μεσογείου.

ΝΕΑ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΟΝ ΟΜΙΛΟ LOUIS

Καθήκοντα Διευθύντριας Επικοινωνίας του Ομίλου Louis ανέλαβε η Ειρήνη Λουκαΐδου. Η Ειρήνη Λουκαΐδου διαθέτει πολυετή και πολύπλευρη πείρα στο τομέα της επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων. Διετέλεσε Υπεύθυνη Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου αθλή και Υπεύθυνη Στρατηγικού Σχεδιασμού στη διαφημιστική εταιρεία TELIA&PAVLA BBDO. «Ο Όμιλος Louis, αποτελεί έναν από τους κορυφαίους οργανισμούς στον τομέα του τουρισμού- έναν κλάδο εξαιρετικά σημαντικό για την Κυπριακή οικονομία και εύχομαι η εμπειρία μου να συμβάλει θετικά στην δυναμική πορεία του Ομίλου» δήλωσε η κ. Λουκαΐδου.

ΝΕΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ ΣΤΗΝ PWC ΚΥΠΡΟΥ

Η PwC Κύπρου ανακοίνωσε το διορισμό των Χαράλαμπου Σεργίου και Μιχάλη Στεφάνου στη θέση των Συνεταίρων, στα τμήματα Συμβουλευτικών Φορολογικών Υπηρεσιών και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών αντίστοιχα. Οι δύο νέοι Συνεταίροι αναλαμβάνουν επίσημα καθήκοντα από την 1η Ιουλίου 2018. Ο Χαράλαμπος Σεργίου είναι απόφοιτος του τμήματος Χρηματοοικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Ειδικεύεται σε θέματα διεθνούς φορολογίας και στην αντιμετώπιση φορολογικών ζητημάτων. Ο Μιχάλης Στεφάνου είναι απόφοιτος του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Κύπρου. Εντάχθηκε στην PwC Κύπρου το 2004 και είναι μέλος του Institute of Chartered Accountants in England and Wales (ICAEW).

Δημήτρης Τσίγκης

MANAGING PARTNER,
FINCAP ADVISERS

FINCAP ADVISERS

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΤΗΝ ΜΙΑΝΜΑΡ

Τη νέα Frontier Market του παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος

της Αγγέλλας Κωμοδρόμου

Η FINCAP Advisers Ltd ξεκίνησε την δραστηριοποίηση της τέλη του 2016 ως εταιρεία παροχής χρηματοοικονομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών. Σήμερα διαθέτει γραφεία σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λονδίνο.

Σύμφωνα με τον Managing Partner της εταιρείας, Δημήτρη Τσίγκη, η FINCAP στοχεύει σε επέκταση της στο Ντουμπάι, Χόνγκ Κόνγκ και Μιανμάρ, την οποία χαρακτήρισε ως τη νέα Frontier Market του παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος. Ο Δημήτρης Τσίγκης μιλώντας στο Ευρωκέρδος εξηγεί μεταξύ άλλων τι είναι οι συμβουλευτικές υπηρεσίες, και γιατί κάποιος να ζητήσει βοήθεια.

Πότε ξεκίνησε να δραστηριοποιείται η FINCAP Advisers Ltd και τι υπηρεσίες προσφέρει;

Η FINCAP Advisers Ltd (FINCAP) ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στα τέλη του 2016 ως μια νέα μπουτίκ εταιρεία παροχής χρηματοοικονομικών συμβουλευτικών υπηρεσιών. Η FINCAP (www.fincapadvisers.com) ιδρύθηκε από τον Δημήτρη Α. Τσίγκη και τον Κωνσταντίνο Γ. Μίτσιγκα και διέπετε από τον Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών Κύπρου, είναι εγκεκριμένο γραφείο εξεύρεσης εργασίας, εγκεκριμένο ΔΕΚ/ΚΕΚ από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού καθώς και σύμβουλος εισαγωγής στο Χρηματιστήριο Κύπρου. Έχει παρουσία σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λονδίνο και ειδικεύεται σε υπηρεσίες κανονιστικής συμμόρφωσης, παρεμπόδισης και καταπολέμησης βρώμικου χρήματος, διαχείρισης κινδύνων, δόμησης φορολογικών και εποπτευόμενων σχημάτων, παρουσιάσης σεμιναρίων σε τράπεζες και εποπτευόμενους οργανισμούς, σύστασης και διαχείρισης επενδυτικών ταμείων αναμεταξύ πολλών άλλων υπηρεσιών.

Σε ποιους απευθύνεται;

Οι συνεργάτες μας βρίσκονται ως επί το πλείστον σε Ισραήλ, Αγγλία, Κίνα, Ρωσία και Ασία. Απευθυνόμαστε σε νέους και υφιστάμενους επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στους τομείς των εποπτευόμενων χρηματοοικονομικών μέσων όπως επενδυτικές εταιρείες, επενδυτικά ταμεία ((ΟΕΕ/ΟΣΕΚΑ όλων των ειδών Hedge Funds, Real Estate, Private Equity, UCITS κτλ.), ιδρύματα πληρωμών, ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος, επενδυτικές, τράπεζες και εταιρείες στον τομέα FINTECH/REGTECH ανά μεταξύ άλλων. Επιπλέον διαθέτουμε την απαιτούμενη τεχνογνωσία παροχής συμβουλών σε εταιρείες ηλεκτρονικού εμπορίου (eCommerce), εταιρείες του ευρύτερου τομέα ψηφιακής τεχνολογίας (HI-TECH) και εταιρείες που επικεντρώνονται στην έρευνα, καινοτομία και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών (R&D).

Τι είναι οι συμβουλευτικές υπηρεσίες; Και γιατί κάποιος να ζητήσει βοήθεια;

Σκοπός της FINCAP είναι να προσφέρει ετοιμοπαράδοτες και εξατομικευμένες υπηρεσίες σε εποπτευόμενους φορείς, παρέχοντας υπηρεσίες αδειοδότησης και άλλες συμβουλευτικές υπηρεσίες. Πιο συγκεκριμένα οι υπηρεσίες που προσφέρονται μετά την έκδοση αδειών περιλαμβάνουν Εξωτερικούς και Εσωτερικούς ελέγχους, Κανονιστική Συμμόρφωση και συμβουλές όσο αφορά το ρυθμιστικό πλαίσιο περί παρεμπόδισης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ('AML Compliance'), υπηρεσίες Διαχείρισης Κινδύνων, υποστήριξη ICAAP, FATCA/CRS, Συμβουλευτικές Υπηρεσίες περί Εταιρειών, Λογιστικές Υπηρεσίες, Υπηρεσίες Βελτιστοποίησης Φόρων και ΦΠΑ, παροχή Σεμιναρίων, Corporate Advisory και Υπηρεσίες Πρόσληψης για Εκτελεστικούς Συμβούλους. Οι συνεργάτες μας κατά πλειονότητα έχουν γνώση των χρηματοοικονομικών συμβούλων που ειδικεύονται στους προαναφερόμενους τομείς και απευθύνονται σε συγκεκριμένα γραφεία για βοήθεια συμπεριλαμβανομένου και της FINCAP. Έχουμε την ευθύνη για τη δόμηση και τη σύσταση του σχήματος τους, καθώς μετέπειτα και της επίβλεψης και συντήρησης ούτως ώστε να είναι σε θέση συνεχούς συμμόρφωσης με τις φορολογικές, κανονιστικές και νομικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τους διάφορους επόπτες.

Οι συνεργάτες μας με την κατάλληλη συμβουλή μπορούν επιτυχώς να μεταφέρουν το επιχειρηματικό τους σχέδιο από την θεωρία στην πράξη με μια σωστή δομή λαμβάνοντας πάντοτε υπόψη τις πτυχές ιδανικής φορολογίας, παγκόσμιας κανονιστικής συμμόρφωσης και εύρυθμης νομικής λειτουργίας.

Τι κάνει ένας σύμβουλος;

Σαν σύμβουλοι οφείλουμε να κατανοήσουμε τις ανάγκες του συνεργάτη μας, να αφουγκραστούμε τις τάσεις του συγκεκριμένου τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται, να κατέχουμε ή να μπορούμε να έχουμε πρόσβαση στην αναγκαία τεχνογνωσία με την οποία να λύσουμε τις δύσκολες εξισώσεις και λειτουργικά να του παρέχουμε την απαιτούμενη υποστήριξη για να επιτύχει το επιχειρηματικό του πλάνο. Ένας σωστός σύμβουλος γνωρίζει πως και πότε να βρει βοήθεια για να μπορεί ο ίδιος με τη σειρά του να βοηθήσει πάρα κάτω τον συνεργάτη του να επιτύχει τους σκοπούς του άμεσα, οικονομικά και συνολικά (turnkey).

Η FINCAP Advisers Ltd διέπετε από όλους τους απαραίτητους μηχανισμούς που απαιτούνται;

Η FINCAP κατέχει πέντε άδειες, τις τρεις άδειες του ΣΕΛΚ, την άδεια γραφείου εξεύρεσης εργασίας από το Υπουργείο Εργασίας και την άδεια συμβούλου εισαγωγής στη Νέα Αγορά του Χρηματιστηρίου της Κύπρου.

**ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ
ΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΜΑΣ ΜΠΟΡΟΥΝ
ΕΠΙΤΥΧΩΣ ΝΑ ΜΕΤΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΤΟΥΣ ΣΧΕΔΙΟ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ**

Έδρα της FINCAP Advisers είναι η Κύπρος; Έχει επεκτείνει τις εργασίες της στο εξωτερικό; Αν ναι που; και ποια τα μελλοντικά σχέδια;

Με γραφεία στη Λευκωσία, Λεμεσό και Λονδίνο τα επόμενα βήματα είναι να έχουμε παρουσία σε Ντουμπάι, Χόνγκ Κόνγκ και Μιανμάρ. Η κάθε νέα παρουσία θα συμβάλει με το δικό της τρόπο στην εξυπηρέτηση των αναγκών των υφιστάμενων και μελλοντικών μας συνεργατών. Το Ντουμπάι είναι γεωγραφικά το χρηματοοικονομικό κέντρο της Μέσης Ανατολής και Νότιας Αφρικής (MENA Region), το Χόνγκ Κόνγκ είναι στο επίκεντρο της οικονομικής δραστηριότητας της Ασίας και το Μιανμάρ είναι η χώρα στην οποία υπολογίζουμε εμπάθυση της οικονομικής σχέσης με την Κύπρο ως η νέα Frontier Market του παγκόσμιου οικονομικού περιβάλλοντος. Οι στρατηγικοί μας πυλώνες (verticals) προσβλέπουν στην επέκταση των επιλογών των επενδυτικών μας ταμείων που προσφέρονται σε συνεργάτες, την προσφορά επιπλέον υπηρεσιών στον τομέα της παροχής διαχείρισης επενδυτικών ταμείων, την πιθανότητα στρατηγικής συνεργασίας με ένα επώνυμο και διεθνή συμβουλευτικό οίκο του εξωτερικού και πιθανότητα τη στρατηγική συνεργασία με ένα γνωστό ακαδημαϊκό οίκο της Κύπρου με εξειδίκευση στα χρηματοοικονομικά για να μπορούμε μαζί να προσφέρουμε υψηλής ποιότητας σεμινάρια απευθυνόμενα στον σύγχρονο επαγγελματία του χρηματοοικονομικού τομέα.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Στην πολύπλευρη δράση και συμβολή του Κυπριακού Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου, εδώ και 30 χρόνια σχεδόν, ως προς την αναβάθμιση και προώθηση της Ναυτιλίας, αναφέρθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης. Ο πρόεδρος μιλώντας στην 29η Ετήσια Γενική Συνέλευση του ΚΝΕ, σημείωσε πως η δημιουργία του ανεξάρτητου Υφυπουργείου Ναυτιλίας σε συνδυασμό με συγκεκριμένες ενέργειες, θα οδηγήσουν σε περαιτέρω ανάπτυξη και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής Σημαίας και του Ναυτιλιακού Συμπλέγματος. Το ενδιαφέρον της Συνέλευσης συγκέντρωσαν ηχηρά ονόματα ομιλητών, ο Γενικός Γραμματέας του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (International Maritime Organization - "IMO"),

Kitack Lim και ο Πρόεδρος του Ναυτιλιακού Επιμελητηρίου, Θέμης Παπαδόπουλος, επιβεβαιώνοντας με την συμμετοχή τους την αναγνώριση που τυγχάνει η Κυπριακή Ναυτιλία σε τοπικό και διεθνές επίπεδο. Στην προσφώνησή του ο Γενικός Γραμματέας, Kitack Lim, σημείωσε πως θεωρεί την Κύπρο στον τομέα της Ναυτιλίας ως λαμπρό παράδειγμα επιτυχίας σε παγκόσμιο επίπεδο. Στη συνέχεια, αναφέρθηκε εκτενώς στο επίκαιρο θέμα των σημαντικών προσπαθειών του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού και της Ναυτιλιακής Βιομηχανίας για την περαιτέρω μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της παγκόσμιας Ναυτιλίας, καθιστώντας την ακόμα πιο φιλική για το περιβάλλον. Ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου, Θέμης Παπαδόπουλος, έκανε ιδιαίτερη αναφορά στη δημιουργία του ανεξάρτητου Υφυπουργείου Ναυτιλίας, προσβλέποντας έτσι σε μια νέα εποχή για την Κυπριακή Ναυτιλία. Επιπρόσθετα, τόνισε τη σημαντικότητα της άρσης του Τουρκικού Εμπάργκο σε κυπριακά πλοία, σημειώνοντας ότι η άρση του θα παρέχει μια ισχυρή ώθηση για την περαιτέρω ανάπτυξη ολόκληρου του Κυπριακού Ναυτιλιακού Συμπλέγματος. Με αφορμή την παρουσία του κ. Kitack Lim αναφέρθηκε επίσης στις προσπάθειες της Κυπριακής Ναυτιλιακής Βιομηχανίας στην εφαρμογή της πρόσφατης απόφασης του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού, για την περαιτέρω μείωση εκπομπών αερίων ρύπων, καθώς και τις εισηγήσεις της για την αποτελεσματική επίτευξη των σημαντικών στόχων που τέθηκαν.

ΒΡΑΒΕΙΑ ΕΡΙΦΥΛΗ

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΤΙΜΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΠΟΥ ΞΕΧΩΡΙΖΟΥΝ

Τα Βραβεία Γυναικείας Αριστείας Εριφύλη είναι μια πρωτοβουλία της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων και της Κυπριακής Ομοσπονδίας Γυναικών Επιχειρηματιών Επαγγελματιών που στοχεύει στην ανάδειξη γυναικείων προτύπων στην επιχειρηματικότητα και την επαγγελματική σταδιοδρομία. Πρόσφατα η Υπουργός Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, Βασιλική Αναστασιάδου απένευσε τα Βραβεία Εριφύλη 2017. Όπως ανέφερε η Υπουργός «η ενίσχυση των προϋποθέσεων που θα ευνοήσουν τις γυναίκες να αναλάβουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες, αποτελεί σημαντική πρόκληση και αποστέλλει ένα ηχηρό μήνυμα υπέρ της εξισορρόπησης των σχέσεων φύλου στον κόσμο του επιχειρείν». Χαιρετίζοντας την εκδήλωση ο Πρόεδρος της ΟΕΒ, Χρίστος Μιχαηλίδης ανέφερε ότι τα Βραβεία Εριφύλη αποτελούν την ελάχιστη τιμή που η Ομοσπονδία μπορεί να δώσει σε όλες τις γυναίκες που ξεχωρίζουν από την καθημερινή τους δράση στην κοινωνία, στο γραφείο, στην επιχείρηση. «Ο θεσμός των Βραβείων Γυναικείας Αριστείας αποτελεί μία από τις πολλές δράσεις τις οποίες υλοποιεί η ΟΕΒ με σκοπό την προώθηση της ισότητας των φύλων και ασφαλώς την ανάδειξη και αξιοποίηση των δεξιοτήτων των γυναικών», είπε ο κ. Μιχαηλίδης προσθέτοντας ότι «μέσω της προώθησης της πολιτικής των ίσων ευκαιριών η Ομοσπονδία επιθυμεί την ενίσχυση της παρουσίας των γυναικών σε όλες τις θέσεις και βαθμίδες της κυπριακής κοινωνίας και οικονομίας».

Στο δικό της χαιρετισμό η Πρόεδρος της ΚΟΓΕΕ, Μαίρη Παπαδοπούλου ανέφερε ότι «στόχος δεν είναι

απλώς η επιβράβευση της γυναίκας επιχειρηματία και επαγγελματία, αλλά μέσα από την ενδυνάμωση, μέσα από την ενθάρρυνση, μέσα από ενέργειες στήριξης και αναπτυξιακές δράσεις, μέσα από πρωτοβουλίες ανάπτυξης της εξωστρέφειας να συμβάλουμε, έστω στο μέτρο των δικών μας αναλογιών, στη δημιουργία μιας νέας γενιάς επιχειρηματιών που να τολμά, να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, να σχεδιάζει στρατηγικές, να κτίζει συνεργασίες». Εκ μέρους το μεγάλου χορηγού της εκδήλωσης, ΟΠΑΠ Κύπρου, ο Διευθύνων Σύμβουλός του, Δημήτρης Αλετράρης χαιρετίζοντας της εκδήλωση είπε ότι ο ΟΠΑΠ Κύπρου δεν είχε κανένα ενδιασμό από την αρχή, το 2016 να στηρίξει τον θεσμό των Βραβείων Γυναικείας Αριστείας, Εριφύλη. «Αναγνωρίζοντας τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν οι γυναίκες στην ανάπτυξη της σύγχρονης οικονομίας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας συμφωνήσαμε ότι θα έπρεπε να τους αποδώσουμε και την ανάλογη ηθική επιβράβευση», ανέφερε. «Αποτελεί, αυτή η απόφασή μας, και μια άληθη έκφραση της διαχρονικής και ειλικρινούς στοργής του ΟΠΑΠ Κύπρου προς την γυναίκα της Κύπρου που εκφράζεται μέσω διαφόρων δράσεων που αναλαμβάνει ο ΟΠΑΠ», πρόσθεσε ο κ. Αλετράρης.

Τα βραβεία που απονεμήθηκαν είναι τα ακόλουθα: Βραβείο Γυναίκα Επιχειρηματίας - Τάσια Γιανναρά Γιαλλουρίδου, Βραβείο Γυναίκα Επαγγελματίας - Μαργαρίτα Δανού, Βραβείο Νέα Γυναίκα Επαγγελματίας - Ελίζαμπεθ Αργυρού, Βραβείο Γυναίκα Επαγγελματίας Startup - Έλενα Ελράν, Τιμητικό Βραβείο Γυναίκα Ηγέτης - Στέλλα Κυριακίδου.

BEST INVEST CYPRUS 2018

ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ

ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ

ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Γιώργος Λακκοτρύπης

Οι νέες ιδέες και προκλήσεις στον τομέα των επενδύσεων ακινήτων, ήταν το θέμα τριήμερου συνεδρίου που διοργάνωσε το ρωσόφωνο περιοδικό Successful Business (VESTNIK KIPRA Group, www.vkcyprusinvest.com), με χορηγό επικοινωνίας το πολιτικοοικονομικό και επιχειρηματικό περιοδικό Ευρωκέρδος. Το συνέδριο με τίτλο «Best Invest Cyprus 2018», διεξήχθη κατά τις ημερομηνίες 14 - 16 Μαΐου 2018, για 4η φορά, όπου επιχειρηματίες και επενδυτές είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν τις εξελίξεις στον τομέα των ακινήτων. Για το συνέδριο βρέθηκαν στην Κύπρο διεθνείς εμπειρογνώμονες του τομέα των ακινήτων, οι οποίοι ανέλυσαν το διεθνές επενδυτικό κλίμα, τις τάσεις και ευκαιρίες. Την πρώτη μέρα των εργασιών του συνεδρίου συστάθηκε ομάδα εργασίας με τη συμμετοχή του Πρέσβη της Ινδίας στην Κύπρο, Dr R.K. Raghavan, της Υφυπουργού Ναυτιλίας, Νατάσας Πηλείδου, Ινδών επιχειρηματιών που ζουν και εργάζονται στο νησί και άλλων διακεκριμένων επιχειρηματιών. Αργότερα στα πλαίσια του συνεδρίου πραγματοποιήθηκε έκθεση κατά την οποία έγιναν παρουσιάσεις των μεγαλύτερων

επενδυτικών έργων στην Κύπρο (Trilogy, DelMar, Zaria, The One, The Icon κ.ά.), τα οποία θα υλοποιηθούν από εταιρείες όπως οι Aristo Developers, Cybarco, P. Harakis, Imperio Properties, Leptos Estates, Oikos, Pafilia, Shanda, Zavos και πολλοί άλλοι. Κατά τη δεύτερη μέρα των εργασιών του συνεδρίου πραγματοποιήθηκαν παρουσιάσεις σχετικά με τις νέες ιδέες και προκλήσεις του τομέα επενδύσεων ακινήτων. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε παρουσίαση όπου έγινε σύγκριση των τιμών των ακινήτων σε διαφορετικές 10 διαφορετικές χώρες, ενώ ακολούθησε συζήτηση για το πού κινείται η Κύπρος στον χάρτη των επενδύσεων ακινήτων. Στις απογευματινές εργασίες του συνεδρίου και στα πλαίσια εργαστηρίου οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να κατανοήσουν πως πρέπει να εργάζονται και να αποδίδουν καλύτερα σε έναν διαδικτυακό κόσμο. Την τρίτη και τελευταία μέρα διεξήχθη εργαστήριο με τίτλο «Tribal Leadership: How to become great by doubling your team's effectiveness» το οποίο απευθυνόταν κυρίως σε διευθυντικά στελέχη επιχειρήσεων.

Η Νατάσα Κορντάς, Διευθύντρια Συνεργασίας του Vestnik Kipra Group

*Ο Δήμαρχος Λεμεσού,
Νίκος Νικολαΐδης*

*Ο πρόεδρος του CIFA,
Άγγελος Γρηγοριάδης*

ΧΡΥΣΟΙ ΟΙΩΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πάνω από 44 χιλιάδες φοιτητές, 9.500 θέσεις εργασίας και σχεδόν ένα δισεκατομμύριο ευρώ η ετήσια συμβολή στην τοπική οικονομία

Κοντά στο ένα δισεκατομμύριο ευρώ υπολογίζεται η ετήσια προσφορά της ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης στην Κύπρο στην τοπική οικονομία, με τους φοιτητές να ξεπερνούν τις 44 χιλιάδες και τους εργαζόμενους στον τομέα και σε άλλες υποστηρικτικές βιομηχανίες να πλησιάζουν τις δέκα χιλιάδες. Τα κυπριακά πανεπιστήμια και οι σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προσελκύουν φοιτητές από το εξωτερικό, γεγονός που συμβάλει στην επίτευξη του στόχου για μετατροπή της Κύπρου σε κέντρο παροχής ποιοτικής εκπαίδευσης. Τα τελευταία δέκα χρόνια ο τομέας στην Κύπρο αναπτύχθηκε κατά 80% σε αριθμό σπουδαστών. Τα στοιχεία προκύπτουν από την έρευνα που διενήργησε η ΕΥ μέσα από στοιχεία από τα εξής εννέα τοπικά εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα: Cyprus International Institute of Management, Ινστιτούτο Νευρολογίας & Γενετικής Κύπρου, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Πανεπιστήμιο Frederick, Πανεπιστήμιο Νεάπολης, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Πανεπιστήμιο UCLan Cyprus, Πανεπιστήμιο Κύπρου και Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Συνολικά, αυτά τα

ιδρύματα ήταν υπεύθυνα για περίπου €625 - €830 εκατ. οικονομικής συμβολής το 2016, που μεταφράζεται σε περίπου 85% της συνολικής εκτιμώμενης συνεισφοράς ολόκληρου του τοπικού τομέα της Ανώτερης Εκπαίδευσης. Όπως χαρακτηριστικά προκύπτει από την έρευνα της ΕΥ, το 2016 μόνο, υπολογίζεται ότι η ανώτερη εκπαίδευση προσέφερε €739 εκατ. - €979 εκατ. στην τοπική οικονομία και απασχόλησε περίπου 9.500 εργαζόμενους στον τομέα αυτό και σε άλλες υποστηρικτικές βιομηχανίες. Η ανώτερη εκπαίδευση συνέβαλε στα έσοδα εξαγωγών του κράτους, με τους διεθνείς φοιτητές να αποτελούν το 47% του συνόλου των φοιτητών το 2016/2017, παρουσιάζοντας ένα ετήσιο ποσοστό αύξησης της τάξης του 13.5%, κατά την διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας. Η ετήσια συμβολή του τομέα είναι σε θέση να παρουσιάσει περαιτέρω αύξηση κατά 50% και να δημιουργήσει 1.500 νέες θέσεις εργασίας. Επίσης, η αγορά των «Σπουδών εξ Αποστάσεως» παρουσιάζει μια σημαντική ευκαιρία για την Κύπρο καθώς η πιθανή προσβάσιμη αγορά εκτιμάται ότι φτάνει περίπου στο €1 δισ. - €4 δισ., για το οποίο η Κύπρος θα ανταγωνίζεται αγγλόφωνες χώρες όπως

Αυστραλία, Σιγκαπούρη, Ιρλανδία κτλ. Η αγορά για διεθνείς, αγγλόφωνους φοιτητές υπολογίζεται ότι ανέρχεται γύρω στα €50 δις., και αυξάνεται κατά περίπου 5% ανά έτος. Στη διάρκεια της επόμενης δεκαετίας, παρουσιάζεται μια μοναδική ευκαιρία για αγγλόφωνες χώρες όπως η Κύπρος, να κερδίσουν μια θέση στην παγκόσμια Ανώτερη Εκπαίδευση καθώς τα τριτοβάθμια ποσοστά εγγραφής αναμένονται να αυξηθούν ανά το παγκόσμιο, με γνώμονα την ωρίμανση των μεγάλων αναπτυσσόμενων χωρών όπως η Κίνα και η Ινδία. «Υπολογίζουμε ότι, μέχρι το 2023, εάν τα υφιστάμενα επίπεδα της ΑΕ στην Κύπρο διατηρηθούν και υποστηριχθούν από περαιτέρω εφικτή ανάπτυξη στην εισδοχή διεθνών φοιτητών και στις δαπάνες για έρευνα, τότε η οικονομική συνεισφορά του τομέα της ΑΕ θα αυξηθεί κατά περίπου €400 εκ.», αναφέρεται.

Προπτυχιακές σπουδές μέχρι και διδακτορικό

Ο χάρτης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο

Οκτώ πανεπιστήμια και 36 σχολές αποτελούν την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Κύπρο, τα οποία προσφέρουν σπουδές από προπτυχιακό επίπεδο μέχρι και διδακτορικό. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου, Ανοικτό Πανεπιστήμιο και Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο είναι τα τρία δημόσια ανώτερα εκπαιδευτήρια, ενώ τα πέντε ιδιωτικά είναι το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, το Frederick University, το Neapolis University στην Πάφο και το University of Central Lancashire-Cyprus (UCLan), στην Πύλα. Όσον αφορά στις σχολές Τριτοβάθμιας, πέντε από αυτές είναι δημόσιες και οι υπόλοιπες 31 ιδιωτικές.

Πανεπιστήμιο Κύπρου:

Ιδρύθηκε το 1989 και δέχτηκε τους πρώτους προπτυχιακούς και τους πρώτους μεταπτυχιακούς του φοιτητές το 1992 και το 1997 αντίστοιχα. Το 2015 αποτελεί σταθμό στην πορεία του, αφού κατάφερε μεταξύ άλλων να φιγουράρει σε διεθνείς λίστες κατάταξης των καλύτερων πανεπιστημίων του κόσμου, να σημάνει την έναρξη των νέων κτηριολογικών του έργων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων συνολικού ύψους €162 εκατομμυρίων και να εξασφαλίσει κονδύλια από εξωτερικούς φορείς για την έρευνα, πέραν των €15 εκατομμυρίων. Με οκτώ σχολές, 23 τμήματα και πάνω από 7.000 φοιτητές, το Πανεπιστήμιο Κύπρου διανύει την τρίτη δεκαετία της ζωής του, έχοντας επιτύχει αναγνώριση από τη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα και κερδίζοντας την εκτίμηση της κυπριακής κοινωνίας για το υψηλό επίπεδο διδασκαλίας και έρευνας.

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου:

Ιδρύθηκε το 2003 και παρέχει τη δυνατότητα σε πολίτες που για οποιονδήποτε λόγο δεν κατέστη δυνατό να σπουδάσουν ή να ολοκληρώσουν τις πανεπιστημιακές τους σπουδές, να το κατορθώσουν. Επιπλέον, με την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, οι κάτοχοι πανεπιστημιακού πτυχίου έχουν τη δυνατότητα να σπουδάσουν σε μεταπτυχιακό επίπεδο ή ακόμη να σπουδάσουν ένα άλλο αντικείμενο που εκτιμούν ότι θα τους είναι χρήσιμο στην επαγγελματική τους ανέλιξη. Με τα εκπαιδευτικά προγράμματα σύντομης διάρκειας, παρέχει τη δυνατότητα στους πολίτες να ενημερώνονται σε αντικείμενα αιχμής κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου:

Είναι το τρίτο κατά σειρά λειτουργίας δημόσιο πανεπιστήμιο το οποίο ιδρύθηκε το 2003 και δέχθηκε τους πρώτους προπτυχιακούς φοιτητές τον Σεπτέμβριο του 2007.

Έδρα του είναι η Λεμεσός, όπου λειτουργούν και οι έξι Σχολές του. Το ΤΕΠΑΚ φιλοδοξεί να εξελιχθεί σε ένα σύγχρονο πρωτοποριακό Πανεπιστήμιο ικανό να προσφέρει εκπαίδευση και έρευνα υψηλού επιπέδου σε κλάδους αιχμής που σήμερα έχουν μεγάλη οικονομική, τεχνική και επιστημονική απόδοση.

Με τον προσανατολισμό του στην εφαρμοσμένη έρευνα, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο φιλοδοξεί να καταστεί σημαντικός αρωγός της Πολιτείας και της κοινωνίας μας στην αντιμετώπιση προβλημάτων που την απασχολούν σε όλους τους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας και της γνώσης που υπηρετούνται σε αυτό.

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου:

Ο σκοπός, αποστολή και στόχοι του είναι να προωθήσει τη μάθηση και τη γνώση μέσα από τη διδασκαλία και την έρευνα, να παρέχει στους φοιτητές τη δυνατότητα των προτερημάτων μιας πανεπιστημιακής μόρφωσης και να παρέχει και σχετικές υπηρεσίες στο κοινωνικό σύνολο. Το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο δεσμεύεται σταθερά στην ανώτερη μόρφωση και στην αρίστευση στη διδασκαλία, στην έρευνα και ιδιαίτερα στο κοινωνικό σύνολο. Εκπαιδευτικός του στόχος είναι να δημιουργήσει ένα ακαδημαϊκό και κοινωνικό περιβάλλον που να προσκαλεί, να καθοδηγεί και να υποστηρίζει τους φοιτητές στη δημιουργία προσωπικών και επαγγελματικών στόχων. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να εξελιχθούν ως ανεξάρτητοι, αποτελεσματικοί, δραστήριοι, λογικοί και δημιουργικοί πολίτες, οι οποίοι εκτιμούν και σέβονται τις κοινωνικές αρχές και ηθικές αξίες. Τα ακαδημαϊκά προγράμματα του πανεπιστημίου χαρακτηρίζονται από ενιαία διδακτέα ύλη που συνδυάζει μαθήματα γενικής μόρφωσης με μαθήματα έντονης εξειδίκευσης. Μεταπτυχιακά προγράμματα προσφέρουν στους φοιτητές την ευκαιρία να επεκτείνουν και να εμβαθύνουν τις γνώσεις τους σε εξειδικευμένους κλάδους και να εξασφαλίσουν εκπαίδευση για μεγαλύτερη επαγγελματική επάρκεια.

Frederick University:

Λειτουργεί στη Λευκωσία και στη Λεμεσό. Αποστολή του είναι η παροχή ευκαιριών μάθησης μέσω της διδασκαλίας και της έρευνας στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, των γραμμάτων και των τεχνών, η προαγωγή του διαπολιτισμικού διαλόγου καθώς και η γενικότερη προσφορά στο κοινωνικό σύνολο. Το Πανεπιστήμιο Frederick παρέχει υψηλής ποιότητας οικονομικά συμφέρουσα εκπαίδευση, η οποία οδηγεί στην απόκτηση αναγνωρισμένων πτυχιακών και μεταπτυχιακών προσόντων τα οποία διασφαλίζουν στους αποφοίτους επαγγελματική σταδιοδρομία, κινητικότητα και ανταγωνιστικότητα στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Κύριος στόχος του Πανεπιστημίου Frederick είναι ο συνδυασμός της ακαδημαϊκής γνώσης με ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Πανεπιστήμιο Λευκωσίας:

Είναι ένα ανεξάρτητο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, που συνδυάζει τα καλύτερα στοιχεία της δυτικής εκπαίδευσης, ποιότητα και διεθνή φιλοσοφία. Με διεθνές φοιτητικό σώμα, μια μεγάλη ποικιλία ακαδημαϊκών προγραμμάτων, διδασκαλία στην αγγλική γλώσσα και δέσμευση στην πολυπολιτισμικότητα, το Πανεπιστήμιο προσφέρει ένα δυναμικό εκπαιδευτικό περιβάλλον σε μια μοντέρνα, δημοκρατική, ευρωπαϊκή χώρα.

Τα προγράμματα σπουδών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας βασίζονται στα ευρωπαϊκά και αμερικανικά πρότυπα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Δέσμευσή του να διατηρεί υψηλά επίπεδα εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα δυτικά πρότυπα, που ανανεώνονται και αναβαθμίζονται, ώστε να βρίσκονται πάντα ένα βήμα μπροστά από τις συνεχώς εναλλασσόμενες τάσεις.

Neapolis University Cyprus:

Κύρια αποστολή του Neapolis University Cyprus είναι η παροχή υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης στους φοιτητές του, η δημιουργία και η διάχυση γνώσης, η κριτική αξιολόγηση και η αμφισβήτηση, όπου είναι αναγκαίο, της επιστημονικής αντίληψης αλλά και η συμβολή στην πολιτισμική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής της Πάφου. Όραμα του ιδρύματος, μέσω μιας σύγχρονης τεχνολογικής υποδομής και υψηλού επιπέδου ακαδημαϊκό προσωπικό, να δημιουργήσουμε ένα καινοτόμο ίδρυμα που να συμβάλει στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη των φοιτητών του μέσω της απόκτησης γνώσεων και δεξιοτήτων που θα τους επιτρέψουν να αναπτύξουν επιτυχημένες επαγγελματικές σταδιοδρομίες σε μια διεθνώς ανταγωνιστική αγορά εργασίας.

University of Central Lancashire-Cyprus:

Το Πανεπιστήμιο UCLan Cyprus βρίσκεται στην επαρχία Λάρνακας (περιοχή Πύλλας). Άρχισε τη λειτουργία του στις 2 Οκτωβρίου 2012. Είναι το πέμπτο στη σειρά ιδιωτικό πανεπιστήμιο εγγεγραμμένο στο μητρώο ιδιωτικών πανεπιστημίων του υπουργείου Παιδείας. Όλα τα προγράμματα σπουδών έχουν αξιολογηθεί και εγκριθεί από την Επιτροπή Αξιολόγησης Ιδιωτικών Πανεπιστημίων και πληρούν τις προδιαγραφές που απαιτούνται από τον Οργανισμό Διασφάλισης Ποιότητας του Ηνωμένου Βασιλείου (QAA). Το Πανεπιστήμιο UCLan Cyprus προσφέρει την παγκοσμίου επιπέδου βρετανική εμπειρία Ανώτερης Εκπαίδευσης στην Κύπρο και μόρφωση υψηλής ποιότητας. Τα πτυχία απονέμονται από κοινού τόσο από το UCLan Ηνωμένου Βασιλείου όσο και από το UCLan Κύπρου.

Δημόσιες Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Στην Κύπρο λειτουργούν πέντε δημόσιες σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, υπό την εποπτεία διαφορετικών υπουργείων ως ακολούθως:

- Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου: Λειτουργεί ως κρατικό ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και υπάγεται στο υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Δασικό Κολλέγιο: Είναι ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και υπάγεται διοικητικά στο Τμήμα Δασών του υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
- Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης (ΜΙΔ): Ιδρύθηκε το 1976 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ως δημόσιο εκπαιδευτικό ίδρυμα ανώτερης και ανώτατης εκπαίδευσης και αποτελεί το διεθνές σκέλος του Κέντρου Παραγωγικότητας Κύπρου, το οποίο αποτελεί τμήμα του υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Αστυνομική Ακαδημία Κύπρου: Είναι ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και υπάγεται στο υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως. Λειτουργεί πάνω σε μόνιμη βάση, τόσο για την εκπαίδευση των δοκίμων αστυφυλάκων όσο και για την επιμόρφωση όλων ανεξαιρέτως των μελών της Αστυνομίας, όλων των βαθμών.

- Σχολή Ξεναγών: Λειτουργεί υπό την αιγίδα του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού, ο οποίος εποπτεύεται από το υπουργείο Εμπορίου.

Ιδιωτικά Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Οι Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ιδρύθηκαν κυρίως κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο δεκαετιών. Σήμερα, στη χώρα μας λειτουργούν 31 εγγεγραμμένες ΙΣΤΕ (με τα παραρτήματα ανέρχονται στις 41), που προσφέρουν προγράμματα σπουδών προπτυχιακού και μεταπτυχιακού επιπέδου, καθώς και μικρότερης διάρκειας επαγγελματικά προγράμματα. Οι σχολές αυτές είναι:

1. Αιγαία Σχολή Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών
2. Δραματική Σχολή Βηλαδίμπος Καυκαρίδης
3. Θεολογική Σχολή Εκκλησίας Κύπρου
4. A.C. American College
5. Alexander College (Λάρνακα)
6. Arte Music Academy
7. Atlantis College (Αμμόχωστος)
8. Casa College
9. C.D.A. College (Λευκωσία)
10. C.D.A. College (Λεμεσός)
11. C.D.A. College (Λάρνακα)
12. C.D.A. College (Πάφος)
13. City Unity College Nicosia
14. College of Tourism & Hotel Management
15. Cyprus College (Λευκωσία)
16. Cyprus College (Λεμεσός)
17. Cyprus International Institute of Management (Λευκωσία)
18. Cyprus International Institute of Management (Λεμεσός)
19. Cyprus School of Molecular Medicine -
The Cyprus Institute of Neurology & Genetics
20. Frederick Institute of Technology (Λευκωσία)
21. Frederick Institute of Technology (Λεμεσός)
22. Global College
23. Institute of Professional Studies (IPS), UCLan Cyprus
24. Intercollege (Λευκωσία)
25. Intercollege (Λεμεσός)
26. Intercollege (Λάρνακα)
27. InterNapa College (Αμμόχωστος)
28. KES College
29. Lamaca College (Λάρνακα)
30. Ledra College
31. Mesoyios College (Λεμεσός)
32. M.K.C. City College Lamaca (Λάρνακα)
33. P.A. College (Λάρνακα)
34. Susini College (Λευκωσία)
35. Susini College (Λεμεσός)
36. The CTL EuroCollege (Λεμεσός)
37. The Cyprus Institute
38. The Cyprus Institute of Marketing (Λευκωσία)
39. The Cyprus Institute of Marketing (Λεμεσός)
40. The Limassol College - T.L.C. (Λεμεσός)
41. The Philips College

ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΤΙ;

του Κυριάκου Κλεάνθους

Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΜΑ)
info@plancareercenter.com.cy

Παγκύπριες Εξετάσεις πρόσβασης στα Δημόσια Πανεπιστήμια Κύπρου και Ελλάδας καθώς και για τις Στρατιωτικές Σχολές τέλος! Τα αισθήματα που κυριαρχούν είναι σαν τον τελικό του Παγκοσμίου Κυπέλλου. Κάποιοι πανηγυρίζουν και κάποιοι είναι δυσαρεστημένοι. Οι θέσεις που προσφέρονται είναι λογικό να είναι περιορισμένες, ενώ σε δημοφιλείς κλάδους ακόμη και οι άριστες επιδόσεις δεν είναι αρκετές για να εξασφαλίσουν την πολυπόθητη θέση. Οι διακυμάνσεις στις επιδόσεις τεράστιες.

Το σύστημα φέτος έχει αλλιάξει. Κάθε πλάνο πρόσβασης διαφορετικός βαθμός και κάθε πεδίο για την Ελλάδα διαφορετικό. Οι απορίες γονιών και μαθητών κατακλύζουν τους επαγγελματίες του χώρου. Η πολυπόθητη αναγωγή των βαθμών δεν ήταν αυτή που υπολόγιζαν. Οι επιλογές για το μηχανογραφικό αλλιάζουν με ταχύτητα φωτός μη ξέροντας ποιο να μπει πρώτο και πιο δεύτερο.

Επιπλέον σε όλα αυτά έχουμε τη μη έγκαιρη συμπλήρωση του πρώτου μηχανογραφικού τον Μάρτιο να έχει φέρει σε πολλούς γονείς και μαθητές αρνητικές εκπλήξεις. Από αυτήν εδώ τη στήλη προειδοποιήσαμε προ μερικών μηνών ότι χρειάζεται προσοχή και καθοδήγηση για να αποφευχθούν αυτές οι εκπλήξεις που δυστυχώς πολλὰ παιδιά βιώνουν αυτό το καλοκαίρι. Οι επιτυχόντες τώρα στην πρώτη τους ή σε μία κοντινή τους επιλογή είναι έτοιμοι να ανοίξουν τα φτερά τους προς τον προορισμό της επίπονης και χρονιας προετοιμασίας.

Οι υπόλοιποι όμως «Τί πρέπει να κάνουν»;
Να απογοητευθούν ή να πεισμώνσουν;
Να τα παρατήσουν ή να δουν τις εναλλακτικές τους επιλογές; Να τα βάψουν μαύρα ή να πουν ότι όλα γίνονται για ένα σκοπό; Το μόνο σίγουρο που ΔΕΝ πρέπει να κάνουν είναι να πάνε να σπουδάσουν κάτι που δεν τους ενδιαφέρει μόνο και μόνο γιατί «Αυτό πέρασα, αυτό θα πάω». Δεν υπάρχει μεγαλύτερο λάθος ή πιο ανώριμη και άστοχη απόφαση από το να πάει ένας νέος άνθρωπος να επενδύσει στον εαυτό του σε έναν τομέα που δεν τον ενδιαφέρει, που δεν ξέρει αν του ταιριάζει, που δεν ξέρει τις προοπτικές και που δεν ξέρει τι είναι αυτό!

Δεν γίνεται εν έτη 2018 να παίρνουμε αποφάσεις για τη ζωή μας με τη διάθεση του «Δεν βαριέσαι αδελφέ, αυτό πέρασα αυτό θα πάω και ας μην ξέρω τι είναι». Πίσω όμως σε όσους δεν πέτυχαν στις εξετάσεις ή πέτυχαν και δεν θέλουν να πάνε σε αυτό που τελικά εξασφάλισαν. Υπάρχουν λύσεις και επιλογές; Η απάντηση εύκολη: Πάρα πολλές! Ακόμη και τώρα στο παρά πέντε μπορούμε να εξετάσουμε και να διερευνήσουμε μία σειρά από επιλογές όπως:

1. Υπάρχει φυσικά η πιθανότητα για Β' και Γ' κατανομή σε Πανεπιστήμιο Κύπρου και ΤΕΠΑΚ
2. Υπάρχουν σχολές και τμήματα στην Ελλάδα που μπορεί ο υποψήφιος να διεκδικήσει θέση, και υπάρχουν ανάμεσα τους μερικά τμήματα με προοπτικές που δεν είναι ιδιαίτερα δημοφιλή με ότι αυτό σημαίνει
3. Υπάρχει η επιλογή του να ξαναπροσπαθήσει κάποιος με τη νέα χρονιά
4. Υπάρχει ακόμη χρόνος για τα Πανεπιστήμια στο εξωτερικό (π.χ. Ηνωμένο Βασίλειο)
5. Υπάρχουν εξαιρετικές επιλογές στα Ιδιωτικά Κολλέγια και Πανεπιστήμια της Κύπρου

Αν και την ώρα που θα έχετε το ΕυρωΚέρδος στα χέρια σας οι δύο πρώτες επιλογές δεν υπάρχουν πλέον, όμως για τις υπόλοιπες μπορούμε να βοηθήσουμε και να συμβουλέψουμε καταλλήλως. Αυτό που είναι πολύ σημαντικό είναι να αντιληφθεί ο υποψήφιος φοιτητής ότι δεν είναι το τέλος του δρόμου, απλά απλά η αρχή. Τα όνειρα δεν κρίνονται από μία εξέταση και τέσσερα ή πέντε γραπτά. Τα όνειρα τα κυνηγάμε μέχρι τέλους, αλλιώς δεν ήταν τελικά τόσο δυνατά όσο νομίζαμε.

Λύσεις υπάρχουν, επιλογές πολλές ακόμη και στο παρά πέντε. Φτάνει να μπορείτε να τις έχετε όλες ενώπιόν σας και σίγουρα θα βρεθεί η κατάλληλη για την περίπτωση σας.

Ένας καταρτισμένος Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού θα μπορέσει να σας βοηθήσει να επιλέξετε αντικείμενο σπουδών και το κατάλληλο Κολλέγιο ή Πανεπιστήμιο.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: ΟΡΑΜΑ ΓΙΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΙΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

**Πρωτόπορο Πανεπιστήμιο στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου
με περισσότερους από 11,500 φοιτητές από περισσότερες από 70 χώρες**

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας αποτελεί το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο σε αριθμό φοιτητών στην Κύπρο, και το μεγαλύτερο στη Νότια Ευρώπη με κύρια γλώσσα διδασκαλίας την αγγλική. Είναι το πλέον διεθνοποιημένο πανεπιστήμιο με έδρα την Κύπρο, με περισσότερους από 11,500 φοιτητές από περισσότερες από 70 χώρες του κόσμου, και με προσωπικό, συνεργάτες ή/και γραφεία σε δεκάδες πόλεις του εξωτερικού συμπεριλαμβανομένων της Νέας Υόρκης, του Σικάγο, του Λονδίνου, του Τελ Αβίβ και της Αθήνας.

Με όραμα και στόχο να καταστεί κέντρο ακαδημαϊκής και τεχνολογικής αριστείας στη Μεσόγειο, το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας συνεργάζεται με σημαντικό αριθμό κορυφαίων πανεπιστημίων. Οι συνεργασίες για παροχή διπανεπιστημιακών προγραμμάτων σπουδών, η πλαύσια ερευνητική δραστηριότητα του, η δημιουργία της 1^{ης} Ιατρικής Σχολής στην Κύπρο, καθώς και οι διεθνείς διακρίσεις του, όπως αυτές για την παροχή υψηλής ποιότητας εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, τοποθετούν το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας, και την Κύπρο, στον παγκόσμιο χάρτη της Ανωτατης Εκπαίδευσης.

1 Ακαδημαϊκή Αριστεία

Το Πανεπιστήμιο έχει συμβάλει στη διεθνοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή. Τα ακαδημαϊκά του προγράμματα προσανατολίζονται στις ανάγκες της παγκόσμιας αγοράς εργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση στο ταχέως μεταβαλλόμενο τεχνολογικό περιβάλλον.

2 Ερευνητικό Έργο

Ο ερευνητικός στόχος του Πανεπιστημίου για το 2020 προσανατολίζεται σε μεγαλύτερα, διεπιστημονικά ερευνητικά έργα, τα οποία αφορούν κυρίως τομείς της 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης, όπως Blockchain, Τεχνητή Νοημοσύνη και Επαυξημένη/Εικονική Πραγματικότητα.

3 Φοιτητική Εμπειρία

Το UNIC CITY, η σφύζουσα από ζωή πανεπιστημιούπολη του Πανεπιστημίου, είναι μια από τις πιο δυναμικές και ελκυστικές αστικές πανεπιστημιούπολεις της Μεσογείου, με 20 σύγχρονα πανεπιστημιακά κτήρια και περισσότερα από 70 εστιατόρια, μπαρ και καφετέριες σε κοντινή απόσταση.

1^ο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΤΗΝ Ε.Ε. ΠΟΥ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΤΑΙ
ΜΕ ΤΗ ΜΕΓΙΣΤΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ
5 ΑΣΤΕΡΩΝ (QS STARS) ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

QS STARS
RATED FOR EXCELLENCE

2017

ONLINE / DISTANCE LEARNING

ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΙΑ

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας προσφέρει περισσότερα από 100 συμβατικά και εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών προπτυχιακού, μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου σε μια ευρεία γκάμα πεδίων. Επιπλέον, στο πλαίσιο της στρατηγικής του για διεθνοποίηση, το Πανεπιστήμιο συνεργάζεται για την παροχή μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών με γνωστά και διακεκριμένα πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο.

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας είναι το πρώτο πανεπιστήμιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που επιτυγχάνει την υψηλότερη βαθμολογία 5 Αστερών (QS Stars) στην Ηλεκτρονική Μάθηση/Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, από τον οργανισμό QS Intelligence Unit, καθώς και την υψηλότερη βαθμολογία 5 Αστερών στους τομείς της Διδασκαλίας, των Εγκαταστάσεων/Υποδομών, της Κοινωνικής Ευθύνης, της Συμμετοχικότητας, και της Διεθνοποίησης.

Το Πανεπιστήμιο κατέχει ηγετική θέση στην παροχή ακαδημαϊκών προγραμμάτων σπουδών στον τομέα της τεχνολογίας Blockchain, καθώς είναι το πρώτο πανεπιστήμιο παγκοσμίως που προσέφερε μεταπτυχιακό στον τομέα αυτό (MSc in Digital Currency).

Πρωτοπόρο το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας ίδρυσε την πρώτη και μεγαλύτερη Ιατρική Σχολή στην Κύπρο, που σήμερα αριθμεί περ. των 600 φοιτητών από 63 χώρες, σε συνεργασία με το St George's, University of London, τη 2^η σε αρχαιότητα Ιατρική Σχολή στην Αγγλία. Οι απόφοιτοι της Σχολής ασκούν το ιατρικό επάγγελμα διεθνώς, σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, το Ηνωμένο Βασίλειο, άλλες ευρωπαϊκές χώρες, το Ισραήλ και το Λιβάνο.

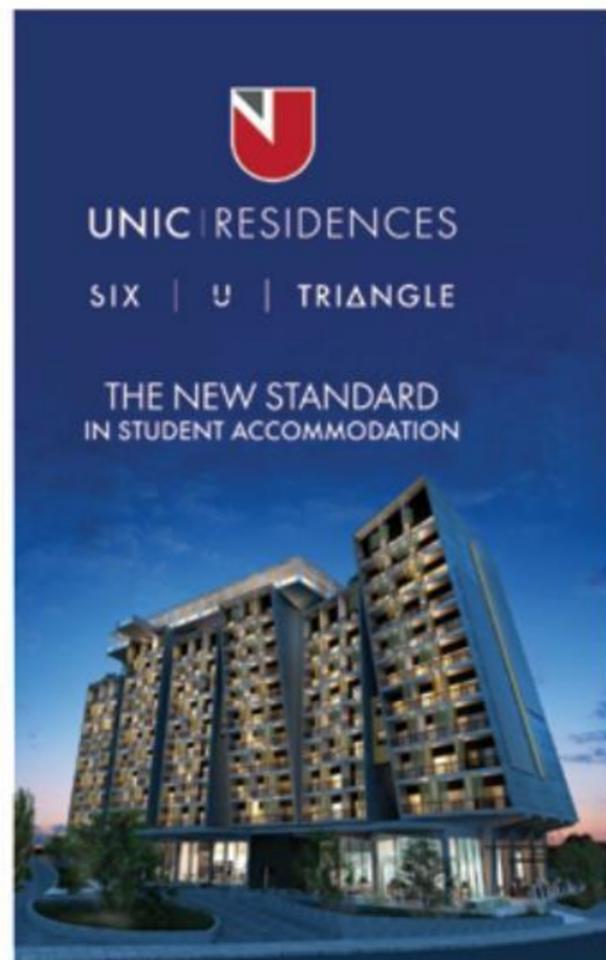

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας έχει συμβάλει στη δημιουργία 25 ερευνητικών κέντρων που εστιάζουν σε ένα ευρύ πεδίο έρευνας, αιχμής, τοπικού και διεθνούς ενδιαφέροντος.

Αντιλαμβανόμενο ότι οι ερευνητικές προκλήσεις του μελλοντος είναι διεπιστημονικού χαρακτήρα, καθώς το σύγχρονο πρόβλημα απαιτούν λύσεις με ποικίλες προσεγγίσεις, το Πανεπιστήμιο συμμετέχει άλλοτε ως εταιρας και άλλοτε ως συντονιστής, σε ερευνητικά έργα κοινοπραξίας του Προγράμματος της ΕΕ, HORIZON2020, σε συνεργασία με κορυφαία ερευνητικά πανεπιστήμια στον κόσμο.

Η πρωτοπόρα ερευνητική και ακαδημαϊκή δραστηριότητα του Πανεπιστημίου Λευκωσίας στην τεχνολογία Blockchain αναγνωρίζεται διεθνώς. Αυτό συμπεριλαμβάνει τη διοργάνωση του DECENTRALIZED 2017, μια πρωτοποριακή διάσκεψη κορυφής για επαγγελματίες και ακαδημαϊκούς του χώρου, ενώ πρόσφατα έχει υπογραφεί σημαντική πολυετή συμφωνία με την Ripple, ένα από τα σημαντικότερα παγκόσμια δίκτυα ψηφιακών νομισμάτων και πληρωμών, η οποία χρηματοδοτεί βασική και εφαρμοσμένη έρευνα ύψους 50 εκατομμυρίων δολαρίων σε κορυφαία πανεπιστήμια στον τομέα της τεχνολογίας Blockchain, συμπεριλαμβανομένων των Πανεπιστημίου Λευκωσίας, MIT, Stanford, Princeton, Wharton, UCL, κ.α.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας επενδύει στην αναβάθμιση της εμπειρίας των φοιτητών του, έχοντας επενδύσει πάνω από €100 εκατομμύρια τα τελευταία χρόνια σε υποδομές και εγκαταστάσεις. Το UNIC CITY, η πιο ραγδαία αναπτυσσόμενη πανεπιστημιούπολη της Κύπρου, αποτελείται από 20 ειδικά οικοδομημένα ή ανακαινισμένα κτηριακά διασπάρτα στην πολυσυχναστή περιοχή της Έγκωμης, και φιλοξενεί περισσότερα από 50 εστιατόρια, καφετέριες, μπαρ, υπεραγορές, πολυκαταστήματα και το Mall of Enghomi, όλα σε κοντινή απόσταση.

Οι νέες φοιτητικές εστίες του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, UNIC Residences, αποτελούν τη μεγαλύτερη επένδυση σε πανεπιστημιακή υποδομή στην Κύπρο. Αποτελούνται από τρία κτηριακά συγκροτήματα SIX, U και TRIANGLE - και συγκαταλέγονται στις πιο εντυπωσιακές φοιτητικές εστίες της Ευρώπης, με δυνατότητα στέγασης 864 φοιτητών από τον ερχόμενο Σεπτέμβριο. Πέρα από μια καλαισθητή και προσιτή επιλογή στέγασης, οι νέες εστίες διαθέτουν έξι εστιατόρια και καφετέριες, υποίθριο αιωρούμενη πισίνα, τρία γυμναστήρια, χώρους μελέτης και αναψυχής και το UNIC Clubhouse στον 12^ο όροφο, επαναπροσδιορίζοντας έτσι τη φοιτητική εμπειρία.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΣ
**ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΕ ΕΝΑ ΔΥΝΑΜΙΚΟ
ΜΑΘΗΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

Το Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου ιδρύθηκε το 2007 και δέχθηκε φοιτητές για πρώτη φορά τον Σεπτέμβριο του 2010. Είναι το μόνο Πανεπιστήμιο στην Πάφο. Βρίσκεται στο τέλος της Λεωφόρου Δανάης, στην τουριστική περιοχή της Πάφου ελάχιστα μέτρα από την όμορφη παραλιακή ζώνη, προσφέροντας το ιδεώδες περιβάλλον για σπουδές και φοιτητική ζωή.

Ως ένα νέο πανεπιστήμιο έχει υιοθετήσει τις νέες τεχνολογίες και μεθόδους μάθησης έτσι ώστε οι σπουδαστές να μπορούν να έχουν τον παραγωγικό χρόνο που θα τους εξοηλίσει για επιτυχή σταδιοδρομία και εκπλήρωση των στόχων που έχουν θέσει στη ζωή τους. Πρωταρχικός στόχος είναι αφενός η δημιουργία ενός δυναμικού μαθησιακού περιβάλλοντος και αφετέρου η παραγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας σε γνωστικά πεδία που σχετίζονται άμεσα με τις ανάγκες της κοινωνίας. Η επένδυση στη σύγχρονη μαθησιακή τεχνολογία και η πρόσληψη ακαδημαϊκού προσωπικού με πολυετή εμπειρία διδασκαλίας και έρευνας σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, αποτελούν τα εκέγγυα για την επίτευξη των στόχων που έχει θέσει το Πανεπιστήμιο.

Ως φοιτητής του Πανεπιστημίου Νεάπολης, θα αποκτήσεις αναγνωρισμένο πτυχίο, θα έχεις την δυνατότητα να συμμετάσχεις σε Ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα (Erasmus) και θα απολαμβάνεις τις σύγχρονες υπηρεσίες που σου προσφέρει η Πανεπιστημιούπολη.

Το Πανεπιστήμιο διαθέτει σύγχρονες εγκαταστάσεις, άνετους χώρους εστίασης, πλήρως εξοπλισμένους χώρους διαμονής των φοιτητών καθώς και χώρους άθλησης.

Προσφέρονται πολλαπλές δυνατότητες για την πληρωμή των διδασκτρών καθώς επίσης υποτροφίες και εκπτώσεις για φοιτητές πλήρους φοίτησης βάσει διαφόρων κριτηρίων (π.χ. υψηλός βαθμός απολυτηρίου, διάκριση σε αθλητικές δραστηριότητες, ειδικές κατηγορίες βάσει κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων κτλ.).

Τα τρέχοντα πτυχιακά προγράμματα του Πανεπιστημίου Νεάπολης καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα γνωστικών αντικειμένων στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, τη Λογιστική και Τραπεζική, την Ψυχολογία, τη Νομική, την Εφαρμοσμένη Πληροφορική, την Αρχιτεκτονική, την Αρχιτεκτονική Τοπίου, την Πολιτική Μηχανική και την Εκτίμηση και Ανάπτυξη Ακινήτων.

Τα μεταπτυχιακά προγράμματα του πανεπιστημίου καλύπτουν επιστημονικά πεδία όπως τη Διοίκηση Επιχειρήσεων, Τουριστικά, Ναυτιλιακά, Τραπεζικά, Επενδυτικά και Χρηματοοικονομικά, Δημόσια Διοίκηση, Διεθνές και Ευρωπαϊκό Οικονομικό Δίκαιο, Εκπαιδευτική Ψυχολογία, Συμβουλευτική Ψυχολογία, Πληροφοριακά Συστήματα, Ψηφιακή Κινηματογραφική Παραγωγή, Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και Διοίκηση Αειφορίας (EIASM), Ιστορία, Θεολογία, Αρχιτεκτονική Τοπίου, Διαχείριση Κατασκευαστικών Έργων και Real Estate.

Φοιτητική Μέριμνα

Η Φοιτητική Μέριμνα παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες και πληροφορίες σε θέματα σπουδών, φοιτητικής ζωής, κανόνων και γενικά σε οτιδήποτε οι φοιτητές χρειασθούν κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο Πανεπιστήμιο Νεάπολης.

Ακαδημαϊκή στήριξη

Με την εισδοχή του στο Πανεπιστήμιο ο κάθε φοιτητής έχει τον δικό του Υπεύθυνο Ακαδημαϊκό Σύμβουλο. Μέσω αυτού του θεσμού το Πανεπιστήμιο Νεάπολης προσφέρει συνεχή ακαδημαϊκή στήριξη σε όλους τους φοιτητές του με απώτερο σκοπό την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους. Ο Υπεύθυνος Ακαδημαϊκός Σύμβουλος παρακολουθεί την πρόοδο του φοιτητή σε συστηματική βάση, με σκοπό πάντα την παροχή οποιασδήποτε βοήθειας, όταν οι συνθήκες το απαιτούν. Επίσης, ενημερώνει με τη συγκατάθεση του φοιτητή τους διδάσκοντες Ακαδημαϊκούς για τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει.

Οικονομική στήριξη

Κάθε χρόνο ένας σημαντικός αριθμός φοιτητών ενισχύεται οικονομικά από το Πανεπιστήμιο Νεάπολης μέσω υποτροφιών και στοχευμένης οικονομικής βοήθειας. Τα κριτήρια της οικονομικής στήριξης σχετίζονται με την ακαδημαϊκή επίδοση, τον αριθμό των παιδιών στην οικογένεια, τη φοίτηση και δεύτερου μέλους της οικογένειας στο Πανεπιστήμιο, καθώς και με την οικονομική κατάσταση του υποψηφίου.

Κυβερνητικά μέτρα στήριξης

Στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής για τη φοιτητική μέριμνα, παρέχεται σε Κύπριους και Ευρωπαίους φοιτητές, προπτυχιακού επιπέδου, οικονομική βοήθεια, βάσει κοινωνικοοικονομικών κριτηρίων, υπό τη μορφή διαφόρων επιδομάτων: 1) επίδομα στέγασης, 2) επίδομα σίτισης, 3) επίδομα αγοράς πανεπιστημιακών βιβλίων και Η/Υ.

Συμβουλευτική στήριξη

Το Συμβουλευτικό Κέντρο Έρευνας και Ψυχολογικής Υποστήριξης (Σ.Κ.Ε.Ψ.Υ.) του Πανεπιστημίου Νεάπολης προσφέρει υπηρεσίες συμβουλευτικής και ψυχοθεραπείας σε ατομικό, ομαδικό και αν χρειαστεί, και σε οικογενειακό επίπεδο με πλήρη εμπιστευτικότητα.

Ιατροφαρμακευτική στήριξη

Η Φοιτητική Μέριμνα προσφέρει πληροφορίες αναφορικά με τις δυνατότητες ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης στην Πάφο. Εκτός από το Γενικό Νοσοκομείο Πάφου υπάρχουν και αρκετά ιδιωτικά νοσηλευτήρια. Το Νοσοκομείο Ίασις, για παράδειγμα, απέχει μόλις 1 χλμ. από το Πανεπιστήμιο Νεάπολης και διαθέτει Τμήμα Πρώτων Βοηθειών, αλλιά και όλες τις βασικές ιατρικές ειδικότητες.

Επαγγελματική καθοδήγηση

Σκοπός του Γραφείου Επαγγελματικής Καθοδήγησης είναι η πληροφόρηση των φοιτητών και αποφοίτων του Πανεπιστημίου Νεάπολης για κενές θέσεις εργασίας που σχετίζονται με το αντικείμενο των σπουδών τους, στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα. Η ενημέρωση αυτή γίνεται με την προσωπική επίσκεψη του ενδιαφερομένου στο Γραφείο και μέσω ανακοινώσεων που αναρτώνται στους πίνακες του Πανεπιστημίου. Η Φοιτητική Μέριμνα διοργανώνει επίσης «Ημέρες Σταδιοδρομίας» σε μία προσπάθεια να συνδέσει το επιστημονικό ανθρώπινο δυναμικό με την αγορά εργασίας.

Διαμονή φοιτητών

Η Φοιτητική Μέριμνα είναι υπεύθυνη για την διαμονή προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών στις φοιτητικές εστίες. Λειτουργεί ένα σύγχρονο πρόγραμμα διαχείρισης αιτήσεων διαμονής, κατανομής δωματίων και διαχείρισης συμβολαίων ενοικίασης δωματίων.

CYPRUS INSTITUTE OF MARKETING

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ BUSINESS SCHOOL

Το Cyprus Institute of Marketing (CIM) ιδρύθηκε το 1978 και είναι έτσι το πρώτο Κυπριακό Business School. Ξεκίνησε την λειτουργία του από τον Θεοφάνη Χατζηγιάννη και ομάδα διακεκριμένων καθηγητών τον Σεπτέμβριο του 1978 με κύριο σκοπό να δώσει μία άλλη διάσταση στα ακαδημαϊκά δρώμενα της Κύπρου και να συμπληρώσει ένα κενό που υπήρχε στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση του τόπου. Τα τελευταία 40 χρόνια έχουν αποφοιτήσει πέραν των 10,000 φοιτητών από Κύπρο και εξωτερικό και η μεγαλύτερη του επιτυχία έγκειται στην τεράστια επιτυχία των αποφοίτων του οι οποίοι διοικούν τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις σε Κύπρο και εξωτερικό. Το Cyprus Institute of Marketing είναι το κατεξοχήν Κυπριακό Ίδρυμα όσο αφορά την εκπαίδευση στελεχών αφού προσφέρει αποκλειστικά βραδινά μαθήματα και η όλη φιλοσοφία του εδράζεται στην ανάπτυξη των στελεχών των επιχειρήσεων.

Το CIM προσφέρει μια μεγάλη γκάμα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σε τομείς όπως Marketing, Business Administration, Tourism, Banking, Finance, Human Resource κτλ. Όλα τα προγράμματα προσφέρονται με βραδινά μαθήματα σε Λευκωσία-Λεμεσό και είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες του εργαζόμενου φοιτητή.

Συνεργασία με το University of West London (UK)

Πέραν από τα δικά του προγράμματα, το CIM προσφέρει την μοναδική επιλογή στους φοιτητές του CIM να αποκτήσουν Βρετανικά πτυχία στην Κύπρο μέσω της κορυφαίας συνεργασίας με το Νο 1 Μοντέρνο Πανεπιστήμιο στο Λονδίνο, το University of West London (UK)

- Η συνεργασία αφορά τα εξής προγράμματα σε Λευκωσία & Λεμεσό:
- BA(Hons) in Business Studies with Marketing (3 years)
- BA(Hons) Accounting & Finance (3 years)
- LL.M. (Masters of Laws) in International Business & Commercial Law (12 months FT or 24 months PT)
- M.Sc. Digital Marketing (12 months FT or 24 months PT)

Τα προγράμματα είναι Αναγνωρίσιμα από το ΚΥΣΑΤΣ και λαμβάνουν κρατικής χορηγίας.

Όσο αφορά συγκεκριμένα το BA(Hons) Accounting & Finance (3 years), οι φοιτητές που θα συμπληρώνουν το ολοκληρωμένο τριετές πρόγραμμα θα λαμβάνουν το μέγιστο αριθμό εξαιρέσεων από το ACCA (9 από 14), με αποτέλεσμα να προσφέρεται στους Κύπριους μια μοναδική ευκαιρία τόσο για ακαδημαϊκή όσο και για επαγγελματική καταξίωση. Κάθε τίτλος σπουδών αποτελεί εφόδιο καριέρας. Ο τίτλος σπουδών, πτυχιακός ή μεταπτυχιακός, που προσφέρεται στο μέτρο των απαιτήσεων της αγοράς, του προφίλ κι ασφαλώς των αξιώσεων του σπουδαστή, αποτελεί την επένδυση που θα προσδώσει στην καριέρα διαχρονική αξία και ασφαλείς προοπτικές.

Έχοντας την αρχή αυτή ως γνώμονα, στελέχη της αγοράς επιλέγουν το Cyprus Institute of Marketing (CIM) για το επόμενο βήμα της σταδιοδρομίας τους εδώ και 40 χρόνια.

Τα πράγματα στην αγορά εργασίας είναι εξαιρετικά δύσκολα και οι δείκτες της ανεργίας συνεχώς αναρριχώνται. Στο CIM είμαστε περήφανοι για το γεγονός ότι έχουμε πιθανόν το υψηλότερο ποσοστό εργοδότησης/επαγγελματικής ανέλιξης εντός 6 μηνών από την ημέρα αποφοίτησης, στην Κύπρο.

Οι εξαιρετικές μας σχέσεις με τις επιχειρήσεις (βλέπε 9 Στρατηγικές Συνεργασίες με τις κορυφαίες κυπριακές και διεθνείς επιχειρήσεις όπως IBM, Τράπεζα Κύπρου, Cablenet κτλ), το γεγονός ότι οι πολλοί καθηγητές μας είναι επαγγελματίες και το γεγονός ότι στο CIM η θεωρία συναντάται με την πρακτική, δίνουν στους αποφοίτους μας εξαιρετικές προοπτικές εργοδότησης. Καθημερινά, ακόμα και σήμερα, εταιρείες επικοινωνούν ζητώντας φοιτητές και απόφοιτους μας για εργοδότηση για θέσεις που δεν δημοσιεύονται αφού οι απόφοιτοι μας είναι πολύ πιο καλά καταρτισμένοι από απόφοιτους άλλων Ιδρυμάτων.

Το CIM είναι το πρώτο Κυπριακό Business School από το 1978. Είναι το πρώτο ακαδημαϊκό ίδρυμα που έδωσε την ευκαιρία στους εργαζόμενους να σπουδάζουν χωρίς να διαταράσσουν την επαγγελματική και προσωπική τους ζωή. Με πέραν των 10,000 αποφοίτων που σήμερα είναι στελέχη των κορυφαίων κυπριακών επιχειρήσεων και πέραν των 300 προγραμμάτων κατάρτισης για κυπριακές επιχειρήσεις, το CIM έχει αποτελέσει ένας από του πυλώνες της ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας και η καλύτερη επιλογή για επαγγελματική καταξίωση.

ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΑΠΟ 70 ΧΩΡΕΣ

ΣΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Τέσσερις «οδηγίες πλεύσης» στους απόφοιτους 2017-2018

Το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας έχει εδραιωθεί ως ένα διεθνές ηγετικό ποιοτικό ακαδημαϊκό ίδρυμα και αριθμεί πέραν των 11.500 φοιτητών που προέρχονται από περισσότερες από 70 χώρες. Κατά τις τελετές αποφοίτησης, του ακαδημαϊκού έτους 2017-2018, στους τρεις συνολικά κύκλους σπουδών του Πανεπιστημίου, απονεμήθηκαν 466 προπτυχιακοί τίτλοι σπουδών, πέντε διδακτορικοί τίτλοι σπουδών και 365 μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών.

Συνολικά ο αριθμός αποφοίτων του ακαδημαϊκού έτους 2017-2018 ανήλθε σε 2.521, ενώ η τελετή αποφοίτησης των μεταπτυχιακών φοιτητών χαρακτηρίστηκε ορόσημο αφού ήταν παρόντες σαράντα από τους πρώτους 217 απόφοιτους του μεταπτυχιακού προγράμματος Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, το οποίο προσφέρει το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας μαζί με το Πανεπιστήμιο Πατρών, και στους οποίους απονεμήθηκε από κοινού, ενιαίος διαπανεπιστημιακός μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών.

«Περισσότεροι από 4.000 φοιτητές σπουδάζουν στα διαπανεπιστημιακά μας προγράμματα, αφού το Πανεπιστήμιο μας έχει τοποθετήσει τον πήχη της ποιότητας πολύ ψηλά», υπέδειξε ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, Καθηγητής Φίλιππος Πουγιούτας σε ομιλία του κατά τη διάρκεια της τελετής αποφοίτησης. Αναφέρθηκε μεταξύ άλλων, στις συνεργασίες με διεθνώς κορυφαία Πανεπιστήμια και την προσφορά διπλών διαπανεπιστημιακών μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Μίλησε για την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου, την πρώτη και μεγαλύτερη στην Κύπρο, σε συνεργασία με το St George's University of London και για τη δημιουργία Κτηνιατρικής Σχολής, που αναμένεται να λειτουργήσει μέσα στην επόμενη διετία.

Επιπλέον υπογράμμισε την παροχή 28 εξ αποστάσεως προγραμμάτων σπουδών και ειδικά του μοναδικού στον κόσμο μεταπτυχιακού προγράμματος στην τεχνολογία του Blockchain και του Ψηφιακού Νομίσματος. Τόνισε την υψηλή βαθμολογία που έλαβε το Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στα συστήματα αξιολόγησης και ιεράρχησης U-Multirank και QS Stars. Επίσης αναφέρθηκε στη συνεργασία του Πανεπιστημίου με κορυφαία ερευνητικά πανεπιστήμια, όπως το Cambridge και το Imperial, στο πλαίσιο του HORIZON 2020, την συμπερίληψη του Πανεπιστημίου στο δίκτυο δεκαεπτά κορυφαίων πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων (MIT, Princeton, Pennsylvania, California Berkeley, UCL) στην πολυετή πρωτοβουλία University Blockchain Research Initiative που χρηματοδοτείται από τη διεθνή εταιρεία μεγαθήριο Ripple, και τις επιτυχίες του ερευνητικού κέντρου Institute For the Future, (IFF). Ολοκλήρωσε αναφέροντας αυτά που δήλωσε ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας Emmanuel Macron σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων και το όραμα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού να καταστεί η Κύπρος διεθνές κέντρο Ανώτερης Εκπαίδευσης. Ο Υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, Κώστας Χαμπιαούρης, στο δικό του χαιρετισμό τόνισε πως η στρατηγική διεθνοποίησης του Πανεπιστημίου Λευκωσίας συμβαδίζει με το γενικότερο όραμα για μετατροπή της Κύπρου σε ένα περιφερειακό κέντρο Ανώτερης Εκπαίδευσης. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου, Παναγιώτης Σεντώνας, στη δική του ομιλία έκανε λόγο για τέσσερις αλήθειες. Συγκεκριμένα τέσσερις «οδηγίες πλεύσης», με στόχο να ενισχυθεί ο ρόλος των αποφοίτων της Γενιάς της Χιλιετίας (Millennials), των ψηφιακών ανθρώπων, σε έναν κόσμο που αλλιάζει.

Η ΑΗΚ ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ ΜΕ ΤΟ ΕΑΣ MOBILE APP

Την πρώτη καινοτόμο εφαρμογή για κινητά και tablet, EAC mobile app παρουσίασε η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου. Με το EAC mobile app ο χρήστης μπορεί για παράδειγμα να δει

στοιχεία του λογαριασμού του, το ιστορικό κατανάλωσης, να εξοφλεί τον λογαριασμό του ηλεκτρονικά, να υποβάλει την ένδειξη του μετρητή του (αν η ΑΗΚ δεν έχει πρόσβαση στο υποστατικό του), όπως και πολλά άλλα.

PERGOLA GRILL & BAR: ΓΙΑ ΜΟΝΑΔΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΓΕΥΣΙΓΝΩΣΙΑΣ

Λειτουργήσει και φέτος το καλοκαιρινό εστιατόριο του ξενοδοχείου Hilton Cyprus, Pergola Grill & Bar.

Το αγαπημένο εστιατόριο το οποίο μας χάρισε μοναδικές στιγμές γευσίγνωσίας τα προηγούμενα έξι χρόνια,

επέστρεψε με ανανεωμένο μενού. Κατά τη διάρκεια της μέρας μπορείτε να απολαύσετε δροσερά κοκτέιλ και δελεαστικά σνακ δίπλα στη μαγευτική πισίνα. Τα βράδια το Pergola Grill & Bar μεταμορφώνεται σε ένα υπέροχο και ρομαντικό εστιατόριο προσφέροντας επιλογές με ιδιαίτερη έμφαση στα είδη σάφας. Για πληροφορίες και κρατήσεις ξενοδοχείο Χίλτον Κύπρου τηλέφωνο 22 653432.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΟΡΤΟΦΟΛΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ASTROBANK

Η AstroBank παρουσίασε το πρωτοποριακό ηλεκτρονικό πορτοφόλι sKash. Η εφαρμογή sKash, διασφαλίζει τη μεταφορά χρημάτων προς φίλους ή και αντίστροφα, με μια απλή εντολή. Επίσης μέσω της εφαρμογής, μπορούν να γίνουν αγορές καρτών κινητής τηλεφωνίας (mobile voice cards), προπληρωμένων υπηρεσιών (PaySafe), και σε μεταγενέστερο στάδιο πληρωμές λογαριασμών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Επιπλέον, με το sKash μπορούν να πραγματοποιηθούν αγορές σε εμπορικά

καταστήματα και ιστοσελίδες που διαθέτουν την υπηρεσία γρήγορα, εύκολα και με ασφάλεια, με τη συσκευή του κινητού τηλεφώνου και μόνο. Η εφαρμογή είναι διαθέσιμη για όλους τους καταναλωτές, όχι μόνο για πελάτες της AstroBank. Μπορεί να ληφθεί είτε στο App Store της Apple, είτε στο Google Play Store. Για περισσότερες πληροφορίες: www.skash.com

ΝΕΕΣ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΡΕΣΚΟ ΓΑΛΑ ΛΑΝΙΤΗΣ

Τις τρεις νέες συσκευασίες σε 10 βασικά προϊόντα της παρουσίασε η Α/φοί Λανίτη, με την εμφάνιση στο Φρέσκο Γάλα (συσκευασίες 1L, 1,5L και 2L), το Ενισχυμένο Γάλα και τη Φρέσκια Κρέμα (1L) να αλληλάζει ριζικά και να γίνεται ακόμη πιο χρηστική και βολική για το καταναλωτικό κοινό της Κύπρου. Το λανσάρισμα των νέων συσκευασιών γίνεται υπό το κεντρικό μήνυμα «Κάθε μέρα μεγαλώνουμε μαζί» και έρχεται ως αποτέλεσμα μιας επένδυσης άνω των 5,3 εκατομμυρίων ευρώ σε όλα τα στάδια παραγωγής, εμφιάλωσης και διανομής της εταιρείας.

Η συνολική επένδυση της Α/φοί Λανίτη περιλαμβάνει ριζική αντικατάσταση, ανανέωση και αναβάθμιση της γραμμής παραγωγής με νέο εξοπλισμό τελευταίας τεχνολογίας. Στόχος της νέας συσκευασίας είναι να ανανεώσει την εμφάνιση των προϊόντων της Α/φοί Λανίτη, η οποία αντιλαμβάνεται και εναρμονίζεται με τις τάσεις της αγοράς και τις ανάγκες του καταναλωτικού κοινού, προσφέροντας πάντα την ίδια κορυφαία ποιότητα και γεύση.

ΣΤΟ ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ ΤΟ ΠΕΜΠΤΟ ΠΡΑΤΗΡΙΟ ENI

Στο Παραλίμνι λειτουργήσει το πέμπτο πρατήριο παγκυπρώς με την ονομασία Eni. Πρόκειται για το πρώην πρατήριο Agip στον κεντρικό δρόμο στο Παραλίμνι υπό την διεύθυνση του κ. Νίκου & Μάρκου Πιττάκη. Το νέο εκσυγχρονισμένο πρατήριο Eni προσφέρει καύσιμα κίνησης, διανομή πετρελαίου θέρμανσης καθώς και τα υψηλής ποιότητας λιπαντικά Eni. Επιπρόσθετα, παρέχει υπηρεσίες όπως έλεγχο και αλλαγή λαδιού, μέτρηση πίεσης ελαστικών και κατάσταση Eni. Η μετονομασία εντάσσεται στο πλαίσιο της ανανέωσης της συνεργασίας της εταιρείας πετρελαιοειδών Petrolina (Holdings) Public Ltd και του ιταλικού κολλοσσού Eni S.p.A. Τα πρατήρια της Εταιρείας που λειτουργούν κάτω από την εμπορική ονομασία Agip, θα μετονομαστούν σταδιακά σε Eni.

ΙΔΡΥΤΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ SUN OF A BEACH

Μελίνα Πίσσα & Έλλη Ρούντου

SUN OF A BEACH

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΕ 22 ΧΩΡΕΣ

ΚΑΙ 150 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Οι Ελληνίδες που έκαναν μόδα τις πετσέτες θαλάσσης

της Αγγέλης Κωμοδρόμου

Έχοντας ως κοινή συνισταμένη την αγάπη τους για το καλοκαίρι η Μελίνα Πίσσα και η Έλλη Ρούντου το 2012 και εν καιρώ οικονομικής κρίσης, ξεκινούν το δικό τους ταξίδι έχοντας στις αποσκευές τους τις πετσέτες θαλάσσης «Sun of a Beach».

Ένα μακρινό ταξίδι σε 22 χώρες και 150 καταστήματα, το οποίο συνεχίζεται.

Η Μελίνα Πίσσα γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα και στη συνέχεια σπούδασε σχέδιο μόδας στο Μιλάνο. Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα άνοιξε το δικό της ατελιέ μαζί με την μητέρα της στην Κηφισιά, όπου σχεδιάζει βραδινά ρούχα και χειροποίητα νυφικά.

Η Έλλη Ρούντου, γεννήθηκε και μεγάλωσε κι αυτή στην Αθήνα και στην συνέχεια πήγε για σπουδές στο Λονδίνο. Όταν γύρισε στην Ελλάδα εργάστηκε για πολλά χρόνια ως στυλίστρια στο περιοδικό ELLE.

Μαζί εντόπισαν το κενό που αφορούσε τις πετσέτες θαλάσσης και έτσι προέκυψε η δημιουργία του ελληνικού brand «Sun of a Beach». Πηγή έμπνευσης για τις δημιουργίες τους το ελληνικό καλοκαίρι, οι καταπράσινες παραλίες του Ιονίου, το μπλε του Αιγαίου και το φως του ήλιου. Στόχος τους; Οι πετσέτες θαλάσσης «Sun of a Beach» να ταξιδέψουν σε όλες τις παραλίες του κόσμου!

Πότε ιδρύθηκε η εταιρεία;

Το καλοκαίρι του 2012, πάνω στην κρίση δηλαδή!

Πως προέκυψε η συνεργασία σας;

Συναντήθηκαν οι δρόμοι μας, όταν βρισκόμασταν και οι δύο σε μία πολύ δημιουργική φάση της ζωής μας. Αποφασίσαμε λοιπόν να κάνουμε κάτι διαφορετικό και κάτι που κανείς άλλος δεν έκανε μέχρι τότε. Να φτιάξουμε δηλαδή, τις πιο ωραίες πετσέτες θαλάσσης που θα μύριζαν καλοκαίρι!

Τι αποτελεί για εσάς πηγή έμπνευσης;

Το ελληνικό καλοκαίρι φυσικά, το οποίο βιώνουμε τόσα χρόνια και νοιώθουμε πολύ τυχερές που ζούμε σε αυτή την χώρα! Τα συναισθήματα που πηγάζουν μέσα από αυτό, όπως ανεμελιά και ελευθερία, είναι αυτά που προσπαθούμε να επικοινωνήσουμε σε όλο τον κόσμο μέσα από τις δημιουργίες μας.

Που μπορεί κάποιος να βρει τα προϊόντα και ειδικότερα στην Κύπρο;

Στο eshop μας www.sunofabeach.com και στην Λευκωσία στα καταστήματα LABELS και SOBE, στον Πρωταρά στο CITRUS και στην Αγία Νάπα στο NISSI BEACH.

Η δημιουργία του Sun of a Beach προέκυψε εν καιρώ κρίσης. Πόσο σας δυσκόλεψε αυτό;

Δυστυχώς δεν μας ευνοεί καθόλου η κατάσταση που επικρατεί, αλλά προσπαθούμε να το ξεπερνάμε και να κοιτάμε παραπέρα.

Η τελευταία πληροφορόρηση που είχαμε ήταν για 150 καταστήματα σε 22 χώρες. Έχει αυξηθεί αυτός ο αριθμός; Και ποια αγορά θα σας ενδιέφερε;

Ισχύουν τα νούμερα, και ελπίζουμε τον επόμενο χρόνο να γίνουν ακόμα περισσότερα. Αυτή την στιγμή μπορεί κανείς να βρει τα προϊόντα μας ενδεικτικά στις πιο κάτω χώρες, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Αυστραλία, Τουρκία, Η.Π.Α., Κύπρο, Σενεγάλη, Ιαπωνία, Μαρτίνικη, Κορέα κ.ά. Μας ενδιαφέρει πολύ η αγορά της Κύπρου, της Γαλλίας και της Ιταλίας.

Είναι χώρες, στις οποίες ο κόσμος μοιράζεται την ίδια αγάπη για το καλοκαίρι όπως κι εμείς!

Στην μέχρι τώρα πορεία σας λάβατε πολλή βραβεία, ανάμεσα σε αυτά και το βραβείο Στέλιος Χατζιωάννου - Επιχειρηματικό Ξεκίνημα Χρονιάς 2016. Τι σημαίνει αυτό για εσάς και ποιοι είναι οι επόμενοι σας στόχοι;

Ήταν από τις πιο σημαντικές στιγμές της πορείας μας και μας έδωσε δύναμη και πίστη έτσι ώστε να συνεχίσουμε να κάνουμε αυτό που κάνουμε με ακόμα περισσότερη τόλημη. Όταν ο ίδιος ο κ. Χατζιωάννου μας παρέδωσε το βραβείο, μας είπε «ο επιμένων νικά», μία φράση που δεν πρέπει να την ξεχνάμε στην καθημερινότητά μας. Θέτουμε κάθε χρόνο υψηλούς στόχους και με ενθουσιασμό και πολύ δουλειά προσπαθούμε να τους πετύχουμε.

Φυσικά, ο απόλυτος στόχος μας, είναι μία πετσέτα SUN OF A BEACH, να ταξιδέψει σε όλες τις παραλίες του κόσμου!

Πόσο εύκολο ήταν να κάνετε την ιδέα σας πραγματικότητα; Βρήκατε εμπόδια στην πορεία σας;

Δεν ήταν δύσκολο να ξεκινήσουμε, καθώς ξέραμε ακριβώς τι ήτανε αυτό που θέλαμε να κάνουμε. Τα εμπόδια από εκεί και πέρα είναι πολλά και τα συναντάμε καθημερινά, προσπαθούμε να τα ξεπερνάμε και να παίρνουμε γνώση και δύναμη από αυτά. Πλέον μετά από έξι χρόνια και έχοντας κάνει πολλά λάθη, έχουμε αποκτήσει ανεκτίμητης αξίας εμπειρία, η οποία μας βοηθάει στο να σχεδιάζουμε τα επόμενα βήματα.

Τι περιλαμβάνει η γκάμα των προϊόντων της εταιρείας;

Το κύριο προϊόν μας και αυτό που μας κάνει να ξεχωρίζουμε είναι η μεγάλη ποικιλία στις πετσέτες θαλάσσης! Στην συλλογή μας όμως έχουμε εντάξει μία μεγάλη γκάμα από τσάντες θαλάσσης σε διάφορα μεγέθη και σχέδια καθώς και την παιδική σειρά για μωρά και πιο μεγάλα παιδάκια.

Τέλος, τι θα συμβουλευάτε κάποιον που θέλει να αρχίσει τη δική του επιχείρηση; Τι να τοημήσει και τι να αποφύγει;

Να εξετάσει αν αυτό που πάει να κάνει είναι κατά κάποιο τρόπο μοναδικό, να κάνει ένα όσο πιο ρεαλιστικό business plan γίνεται, να πιστέψει 100% στις δυνάμεις του και να ξεκινήσει με αισιοδοξία και κέφι! 📌

ΤΟ ΜΟΝΟ ΔΙΛΗΜΜΑ:

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

Ή ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΗΣ

του Δημήτρη Γεωργιάδη
Πρόεδρος Δημοσιονομικού Συμβουλίου

Μπορούσε κάποιος να προβλέψει τις εξελίξεις στο Συνεργατισμό και ιδιαίτερα όσον αφορά στην επίπτωση στο δημόσιο χρέος και στον φορολογούμενο; Μπορούσαν να ληφθούν μέτρα ώστε να αποφευχθεί αυτή η εξέλιξη; Ας το κρίνει η ερευνητική επιτροπή ή οποιοσδήποτε έχει τη θέληση και τις γνώσεις να το πράξει. Αυτό που έχει σημασία είναι να μαθαίνουμε από τα παθήματα μας και να διεξάγουμε αυτές τις έρευνες με στόχο την αποφυγή επαναλήψεων των λαθών και όχι αποκλειστικά την επίρριψη ευθυνών στους άλλους.

Ως Δημοσιονομικό Συμβούλιο αναδείξαμε τους κινδύνους που μπορούν να προκύψουν στα Δημόσια Οικονομικά λόγω της διασύνδεσής τους με το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί έχουν αναγνωρίσει αυτούς τους κινδύνους και επεδίωξαν και επιδιώκουν να διαχωρίσουν τα δύο το συντομότερο δυνατό, στο μέγιστο δυνατό βαθμό. Αυτό θα έπρεπε να είχε γίνει και στην Κύπρο. Δεν έγινε. Επίσης τονίστηκε η άμεση ανάγκη για τη δραστική μείωση του Δημόσιου αλλήλα και του ιδιωτικού Χρέους ώστε να μπορεί η οικονομία να απορροφά τις οποιοσδήποτε αναταράξεις, όπως την πρόσφατη με τον Συνεργατισμό. Σίγουρα δεν προβλέψαμε ως Συμβούλιο, την εξέλιξη και γι' αυτό υπήρξε και κριτική. Δεν γνωρίζαμε τι θα γίνει, αλλήλα γνωρίζαμε ότι κάτι θα γίνει. Γι' αυτό το κάτι, όπως κάθε νοικοκυριό, έτσι και το κράτος, οφείλει να προγραμματίζεται.

Ακόμη και γι' αυτά που δεν μπορεί να προβλέψει. Αν και έχουν ληφθεί μέτρα και έγινε σημαντική πρόοδος στα δημόσια οικονομικά, η επαναφορά ωφελημάτων, η πρόωπη κατάργηση φόρων ή η παραχώρηση αυξήσεων και αποζημιώσεων χωρίς να υπάρχει ορθολογιστικός μηχανισμός αξιολόγησης και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αυξημένοι κίνδυνοι που προκύπτουν από το ύψος του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους, καθιστούν αχρείαστα ευάλωτη την κυπριακή οικονομία και τα δημόσια οικονομικά. Η πρόσφατη εξέλιξη με τον Συνεργατισμό είχε ένα διπλό μάθημα. (α) Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε σε μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι το 2010-2012 και όμως οι αγορές δεν μας έχουν αποκλείσει. Αυτό αναδεικνύει τη σημασία να είσαι και να πείθεις ότι είσαι ένα νοικοκυρεμένο κράτος, και (β) Πόσο εύκολα ένα απρόσμενο γεγονός μπορεί να σε φέρει σε δύσκολη θέση.

Ως Συμβούλιο προειδοποιήσαμε ακόμη για το κακό προηγούμενο και τον ηθικό κίνδυνο που δημιουργείται

με την παραχώρηση αυξημένων αποζημιώσεων, όπως στις περιπτώσεις των αχθοφόρων για να προχωρήσει η ιδιωτικοποίηση των λιμενικών υπηρεσιών ή προς τα συνταξιοδοτικά ταμεία λόγω του κουρέματος που είχαν υποστεί το 2013. Τα ποσά από μόνα τους δεν ήταν καταστροφικά. Βλέπουμε όμως τώρα ανάλογες απαιτήσεις για το προσωπικό του Συνεργατισμού. Για την παραχώρησή τους θα πρέπει λοιπόν να ληφθεί υπόψη όχι μόνο η άμεση επίπτωση στα δημόσια οικονομικά και στην πορεία του δημόσιου χρέους, αλλά και η αρνητική επίπτωση σε οποιαδήποτε νέα μεταρρυθμιστική προσπάθεια, ακόμη και στη φορολογική συμμόρφωση των πολιτών. Τώρα το σκηνικό στο «Συνεργατισμό» είναι πιο ξεκάθαρο. Το δίλημμα όλων μας, αν και διαχρονικά αυτό ήταν, τώρα γίνεται εύκολα αντιληπτό. Δεν υπάρχουν αόριστες (όπως χρησιμοποιούνται) έννοιες όπως τραπεζίτες, ξένοι, κ.α. στους οποίους όλοι εύκολα μπορούν να ρίξουν ευθύνες ή και να αποπροσανατολίσουν. Τώρα θα απομείνει ένας οργανισμός με μόνο μέτοχο το κράτος-φορολογούμενο και σημαντικότερα με μόνο καταθέτη το κράτος-φορολογούμενο, που θα αναλάβει το «κακό» όπως αποκαλείται δανειακό χαρτοφυλάκιο της Κυπριακής Συνεργατικής Τράπεζας. Από την μια λοιπόν ο φορολογούμενος και από την άλλη ο δανειολήπτης. Όλοι λοιπόν θα πρέπει να αναλογιστούν τις ευθύνες τους. Όσοι ζητούν να μην εξοφλήσει ένα δάνειο ο δανειολήπτης θα πρέπει να γνωρίζουν ότι ουσιαστικά ζητούν την εξόφληση του από το φορολογούμενο. Χειρότερα θα σταθεί αρνητικό μήνυμα για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους. Υπενθυμίζεται ότι πριν το 2013 κρίθηκε μη βιώσιμο σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο. Κανένας δεν θέλει να βλέπει το συνάνθρωπο του να χάνει το σπίτι του. Τέτοιες περιπτώσεις υπάρχει λόγος για κρατική παρέμβαση. Αυτή όμως γίνεται πιο αποτελεσματικά μέσω στοχευμένων κρατικών σχεδίων κοινωνικής στήριξης.

Ας αποφασίσει ο κάθε ένας ποια είναι η προτεραιότητά του και ας ενεργήσει ώστε μέσα από τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, τόσο στις διαδικασίες (νομικό σύστημα) όσο και στις νομοθεσίες να επιλυθεί το πρόβλημα με ταχύτητα και πλήρη διαφάνεια. Όσο υπάρχουν αδιαφανείς και χρονοβόρες διαδικασίες τόσο αυξάνεται η ζημιά που θα μοιραστούν οι εμπλεκόμενοι (φορολογούμενος και δανειολήπτης) και τόσο ευνοούμε την άνθιση της διαφθοράς.

*Οι απόψεις που εκφράζονται είναι προσωπικές.

ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΖΩΗΣ: ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΕΚΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟ

της **Μαρίας Μιχαηλίδου**
Σύμβουλος Αναθροιστής

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι πωλήσεις στον τομέα ασφαλειών ζωής στην Κύπρο, βασίζονται στη χρήση φορολογικών κινήτρων, στην εξάπλωση του δικτύου πωλήσεων και στις τραπεζικές συνεργασίες. Παρότι στο παρελθόν αυτό είχε επιτυχές αποτέλεσμα, ο τομέας ασφαλειών ζωής, σε αντίθεση με άλλους τομείς, δεν κατάφερε να προσαρμοστεί στις αλλαγές και στις εξελίξεις που έφερε η τεχνολογική πρόοδος. Συχνά δημιουργείται η τάση, το ενδιαφέρον να επικεντρώνεται στο τι κάνει ο ανταγωνισμός, παραβλέποντας τις υπόλοιπες εξελίξεις έξω από τον συγκεκριμένο τομέα. Για να καταφέρουν οι ασφαλιστικές εταιρίες να μείνουν στο παιχνίδι, θα πρέπει να σκέφτονται και να ενεργούν τουλάχιστον με τον ίδιο ρυθμό, τον οποίο επιβάλλουν οι τεχνολογικές εξελίξεις και οι αναπτυσσόμενες προσδοκίες των καταναλωτών. Συχνά συναντούμε ασφαλιστικούς φορείς, να κρύβονται πίσω από παρωχημένες φράσεις του τύπου: «η ασφάλεια ζωής πωλείται, δεν αγοράζεται». Αναμφίβολα, αυτό ίσχυε στο παρελθόν, καθώς η πλησιοψηφία των ανθρώπων στερούνταν επαρκούς παιδείας και πείρας σε οικονομικά θέματα.

Σήμερα, οι millennials (γενιά Z), διαθέτουν επαρκή πληροφόρηση και κατανοούν την ανάγκη και τα πλεονεκτήματα που προσφέρει μια ασφάλεια ζωής. Επομένως, ίσως δεν ισχύει πια η άποψη πως η ασφάλεια ζωής δεν αγοράζεται, νοούμενου ότι το να την αγοράσει κανείς είναι εύκολο. Η ιατρική αξιολόγηση την οποία προϋποθέτει η σύναψη μιας ασφαλιστικής σύμβασης απαιτεί χρόνο και κόπο. Η διαδικασία αυτή μπορεί να διαρκέσει μέχρι και δύο μήνες για υγιή άτομα και ακόμη περισσότερο

για μη, καθώς οι παραδοσιακές μέθοδοι εκτίμηση ασφαλιστικών κινδύνων (ιατρική αξιολόγηση) απαιτούν σημαντικό όγκο δεδομένων από τους ενδιαφερόμενους. Συνεπώς, ως υποψήφιος ασφαλιζόμενος καλείσαι να αντιμετωπίσεις τα ατελείωτα ερωτηματολόγια που αποζητούν στοιχεία για σένα και για την προ-προ-γιαγιά σου, τα οποία συχνά συνδυάζονται με κάποια επίσκεψη σε γιατρό για ιατρική εξέταση, σε μια προφανέστατη προσπάθεια να υπολογιστεί η πιθανότητα θανάτου σου. Στο σημερινό ψηφιακό, άμεσο και συνεχώς ενεργό κόσμο, οι παραδοσιακές μέθοδοι πώλησης και εκτίμησης ασφαλιστικών κινδύνων είναι πλέον ξεπερασμένες και ανίκανες να ανταποκριθούν. Ειδικά όταν αναφερόμαστε στους τεχνολογικά καταρτισμένους millennials, οι οποίοι έχουν πρόσβαση σε κάθε λογής πληροφορία ανά πάσα στιγμή, από το σπίτι τους, καθώς πηγαίνουν στη δουλειά ή ακόμη και όταν πετούν από μια χώρα σε άλλη και οι οποίοι μπορούν να αγοράσουν τα πάντα με ένα κλικ, οι παραδοσιακές χρονοβόρες διαδικασίες ιατρικής αξιολόγησης που απαιτούνται για σύναψη συμβολαίου είναι δύσκολο να γίνουν αποδεκτές. Εάν δεν πρόκειται για κάτι γρήγορο, εύκολο και βολικό, απλά δεν θα υποστούν την όλη διαδικασία. Γίνεται όλο και πιο προφανές ότι η βιωσιμότητα των ασφαλιστικών εταιριών θα εξαρτηθεί από την ικανότητά τους να ανταποκριθούν στις ανάγκες της αγοράς και να προσφέρουν την δυνατότητα σύναψης ασφαλιστικού συμβολαίου ζωής εξολοκλήρου μέσω διαδικτύου. Οι καταναλωτές δεν επιθυμούν πλέον προσωπικές συναντήσεις ή τηλεφωνικές κλήσεις με ασφαλιστικούς πράκτορες και συμβούλους. Προκειμένου να ενεργοποιηθεί μια πλήρως διαδικτυακή διαδικασία αγοράς, η ιατρική αξιολόγηση θα πρέπει να περιοριστεί σε έναν μικρό αριθμό ερωτήσεων, χωρίς ιατρικές εξετάσεις. Αυτό αναμένεται να ανεβάσει τα ασφάλιστρα καθώς δεν θα είναι εφικτή η κοστολόγηση του κάθε συμβολαίου αναλόγως του κινδύνου που εμπερικλείει. Ωστόσο αντίστοιχες πιέσεις αναμένεται να σπρώξουν προς τα κάτω τις τιμές, καθώς τα κόστη κτίσης και αξιολόγησης μειώνονται σημαντικά. Τα τελευταία χρόνια έχουμε δει start-ups να εκμεταλλεύονται το κενό που έχει δημιουργηθεί στην αγορά από την ανικανότητα των κυρίαρχων παικτών της να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες ανάγκες των καταναλωτών. Εάν οι ηγέτες της αγοράς δεν φροντίσουν να ενεργήσουν προς αυτή την κατεύθυνση και να προσαρμοστούν στο συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, πιθανόν να οδηγηθούν προς εξαφάνιση.

Η ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΕ ΘΕΣΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ

του Αντρέα Θ. Θεμιστοκλέους

(BSc, MA, MBA, PhD cand.),

Στέλεχος Διοίκησης Αθλητισμού, Μέλος Εκπαιδευτικού Προσωπικού Πανεπιστημίου Λευκωσίας

Για δεκαετίες οι γυναίκες του επιχειρηματικού κόσμου (και όχι μόνο) παλεύουν να σπάσουν τη «γυάλινη οροφή» (glass ceiling), ένα φαινόμενο που αποτρέπει τις γυναίκες να αναρριχηθούν σε θέσεις ιεραρχίας σε όλα τα φάσματα της ζωής. Μια «γυάλινη οροφή», που σύμφωνα με την επιστημονική βιβλιογραφία οφείλεται κυρίως στα πατριαρχικά ιδεώδη της κάθε κοινωνίας, σε ένα ανδροκρατούμενο σύστημα που ευνοεί ημέτερος και μια ευρεία αντίληψη ότι η γυναικεία φύση δεν συνάδει με το προφίλ ενός ηγέτη, που μάλιστα θα πάρει δύσκολες αποφάσεις και θα διαχειριστεί κρίσεις και κινδύνους, τη στιγμή μάλιστα που οι γυναίκες έχουν επιπρόσθετα καθήκοντα στο σπίτι ως σύζυγοι και μητέρες. Τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότερο γίνεται η συζήτηση για τα οφέλη της προώθησης γυναικών σε θέσεις ιεραρχίας και μάλιστα στη χώρα μας υπάρχει από το 2016 Νόμος που το επιβάλλει για τα διοικητικά συμβούλια ημικρατικών οργανισμών. Ειδικά στη Σκανδιναβία, υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις για την παρουσία γυναικών σε όλα τα φάσματα, που φθάνει μέχρι και το 30% των θέσεων ιεραρχίας. Στην Ευρώπη ολοένα και μεγαλώνει η παρουσία γυναικών σε θέσεις κλειδιά και ειδικά στις κυβερνήσεις, όπως για παράδειγμα της Ιταλίας και της Ισπανίας. Είμαι της άποψης ότι δεν θα έπρεπε ούτε να νομοθετούμε για την ισότητα, ούτε να πασχίζουμε να επιβεβαιώσουμε επιστημονικά την ανάγκη της ισότητας. Η ισότητα προέρχεται από την καθημερινή συνείδηση. Θα έπρεπε να ήταν αυτονόητο. Τι είναι όμως αυτό που επιστημονικά αποδεικνύει τα οφέλη της παρουσίας γυναικών σε θέσεις ιεραρχίας;

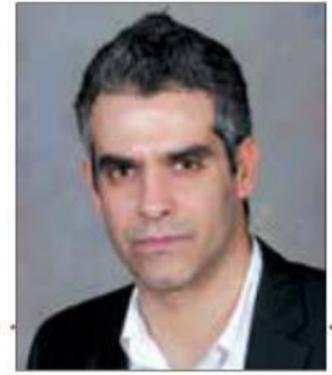

Αναλύω πιο κάτω σε συντομία, σημειώνοντας ότι αποτελεί το ερευνητικό μου θέμα σε διδακτορικό επίπεδο. Έρευνες σε διάφορες χώρες και ειδικά στις ΗΠΑ και Αγγλία

έδειξαν ότι οργανισμοί που έχουν γυναίκες σε θέσεις ιεραρχίας, ειδικά αυτοί με ποσοστό της τάξης του 30% γυναικών, είχαν αυξημένα θετικά αποτελέσματα στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι έρευνες αφορούσαν κυρίως δημόσιες εταιρίες εισαγμένες στα χρηματιστήρια και μελετώντας τις ηλεγμένες οικονομικές καταστάσεις εξήγαγαν το συμπέρασμα ότι πολλαπλοί οικονομικοί δείκτες έδειξαν βελτίωση. Αυτή η βελτίωση αποδόθηκε στο γεγονός ότι οι γυναίκες συμβάλουν στο να υπάρχει μεγαλύτερη ισότητα και δικαιοσύνη εντός των οργανισμών που υπηρετούν. Τα χαρακτηριστικά τους προωθούν βαθύτερη συζήτηση και ανάλυση θεμάτων και εκπέμπουν ηρεμία που μεταφέρεται στις αποφάσεις ενός οργανισμού. Η παρουσία γυναικών στέλνει μηνύματα προς ενδιαφερομένους και εμπλεκόμενους για θέματα ισότητας και συμβάλει στη βελτίωση της εικόνας ενός οργανισμού. Ταυτόχρονα, υποδηλοί ένα προοδευτικό τρόπο ηγεσίας και λειτουργίας, ενώ προσδίδει κύρος και αξιοπιστία στους οργανισμούς. Περαιτέρω, η παρουσία γυναικών διασυνδέθηκε με καλύτερη αντιπροσώπηση επωφεληών χαρακτηριστικών των οργανισμών, που αποδόθηκε στα χαρακτηριστικά που φέρνουν οι γυναίκες σε ένα οργανισμό. Η παρουσία γυναικών διασυνδέθηκε επίσης με μέχρι και 40% μείωση κινδύνου χρηματοοικονομικής αναδιτύπωσης. Τα γυναικεία χαρακτηριστικά έδειξαν να βοηθούν τους οργανισμούς να προβούν σε βαθύτερη ανάλυση και να μπορούν να αξιολογήσουν μεγαλύτερη γκάμα επιλογών. Επιπλέον, η γυναικεία φύση έδειξε να αποτρέπει ακραίες θέσεις και να μπορούν να διαχειριστούν κρίσεις και συγκρούσεις με τρόπο πιο αποδοτικό και συναινετικό. Εξίσου σημαντικό είναι το γεγονός ότι η συνειδητή προώθηση γυναικών δίνει πρόσβαση σε μεγαλύτερη δεξαμενή ταλέντων, τη στιγμή μάλιστα που, σύμφωνα με έρευνα της PwC, το ετήσιο κόστος ιδιωτικών επιχειρήσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εξαιτίας της έλλειψης ταλέντου, ανέρχεται στα €324 δις. Κανείς δεν ισχυρίζεται ότι υπάρχει μαγικό ραβδί στην επιτυχία. Ούτε ότι η επιλογή οποιασδήποτε γυναίκας, με μόνο κριτήριο το φύλο, μπορεί να αποβεί ωφέλιμο για ένα οργανισμό. Υπάρχουν όμως επιστημονικές ενδείξεις που επιτρέπουν τον ισχυρισμό ότι η επιλογή μιας γυναίκας ισάξιας σε προσόντα και εμπειρία με ένα άντρα, μπορεί να επιφέρει χειροπιαστά οφέλη για ένα οργανισμό. Είναι μια συνειδητή επιλογή η ισότητα και η βασική αρχή της διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού πρέπει πάντα να είναι ότι οι ικανότεροι, οι καταλληλότεροι και οι αποδοτικότεροι επιβάλλεται και να προωθούνται και να επιβραβεύονται.

ΓΙΑΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ

ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ;

του Δημήτρη Κουράσου
Λέκτορας στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Οι τράπεζες είναι ίσως ο πιο σημαντικός χρηματοοικονομικός οργανισμός. Γιατί όμως οι τράπεζες είναι τόσο σημαντικές και γιατί στην Κύπρο παρουσιάζουν αυτά τα προβλήματα. Η ανάπτυξη των σύγχρονων οικονομιών οφείλεται κυρίως στο ότι δεν βασίζεται πλέον στην πολλαπλή σύμπτωση, δηλαδή να έχει κάποιος μια παραγωγική ιδέα και συνάμα να έχει και το κεφάλαιο να την υλοποιήσει. Το χρηματοοικονομικό σύστημα επιτρέπει σε οποιονδήποτε έχει μια παραγωγική ιδέα να μπορεί να την υλοποιήσει. Αυτό έχει φέρει επανάσταση στις καπιταλιστικές οικονομίες και έδειξε ότι το μοντέλο του κομμουνισμού στο οποίο το τι θα παραχθεί περνά από τους απλούς πολίτες στην πολιτεία, είναι αναποτελεσματικό. Αυτό σημαίνει ότι ελάχιστες από τις επιχειρήσεις που βλέπουμε γύρω μας δεν θα υπήρχαν χωρίς ένα λειτουργικό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Το καλύτερο παράδειγμα είναι τα κινητά τηλέφωνα.

Πριν δημιουργηθεί το Apple Store, υπήρχαν κάποιες εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα. Για παράδειγμα τις εφαρμογές αυτές τις προσέφεραν οι προγραμματιστές της Nokia ή της Ericsson. Το Apple Store έκανε το εξής απλό εγχείρημα. Άφησε το κοινό ελεύθερο να δημιουργήσει ότι εφαρμογή επιθυμεί και να το προωθήσει μέσω του Apple Store στην αγορά. Το τι ακολούθησε μετά είναι αυτό που βλέπουμε σήμερα. Αμέτρητες εφαρμογές και μια τεράστια αγορά που δεν υπήρχε προηγουμένως. Η χρηματοδότηση κάνει το ίδιο.

Αφήνει την εφευρετικότητα του απλού πολίτη να αποφασίσει τι πρέπει να παραχθεί χωρίς να τον περιορίζει αν έχει την οικονομική ευχέρεια αρχικά ή όχι. Η ανάπτυξη σε μια οικονομία επομένως βασίζεται στις παραγωγικές ιδέες του κοινού και στην ευκολία με την οποία μπορούν αυτές να υλοποιηθούν, που εξαρτάται σχεδόν αποκλειστικά από την ομαλή λειτουργία του τραπεζικού συστήματος. Στην Κύπρο, με την βοήθεια των Ευρωπαίων εταίρων είχαμε την φαινή ιδέα να κλείσουμε μια από τις μεγαλύτερες τράπεζες, λόγω κουρέματος των Ελληνικών ομολόγων και το σπάσιμο της φούσκας στα ακίνητα. Τι ακολούθησε μετά ήταν μια καταστροφική μείωση στη ρευστότητα στην αγορά η οποία οδήγησε στον αφανισμό μεγάλου αριθμού κυπριακών εταιρειών οι οποίες όπως αναφέραμε πιο πάνω είχαν δημιουργηθεί με δάνεια. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια αυτά επηρέασαν τις τράπεζες οι οποίες αναγκάστηκαν να μειώσουν τον δανεισμό και ακολουθώντας τις παρακινήσεις του επόπτη για αυστηρότερα κριτήρια στο δανεισμό, αναγκάστηκαν να κλείσουν τη στροφή της ρευστότητας ακόμα περισσότερο. Η επιπρόσθετη μείωση στη ρευστότητα δημιούργησε ακόμα περισσότερα μη εξυπηρετούμενα δάνεια και επίσης ένα φαύλο κύκλο. Αυτή τη στιγμή πολλοί από εμάς πιστεύουν ότι το να κλείσουμε τον συνεργατισμό είναι η κατάλληλη κίνηση για να επιστρέψουμε στην σταθερότητα. Αυτό είναι τεράστιο λάθος. Τα προβλήματα στα πιστωτικά ιδρύματα δεν ήταν εύκολο να τα προβλέψουμε γιατί η φύση των οργανισμών αυτών είναι να βασίζονται σε προβλέψεις που συχνά είναι λανθασμένες. Αυτό που χρειάζεται αυτή τη στιγμή είναι περισσότερος δανεισμός, όχι λιγότερος. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια πρέπει να πάνε σε ένα κρατικό φορέα ώστε να μπορούν οι τράπεζες να προσθέσουν νέα ρευστότητα στην αγορά. Αν στην Κύπρο υπήρξε φούσκα στα ακίνητα, πρέπει οι συντελεστές παραγωγής από αυτό τον τομέα να μετακινηθούν σε άλλο. Άρα, χρειάζονται καινούργια δάνεια για να δημιουργηθούν οι νέοι αυτοί οργανισμοί. Οφείλουμε να στηρίξουμε το τραπεζικό σύστημα γιατί είναι ο μόνος τρόπος να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. Ο δανεισμός δεν είναι για τους απατεώνες ή τους απερίσκεπτους, είναι ο τρόπος που αναπτύσσονται και μεταλλάσσονται οι σύγχρονες οικονομίες. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος.

ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ:

ΑΠΟΦΥΓΕΤΕ ΤΑ

«ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΚΑ» ΛΑΘΗ!

του Θέμη Σαρανταένα

Σύμβουλος Μάρκετινγκ Ανάπτυξης Επιχειρήσεων
& Επιχειρηματιών, Personal & Business Coach
www.marketingconsultant.com.cy

Καθημερινά, ηθελημένα και άθελά μας επικοινωνούμε με τους συνανθρώπους μας σε μία γλώσσα η οποία τα τελευταία χρόνια έχει αποκωδικοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό από τους ειδικούς. Είναι η επανομαζόμενη γλώσσα του σώματος και όπως σε κάθε γλώσσα, τα λάθη που κάνουν είναι πολλά. Ιδιαίτερα όταν αυτή τη γλώσσα τη χρησιμοποιούμε για επαγγελματικούς σκοπούς. Ας δούμε 5 από τα συνηθέστερα!

Ρολλί και κινητό στην άκρη!

Ένα από τα πιο συνηθισμένα λάθη κάνουν οι άνθρωποι κατά τη διάρκεια μίας συζήτησης, είναι να κοιτούν έντονα και επανειλημμένως το ρολί τους ή μιας και έχουν κερδίσει σημαντικό μερίδιο της καθημερινότητάς μας, τις οθόνες των κινητών τους τηλεφώνων. Τέτοιες κινήσεις επί της ουσίας μεταφράζονται από το συνομιλητή σας ως ένδειξη αδιαφορίας και βαριεστημάρας από μεριά σας. Ακόμη χειρότερο είναι όταν αυτές οι κινήσεις συμβαίνουν από εσάς την ώρα που προσπαθείτε εσείς να πείσετε για κάτι το συνομιλητή σας κατά τη διάρκεια μίας συζήτησης. Είναι σαν να αντιμετωπίζετε την όλη διαδικασία με μία διάθεση τυπικής διεκπεραίωσης.

Από τα μάτια πιάνεται στα χείλη κατεβαίνει...

Λένε πως τα μάτια είναι ο καθρέπτης της ψυχής. Και το ξέρουμε όλοι, λίγο ή πολύ, πως ένας καθρέπτης έστω και αν βρίσκεται στο εσωτερικό ενός ασανσέρ, καταφέρνει να κλέψει τη ματιά και το ενδιαφέρον μας! Στόχος λοιπόν σε μία συζήτηση, είναι να καταφέρουμε διατηρούμε όσο το δυνατόν περισσότερη επαφή με τα μάτια των συνομιλητών μας είτε σαν πομποί των μηνυμάτων είτε σαν δέκτες. Η αποφυγή του να κοιτάμε κάποιον στα μάτια υποδηλώνει όχι μόνο έλλειψη ενδιαφέροντος για όσα λέγονται αλλά εκλαμβάνεται και ως προσπάθεια του να κρύψει κάποιος την αλήθεια. Πάντα προσπαθούμε να κερδίσουμε το βλέμμα του ανθρώπου που έχουμε απέναντί μας, ελκύνοντας και διατηρώντας την οπτική επαφή με το πρόσωπο και τα μάτια.

Δώστε χώρο!

Γύρω από κάθε άνθρωπο υπάρχει ένα νοητό πλαίσιο που καθορίζει τον προσωπικό χώρο που καταλαμβάνει όταν βρίσκεται σε ένα εσωτερικό ή εξωτερικό περιβάλλον. Όταν κάποιος παραβιάζει αυτόν το χώρο και έρχεται πολύ κοντά σε έναν άνθρωπο ο οποίος δεν του έχει παραχωρήσει αυτό το δικαίωμα τότε είναι

απολύτως φυσιολογικό ο δεύτερος να περνάει σε θέση άμυνας καθοδηγούμενος από αρνητικά συναισθήματα που δημιουργήθηκαν με την πράξη αυτή. Πρέπει να φροντίζουμε ώστε να διατηρούμε κυριολεκτικά και μεταφορικά τις αποστάσεις από το συνομιλητή μας, σεβόμενοι το χώρο του και επικοινωνώντας του πως πρόθεσή σας είναι να σεβαστείτε τα όρια που έχει θέσει. Με απλά λόγια, μη γίνεστε πιεστικοί και φορτικοί μέσω μιας έντονης σωματικής πολιορκίας και επαφής καθώς το συναίσθημα που δημιουργείτε στους γύρω, σας κάνει ενοχλητικό!

Ψηλά το κεφάλι. Όχι η "μύτη"!

Το να υποστηρίζετε με πάθος τις απόψεις σας και την επιχειρηματολογία σας είναι θεμιτό. Το πρόβλημα έγκειται όταν φτάνουμε στο σημείο όπου η γλώσσα του σώματος αρχίζει να οργιάζει με κύριο εκφραστή της, το κεφάλι σας! Η απότομη ανύψωση της κεφαλής σας ώστε να αναδειχθεί το πηγούνι σας και η μύτη σας επιβεβαιώνει τον όρο του επανομαζόμενου και ψηλομύτη ο οποίος αφού τοποθετηθεί για ένα θέμα στη συνέχεια δίνει στόμφο στα λεγόμενά του με το κεφάλι του, σαν να μην το ενδιαφέρει καθόλου να ακούσει μια διαφορετική άποψη ή έναν αντίλογο. Με απλά λόγια επικοινωνεί πως η τοποθέτησή του δεν επιδέχεται κριτικής ή διαλόγου προσβάλλοντας τον συνομιλητή του και χαρίζοντας στον εαυτό του το προσωνύμιο του "ψωνισμένου". Και πιστέψτε με, κανείς δε θέλει να κάνει δουλειές με τέτοιους χαρακτήρες!

Οι μικρές νευρικές κινήσεις επηρεάζουν το τακτ!

Οι συχνές ταλαντεύσεις και επαναλαμβανόμενες κινήσεις του σώματος χωρίς προφανή λόγο, επικοινωνούν ένα αίσθημα ανίας γι' αυτόν που ακούει και ένα αίσθημα άγχους γι' αυτόν που μιλάει. Αποφύγετε τις νευρικές κινήσεις των ποδιών, το να αγγίζετε συνεχώς το πρόσωπό σας, το να ξύνετε το κεφάλι σας κτλ. Για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί μία συζήτηση φροντίστε να τιθασεύσετε όλα εκείνες τις νευρικές κινήσεις που σχεδόν πάντα προκαλούνται από άγχος. Ειδικά για τα πρόσωπα τα οποία έχουν το ρόλο του ομιλητή σε μία κουβέντα, τέτοιες κινήσεις δυσχεραίνουν το λόγο τους και εμποδίζουν την ορθή άρθρωση και τον σταθερό τόνο φωνής, στοιχεία που ενισχύουν την αξιοπιστία και τη βαρύτητα των λεγόμενων τους.

ΕΞΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΤΥΧΕΤΕ ΤΟ

ΠΟΛΥΣΥΖΗΤΗΜΕΝΟ VIRALITY

του Παναγιώτη Πιερή,
Ιδρυτής της

Όλες οι εταιρείες σε κάποια στιγμή αναζητούν τρόπους να βελτιώσουν την απόδοση των ψηφιακών ενεργειών προώθησης τους. Το πιο δύσκολο για μια εταιρεία ή μια μάρκα είναι να σκεφτεί καινοτόμους τρόπους και να τους υλοποιήσει στην ψηφιακή της καμπάνια. Όλοι θέλουν να κάνουν ένα post που θα γίνει viral, αλλά μόνο λίγοι το καταφέρνουν. Και αυτό δεν είναι τυχαίο. Πολλά από τα viral posts που βλέπετε, είτε είναι στημένα, είτε εταιρείες που ειδικεύονται στο τομέα τα έχουν πάρει viral. Για να πετύχετε το virality ενός βίντεο ή post στα κοινωνικά δίκτυα υπάρχουν έξι σημεία που πρέπει να δώσετε σημασία και να κάνετε σχετική έρευνα πριν δημιουργήσετε το περιεχόμενο και την καμπάνια σας.

1. Κοινωνική Συνδεσιμότητα (Social Currency)

Η κοινωνική συνδεσιμότητα (Social Currency) είναι η ιδέα ότι η κοινωνική κατάσταση ενός ατόμου συνδέεται με τις πληροφορίες που ελέγχει. Οι πληροφορίες που αυξάνουν τη μοναδικότητα ενός ατόμου, ειδικά σε συνομιλία, αναζητούνται και μεταδίδονται εύκολα. Είναι δυνατή η κατασκευή μιας κοινωνικής συνδεσιμότητας. Δημιουργώντας ένα καινοτόμο και ενδιαφέρον περιεχόμενο, δημιουργούμε την επόμενη τάση που οι καταναλωτές μας πρέπει να μοιραστούν με τους φίλους τους. Ρίξτε μια ματιά στη σειρά βίντεο «Will It Blend?», όπου τα μίξερ χρησιμοποιούνται για να συνδυάσουν τα πάντα από τις μπάλιες του γκολφ μέχρι τα iPhones. Αυτό είναι ένα παράδειγμα μιας κοινωνικής συνδεσιμότητας, επειδή δεν έχει καμία πραγματική αξία εκτός από το να φαίνεται σαν να βρέθηκε ένα μικρό θησαυρό για τον πελάτη σας που θα καταναλώσει το περιεχόμενο.

2. Μηχανισμοί ενεργοποίησης (triggers)

Οι μηχανισμοί ενεργοποίησης είναι λέξεις, φράσεις ή εικόνες που είναι στενά συνδεδεμένες με ένα μήνυμα. Για παράδειγμα, λέω «λιώνει στο στόμα σου», το μυαλό σου τελειώνει αμέσως τη φράση και σκέφτεται τα γλυκά σοκολάτας M&Ms. Οι μηχανισμοί ενεργοποίησης είναι δυνατοί εάν κρατάμε το μήνυμά μας και ενεργοποιείται στο μυαλό του χρήστη και θέλει να το μοιραστεί με φίλους. Τα σήματα θα πρέπει να δουλέψουν για να δημιουργήσουν μηχανισμούς ενεργοποίησης χρησιμοποιώντας viral περιεχόμενο, έτσι ώστε όταν η μηχανισμός εμφανίζεται, για παράδειγμα, ο φίλος μου μου λέει για ένα καινούριο βίντεο που μόλις είδε, μπορώ να πω, «Ω, αυτό μου θυμίζει αυτό». Αν έχετε δημιουργήσει μηχανισμούς ενεργοποίησης όπως αυτό, τότε το περιεχόμενό σας θα μοιραστεί επίσης.

3. Συναίσθημα

Οι άνθρωποι κοινοποιούν πράγματα για τα οποία ενδιαφέρονται. Αν το post σας είναι «Ουάο» τότε θα το κοινοποιήσουν περισσότεροι και θα δημιουργήσει ένα δυνατό συναίσθημα γύρω του. Η θλίψη γενικά δεν προσφέρεται για κοινοποιήσεις. Γενικώς post που δημιουργούν δυνατά συναισθήματα υψηλής διέγερσης έχουν περισσότερες κοινοποιήσεις. Ένα καλό παράδειγμα τα οποία πήγε VIRAL είναι τα βίντεο που έγιναν για να σταματήσουν τον πολυεμάχη στην Αφρική Joseph Kony.

4. Δημοσιότητα

Περιεχόμενο που είναι «κατασκευασμένο για να εμφανίζεται δημόσια» τότε είναι «χτισμένο για να αναπτύσσεται», ειδικά αν γίνει Viral. Εάν υπάρχει κάποιος λόγος για τον οποίο ένας χρήστης μπορεί να αποφύγει να μοιραστεί ένα περιεχόμενο ή ένα post, είτε πρόκειται για επιλογή γλώσσας, περιεχόμενο ή άλλως ακατάλληλη, αυτό μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τις κοινοποιήσεις σε μεγάλη κλίμακα. Από την άλλη πλευρά, καμπάνιες που είναι φυσικά δημόσιες και είναι συνδεδεμένες με ένα κοινωνικό στόχο, όπως το Movember, τείνουν να εξαπλώνονται γρηγορότερα.

5. Κτίστε μια ιστορία

Οι πληροφορίες ταξιδεύουν υπό το πρόσχημα της αδράνειας. Όταν η μάρκα σας υπάρχει σε μια ιστορία που δεν μπορεί να ειπωθεί χωρίς το εμπορικό σήμα και όταν η ιστορία μοιράζεται καλά στην κουβέντα, τότε έχετε μια επιτυχία στα χέρια σας. Για παράδειγμα, ρωτήστε κάθε κορίτσι ηλικίας 18-24 ετών ποιο κοστούμι υπερήρωα θα φορέσει για την απόκριες. Χωρίς αμφιβολία, η απάντησή της θα περιλαμβάνει την Barbie ή Wonder Woman κ.α. Υπάρχει μια ιστορία στην οποία ζει το εμπορικό σήμα σας; Τότε βρείτε την ή κτίστε την.

6. Πρακτική Αξία

Οι άνθρωποι μοιράζονται «νέα που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε», όπως χρήσιμες, πρακτικές συμβουλές. Οι άνθρωποι απολαμβάνουν να βοηθούν τους άλλους. Δημιουργεί έναν ισχυρότερο κοινωνικό δεσμό μεταξύ μας αφήνοντας το άλλο πρόσωπο να γνωρίζει ότι μας νοιάζει. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πώς δημιουργούμε τις συμβουλές μας για να προσφέρουμε πρακτική αξία στους πελάτες μας: α) θα πρέπει να είναι τακτικές, β) μια ή δύο τουλάχιστον παραγράφους, και όχι μια διατριβή και γ) σύντομες ειδικά αν είναι σε βίντεο. Αυτά είναι έξι σημεία και συμβουλές που πρέπει να προσέξετε αν θέλετε να δημιουργήσετε περιεχόμενο που θα φέρει VIRALITY στα posts σας μέσω των κοινωνικών δικτύων.

#sommstories

του Ανδρέα Κυπριανού
Συνιδιοκτήτης και οινοχόος
(Master Sommelier Candidate)
του Vino Cultura

Επαγγελματίας Sommelier: Ο σημαντικός του ρόλος στα εστιατόρια

Βάσει του κλασικού ορισμού «Οινοχόος» είναι ο/η υπάλληλος του εστιατορίου του οποίου ο ρόλος είναι να συμβουλεύει τον πελάτη, να παίρνει την παραγγελία και να εξασφαλίζει το σωστό σερβίρισμα των ποτών, ενίοτε να συμβουλεύει τον εργοδότη του/της για την αγορά των κρασιών και να διαχειρίζεται την κάβα των κρασιών.

Ο ρόλος του μοντέρνου οινοχόου έχει αλλάξει δραματικά τα τελευταία χρόνια στην παγκόσμια επισιτιστική βιομηχανία από όλες τις απόψεις... Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή. Από το συνολικό εισόδημα ενός εστιατορίου ένα ποσοστό της τάξεως 30-40% προέρχεται ή καλύτερα μπορεί να προέλθει από τις πωλήσεις κρασιού ή και άλλων αλκοολούχων ποτών. Δεν πρέπει λοιπόν αυτός ο τομέας που αντιστοιχεί σε αυτό το μεγάλο ποσοστό των εισοδημάτων του εκάστοτε χώρου να λαμβάνει και την ανάλογη προσοχή;

Στο όχι και τόσο μακρινό παρελθόν της προηγούμενης χιλιετηρίδας, δυστυχώς ο οινοχόος είχε μια διαφορετική εικόνα (πιο σνομπ) από την σημερινή πραγματικότητα και αυτό είχε να κάνει με τα δεδομένα της τότε εποχής. Οινοχόους συναντούσαμε μόνο σε πολύ ακριβά εστιατόρια και επικρατούσε μια διαφορετική προσέγγιση στους πελάτες σε σχέση με σήμερα, με κύριο χαρακτηριστικό το απαξιωτικό και υποτιμητικό ύφος προς τον οποιονδήποτε δεν γνώριζε για το κρασί ή δεν ήταν διατεθειμένος να πληρώσει το υψηλό για την εποχή κόστος του κρασιού σε αυτά τα εστιατόρια που πολλές φορές η τιμή πλησίαζε σε τετραπλάσια ή και πενταπλάσια της λιανικής τιμής. Καταλυτικό σημείο στην παγκόσμια αγορά των κρασιών ήταν φυσικά και η ανάπτυξη της τεχνολογίας και η πρόσβαση σε πληροφόρηση όπου έδωσε στον καταναλωτή την ευκαιρία να μαθαίνει ότι ήθελε για ένα κρασί, μια περιοχή ή μια ποικιλία με το πάτημα ενός κουμπιού. Έτσι σιγά-σιγά ο ρόλος του οινοχόου ξεκίνησε μια φθίνουσα πορεία και πολλοί υποστήριζαν πως θα εξαφανιζόταν σαν επάγγελμα.

Ο τομέας του κρασιού όμως δεν σταματά να μας εκπλήσσει και έτσι με την αρχή του νέου αιώνα ξεκινήσαμε να βλέπουμε νέες περιοχές, ποικιλίες, οινοποιητικές πρακτικές και γενικά πολλά νέα κρασιά να κάνουν την εμφάνισή τους. Ο οινοχόος απέκτησε καινούργια όπλα στην διάθεση του και ταυτόχρονα με το κρασί ξεκίνησε να ψάχνεται και σε άλλα συναφή προϊόντα για να ολοκληρώσει την εμπειρία του πελάτη στο εστιατόριο του όπως καφές, τσάι, κονιάκ, ούισκι, λικέρ κ.ο.κ.

Το 2013 κυκλοφόρησε στην αγορά μια ταινία-ντοκιμαντέρ με την ονομασία «Somm» που φυσικά προέρχεται από την συντόμευση της πλήρους ονομασίας του οινοχόου στα Αγγλικά «Sommelier».

Στην ταινία αυτή παρακολουθήσαμε την πορεία τεσσάρων υποψηφίων και την προετοιμασία τους για την εξέταση του υπέρτατου τίτλου στον κλάδο της οινοχοΐας, αυτόν του Master Sommelier. Με το πέρας της ταινίας είδαμε τους υποψηφίους ή καλύτερα πλέον τους νέους

Master Sommeliers να αναλαμβάνουν θέσεις κλειδιά στην αγορά και φυσικά με πολύ ψηλούς μισθούς. Αυτή η ταινία είχε σηματοδοτήσει την αρχή της παγκόσμιας ανάπτυξης του κλάδου και μια διαφορετική προσέγγιση προς τους οινοχόους. Ο αγώνας πλέον για μια καταξίωση ή καλύτερα μια πιστοποίηση στον κλάδο του κρασιού πήρε παγκόσμιες διαστάσεις και μια δημοσιότητα που δεν είχε ποτέ ξανά στο παρελθόν.

Να σημειώσουμε εδώ πως από την χρονιά που δημιουργήθηκε το Court of Master Sommeliers και αυτός ο τίτλος το 1969, μόνο 249 άτομα έχουν καταφέρει να περάσουν την εξέταση αυτή που πολύ εύστοχα ο οίκος Forbes την χαρακτήρισε σαν την πιο δύσκολη ίσως εξέταση στον πλανήτη.

Court of Master Sommeliers, WSET, Institute of Masters of Wine, ASI Competitions (Competition for the Best Sommelier of the World) καθώς και οι επί μέρους άλληλοι τοπικοί διαγωνισμοί, και άλλα είναι μόνο λίγα από τα παραδείγματα που υποστηρίζουν τα παραπάνω.

Σε μια πρόσφατη μου συνέντευξη-παρουσίαση για το newsletter του ASI (Association de la Sommellerie Internationale/Association of Sommeliers Worldwide) ερωτηθείς να σχολιάσω την κατάσταση και το εργασιακό καθεστώς και δυναμική παρουσία των οινοχόων στην Κύπρο, είχα δώσει σαν απάντηση το παράδειγμα με το αυγό και την κότα. Δεν υπάρχουν αρκετές θέσεις οινοχόων επειδή δεν υπάρχουν αρκετοί οινοχόοι ή το αντίθετο;

Πόσα εστιατόρια υπάρχουν στην κυπριακή αγορά που εργοδοτούν έστω και ένα οινοχόο στο δυναμικό τους; Δυστυχώς η συντριπτική πλειοψηφία των εστιατορίων, αντιμετωπίζει το κρασί σαν το αναψυκτικό ή το νερό, δηλαδή κάτι που πρέπει να αφιερώσουν όσο γίνεται το λιγότερο χρόνο και κόστος πάνω του και ταυτόχρονα να αποφέρει το μεγαλύτερο κέρδος.

Ευτυχώς όμως, αλληλάζουν πολλή στην επισιτιστική βιομηχανία και θέλοντας και μη οι εκάστοτε ιδιοκτήτες θα στρέψουν σε κάποια στιγμή την προσοχή τους και στο κρασί. Βλέπουμε νέους σεφ, σπουδασμένους και με εμπειρία σε καταξιωμένα εστιατόρια του εξωτερικού να αναλαμβάνουν τα ηνία και να ασχολούνται με καλύτερες τεχνικές μαγειρέματος, με εποχιακά προϊόντα με συνταγές να αλληλάζουν κάθε λίγο και λιγάκι.

Ο ΟΙΝΟΧΟΟΣ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΣ ΠΟΥ ΘΑ ΨΑΞΕΙ ΠΙΟ ΒΑΘΙΑ ΠΕΡΑΝ ΑΠΟ ΤΟ ΡΑΦΙ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΒΡΕΙ ΤΑ ΜΙΚΡΑ «ΔΙΑΜΑΝΤΑΚΙΑ» ΣΤΙΣ ΛΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΕΩΝ Η ΔΙΑΝΟΜΕΩΝ ΚΡΑΣΙΟΥ ΚΑΙ ΝΑ ΦΤΙΑΞΕΙ ΤΗΝ ΛΙΣΤΑ ΤΟΥ

Ταυτόχρονα ο καταναλωτής, με την εξωστρέφεια που μας διακατέχει, βλέπουμε να αναζητεί κάτι περισσότερο από μια στατική λίστα κρασιού με τις ίδιες 2-3 επιλογές στο ποτήρι και 10-15 «γνωστά» κρασιά σε όλα ανεξαιρέτως τα μαγαζιά, είτε αν πρόκειται για την ταβέρνα της γειτονιάς ή για το νέο «hip» μαγαζί του νησιού. Βλέπουμε τις λίστες κρασιών εστιατορίων του εξωτερικού ανάλογα με την φύση και τον χαρακτήρα του εστιατορίου να έχουν αλληλάξει σε σύγκριση με το πρόσφατο παρελθόν. Πλέον την μερίδα του λέοντος την έχουν μικροί παραγωγοί ή οινοποιεία με ιστορία ή που έχουν κάτι να πουν εκτός από marketing budget. Ο οινοχόος είναι αυτός που θα ψάξει πιο βαθιά πέραν από το ράφι της υπεραγοράς για να βρει τα μικρά «διαμαντάκια» στις λίστες των εισαγωγέων ή διανομέων κρασιού και να φτιάξει την λίστα του. Ο ρόλος του μοντέρνου οινοχόου έχει λοιπόν αλληλάξει. Ο οινοχόος δεν είναι αποκομμένος από την υπόλοιπη ομάδα και τα καθήκοντα του δεν περιορίζονται στο σερβίρισμα του κρασιού. Μαζί με τον σεφ εργάζονται στο να προσφέρουν τις πιο κατάλληλες επιλογές όσον αφορά φυσικά το κρασί όπως επίσης και άλλα ροφήματα για απεριτίφ, επιδόρπια, καφέδες, τσάι κ.α. Ο ρόλος του πλέον είναι να εκπαιδεύει και το υπόλοιπο προσωπικό, ούτως ώστε όλη η ομάδα μαζί να μπορεί να προσφέρει το καλύτερο στον πελάτη ασχέτως κόστους.

Τέλος, αυτό που πρέπει να έχουμε όλοι υπόψη είναι πως ο σκοπός ύπαρξης των εστιατορίων είναι να προσφέρουν μια άλλη εμπειρία απόλαυσης που δεν μπορεί ο καθένας να την απολαμβάνει στο σπίτι του. Αυτό έχει να κάνει με τις επιλογές του σεφ, το περιβάλλον, την εξυπηρέτηση, το ποτήρι, τις συνθήκες φύλαξης και συντήρησης, πράγματα που στο τέλος της ημέρας όλα αυτά συνθέτουν την λεγόμενη προστιθέμενη αξία που προσφέρουν στον καταναλωτή. **E**

ΧΡΥΣΟΣ ΚΑΦΕΣ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ

Ταυτισμένος με την ιστορία και την κουλτούρα της Κύπρου

Ο παραδοσιακός «Χρυσός Καφές του Λαϊκού» γιορτάζει φέτος τα 70 χρόνια επιτυχίας του στην κυπριακή αγορά. Ένας καφές ταυτισμένος με την ιστορία και την κουλτούρα του νησιού μας. Όλα ξεκίνησαν το 1948 με την ίδρυση του Λαϊκού Καφεκοπτείου και τη δημιουργία της μεγαλύτερης βιομηχανίας παραγωγής κυπριακού καφέ. Η αγορά του κυπριακού καφέ είναι η πιο μεγάλη στην κατηγορία των καφέδων, τόσο σε όγκο, όσο και σε αξία (πέραν των 10.5 εκ. ευρώ ετησίως). Ο Καφές Λαϊκού με μερίδιο αγοράς που ξεπερνά το 63% κατέχει την πρωτιά στην κυπριακή αγορά. Αυτό που τον κάνει να ξεχωρίζει είναι πως για 70 χρόνια παράγεται με το ίδιο μεράκι, από επιλεγμένες ποικιλίες καφέ (Arabica της Βραζιλίας και της Αφρικής) με σύγχρονα μηχανήματα ψισίματος, αλέσματος, συσκευασίας. Γι' αυτό κρατά πάντα και παντού την ίδια σταθερή ποιότητα. Μια χούφτα ανθρώπων λοιπόν, με βαθύ όραμα, πάθος και μεράκι άφησαν μια αυθεντική παρακαταθήκη που μεταφέρεται από γενιά σε γενιά.

1948

Μια ομάδα επαγγελματιών καφετζήδων ιδρύει το Λαϊκό Καφεκοπτείο. Η εξασφάλιση άδειας εισαγωγής πράσινου καφέ από την αγγλική αποικιοκρατική κυβέρνηση, καθ' ότι υπήρχαν περιορισμοί τούς δίνει τη δυνατότητα να στήσουν ένα εργαστήριο επεξεργασίας καφέ στην οδό Χρυσοχών Νο. 48 στην Λευκωσία. Εφόδια ένα μεταχειρισμένο χειροκίνητο καβουρδιστήρι και μύλος, με αρχικό προσωπικό 3 άνδρες και 3 γυναίκες, μια από τις οποίες ήταν Τουρκοκύπρια. Η πρώτη διανομή Καφέ σε επαγγελματίες καφετζήδες, ξεκίνησε στην Λευκωσία με ποδήλατο, στις 27 Μαΐου 1948.

1955

Οι μέτοχοι της εταιρείας φτάνουν τους 4.300.
Το μικρό εργαστήρι μετακινείται, σε ιδιόκτητο κτήριο, στην οδό Αρχαγγέλου Νο 45 στο Καϊμακλί και το μεταχειρισμένο καρβουδιστήρι και ο μύλος αντικαθίστανται με σύγχρονα μηχανήματα αλέσματος και καβουρδήσματος ενώ το ποδήλατο δίνει την θέση του στα αυτοκίνητα διανομής. Έτσι από το 1958 η διανομή γίνεται από την ίδια την εταιρεία σε όλες τις επαρχίες.

1973

Η εταιρεία μετακομίζει στο εργοστάσιο στην Οδό Ιππάρχου στο Καϊμακλί, όπου στεγάζεται μέχρι σήμερα

2012

Ακόμα ένας ιστορικός σταθμός στην πορεία της εταιρείας, η οποία με την εταιρεία Cosmos Trading, ανακοινώνουν την ίδρυση της εταιρείας LaikoCosmos Trading, και με το πάντρεμα αυτό, ο Καφές Λαϊκού πωλείται σε περισσότερα από 4.000 σημεία.

Το μέλλον του κυπριακού καφέ

Τα τελευταία χρόνια νέα είδη καφέ έχουν εμφανιστεί στην αγορά της Κύπρου, εντούτοις ενδείξεις δείχνουν ότι η κατανάλωση Κυπριακού Καφέ συνεχίζει να βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα, αφού είναι βέβαιο ότι η γενικότερη κατανάλωση του αυξάνεται με την ενηλικίωση του πληθυσμού. Σχετικά με τα μελλοντικά σχέδια της εταιρείας επίκειται συνεχής ανανέωση των μηχανημάτων στη γραμμή παραγωγής και εφαρμογή των τελευταίων τεχνολογιών και καινοτομιών στην επεξεργασία του καφέ.

Χαρακτηριστικά κυπριακού καφέ

- Είναι πολύ πλούσιος σε πολυφαινόλη (αντιοξειδωτικά) 157mg/100ml.
- Έχει το λιγότερο ποσοστό καφεΐνης από τους άλλους τύπους καφέ (50mg/cup).
- Το ποσοστό λιπιδίων (διτερπένια) που περιέχει (καφεόλη και καχεστόλη) έχουν αντικαρκινική και αντιμεταλλαξιογόνα δράση.
- Σύμφωνα με την έρευνα που έγινε στην Ικαρία (Δρ. Σιάσος 22/4/2013) έδειξε ότι ο ελληνικός καφές μπορεί να βελτιώσει την καρδιαγγειακή λειτουργία και να αυξήσει τη μακροζωία.
- Ο καφές έχει περισσότερα αντιοξειδωτικά από το πράσινο τσάι (150-200 mg/cup). ☺

*Ευρωκέρδος, τεύχος 9. Νοέμβριος 1999.
Ο πρόεδρος της Louis Κωστάκης Λοΐζου, στο εξώφυλλο του περιοδικού, με την ευκαιρία της εξαγοράς της ROC. Η συμφωνία καθιστά την κυπριακή εταιρεία κυρίαρχο της κρουαζιέρας, γράφει το ρεπορτάζ.*

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1999

Τα προφητικά λόγια του Ουράνιου Ιωαννίδη

«Θα επιβιώσουν οικονομικά οι ομάδες που θα διακριθούν στην Ευρώπη» έλεγε σε συνέντευξη στο Ευρωκέρδος, τον Νοέμβριο του 1999 ο τότε υπουργός Παιδείας και Πολιτισμού, από τους σκαπανείς του κυπριακού αθλητισμού, Ουράνιος Ιωαννίδης και ασφαλώς οι προβλέψεις του έχουν επιβεβαιωθεί και παραμένουν άκρως επίκαιρες. Αξίζει να θυμηθούμε ένα μικρό απόσπασμα από τη συνέντευξη που παραχώρησε στο έννατο τεύχος του περιοδικού μας: «Τα μεγάλα κυπριακά σωματεία κόβουν περισσότερα εισιτήρια, αποκομίζουν σημαντικά έσοδα, τα οποία όμως δεν είναι αρκετά για να στηρίξουν το σωματείο. Θα έλεγα ότι εκείνο το σωματείο που θα καταφέρει να επιβιώσει οικονομικά στην Κύπρο θα είναι εκείνο το σωματείο που θα επιτύχει κάποια διάκριση στην Ευρώπη. Το τοπικό παιχνίδι δεν πουλάει πια, πουλάει το ευρωπαϊκό. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να προηγηθεί η επένδυση και στη συνέχεια να αναμένουμε το αποτέλεσμα. Το μοντέλο του Ολυμπιακού Πειραιώς με τον Κόκκαλη πιστεύω ότι είναι το σωστό μοντέλο που μπορεί να φέρει έσοδα και να δώσει λύσεις». Το περιοδικό προβάλλει επίσης εκτενώς το ιστορικό της μεγάλης εξαγοράς της ελληνικής Royal Olympic Holdings από την Louis Cruise Lines, η οποία καθίσταται «κυρίαρχος των κρουαζιέρων» σύμφωνα με τον τίτλο του ρεπορτάζ, στο οποίο αναφέρονται και τα εξής: «Με τις νέες συνεργασίες η Κύπρος αποκτά μια σημαντική θέση και καθιερώνεται στον τομέα των κρουαζιερόπλοιων σε παγκόσμια κλίμακα. Αναμένεται ότι η συμφωνία που έχει επιτευχθεί θα έχει σημαντικά οφέλη για τον κυπριακό τουρισμό και την κυπριακή οικονομία γενικότερα».

Fast is too slow.

Is the rapid pace
of innovation passing
your company by?

By building innovation into your business and operating models, KPMG professionals can help your company increase its bottom line by continually delivering new value to your customers. Learn more at kpmg.com.cy

Anticipate tomorrow. Deliver today.

BRING YOUR APPETITE.
LEAVE YOUR APPREHENSION.

Enjoy refreshing cocktails and tempting snacks at the beautiful Pergola, situated next to the outdoor swimming pool of the Hilton Cyprus hotel.

At night time Pergola transforms into a magnificent restaurant offering a tempting a la carte menu with a wide selection of mouthwatering dishes and the finest wines and spirits!

Pergola Grill & Bar, an oasis in the heart of Nicosia!

For further information and reservations call 22 -653-432

Archbishop Makarios III Avenue | Nicosia | 1516 | CYPRUS